פארגעסט ניט, זונטאג אווג. 30 דעם י.מ.ה.א. פיקניק אין פאראדייז גארדנס

אין ספארט טאג

קומט מיט דער גאנצער פאמיליע און האט גרויס פארגעניגן

וועטער: וואלקנדיק, קילער

זון אויפגאנג — 5.34
זון אונטערגאנג — 7.25

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910 PUBLISHED DAILY

דאס אידישע ווארט

THE GATEWAY OF THE WEST

THE ISRAELITE PRESS

1910 ... ערשיינט ... יעדן טאג

Vol. 21, No. 196. Friday August 28, 1931. Published Daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג. פרייטאג ט"ו אלול, תרצ"א.

אנב-אורחא

פון מארק

וועגן פארשיידענע זאכן

אין אן ארטיקל וועגן דעם געפלאנטן אין פוילן אידישן קאנגרעס (אין "דאס אידישע ווארט" פאראכטאגן דאנערשטאג) שרייבט דר. ה. ראזמארין, וויצע־פרעזידענט פון דער פוילישער אידישער סיים קאלא:

"פון די קאנגרעס פראבלעמען, וואס איך קאן שוין אנרופן, דארפן נאך דערמאנט ווערן: דאס פראבלעם פונ'ם ארץ־ישראל אויפבוי . . . און אויך דער פלאן ווי אזוי צו הילף קומען די פארצווייפלטע נויט־ליידנדע אידישע מאסן אין מזרח אייראפע" . . .

דר. ראזמארין רעדט דא וועגן אן אלוועלטלאכן אידישן קאנגרעס, פון וועלכן ער איז א שטארקער אנהייגער, און וועלכער, ווי ער דיינקט, דארף גלייך צוזאמען גערופן ווערן.

און כאטש ער האלט דעם קאנגרעס פאר א לעבנס־פראגע, מיידעט ער אינם ארטיקל אויס צו ריידן וועגן זיינע קאנקרעטע אויפגאבן, אין וועלכע ער איז קאנטיק אליין ניט איינגאנצן זיכער.

און, באצייכנט ער שוין א פאר אויפגאבן, כאפט ער זיך אויפ'ן ערשטן פלאן אן דעם פראבלעם פונ'ם ארץ ישראל אויפבוי . .

**

אוודאי איז דער ארץ־ישראל אויפבוי נאר א וויכטיקער ענין.

אבער צו פארופן נאך אן אלוועלטלאכן אידישן קאנגרעס, כדי נאכאמאל, — צום מיליאנטן מאל, — אננעמען א רעזאלוציע פאר ארץ־ישראל, — ווי דיינקט איר, איז עס כדאי?

דער ציוניזם געפינט די בעסטע אויפמערקזאמקייט וואס איז מעגלאך, אין די הענט פון די ציוניסטן און דער אידישער אגענטור, — און די נויטן און ליידן פון די אידישע מאסן אומעטום, באזונדערס אין מזרח אייראפע, קריגן בלויז אויף אזויפיל אויפמערקזאמקייט אויף וויפל זיי קאנען דינען ווי א פראפאגאנדע מיטל פאר'ן ציוניזם.

אבער דאס איז דאך וואס איך האב ביי אן אנדער געלעגנהייט געזאגט:

ביי דער שטימונג וואס הערשט איצט, וואלט א אידישער קאנגרעס נייער פון אלץ פארוואנדלט געווארן אין אן ארענע פאר דער אויסקעמפונג פון פארטייי לאזונגען, אז ער וואלט ... מאל ניט געקאנט דערגרייכן די פראגן פון א פראקטישן כאראקטער.

אזוי זיינען מיר שוין.

גוואלד, וואס וועט עס פון אונז זיין דער תכלית!

**

פון די נאר וואושנע נייעסן פון היינטיקער וואך איז די ידיעה פון בוקארעסט:

"רומענישער מיניסטער זאגט צו צו פארלייכטערן די לאגע פון די אידן".

די הויפט זאך ביז איצט איז דאך געווען, וואס די רומענישע מיניסטארן האבן ניט צוגעזאגט. אבער איצט וועט עס שוין אלץ זיין "אלרייט", — א רומענישער מיניסטער, ווייסט איר דאך, ברעכט קיינמאל ניט זיין ווארט . .

אגב זאל עס זיין אז רומעניע דארף שוין ווידער א גמילת־חסד'ל אין אויסלאנד?

**

פון די אנדערע סענסאציאנעלע נייעסן פון דער וואך:

ס'איז געווען בלויז איין אידיש פאנראמל, אין א פוילישן שטעטל, און טאקע נאר א קליינס.

ניו־יארקער פאליציי האט דערקלערט קריג צו דער אונטערוועלט, און האט צום צען טויזנטן מאל צוגעזאגט אויסצוראמען די זינד פון שטאט. זי האט געמאכט אן אנהויב דערשיסנדיק א קינד אין גאס יאגנדיק זיך נאך א באנדיט.

די וויניפעגער פאליציי האט מיט אירע איינגענע הענט געכאפט א באנדיט, — און דוקא ניט אן אומדערפארענעם איינגל, נאר אן אינפארטירטן, אמעריקאנער באנדיט.

מען וועט באלד קאנען קריגן גענוג זייף אין סאוועט רוסלאנד.

**

סאוועט רוסלאנד רעקרוטירט איצט זעקס טויזנט פאך ארבעטער אין די פאראייניקטע שטאטן, און אויפ'ן רוף זיינען אריינגעשיקט געווארן 100 טויזנט אפליקאציעס פון ארבעטער אין אמעריקע וואס ווילן פארן קיין סאוועט רוסלאנד.

עס וואלט געווען זייער אינטערעסאנט אויסצופרובירן די זאך איצט פארקערט: ארויסלאזן א רוף אין סאוועטן פארבאנד פאר ארבעטער אין אמעריקע.

ווי דיינקט איר, ווען מען זאל סאוועטישע ארבעטער גאראנטירן ארבעט און שכירות אין אמעריקע, וואלטן זיך דארטן געפונען עטלאכע ארבעטער וואס זאלן וועלן פארן קיין אמעריקע? . .

**

דער אמת איז דאך אבער, אז וועגן אזעלכע זאכן איז איצט ניט שייך צו ריידן; אמעריקע ווערגט זיך מיט אירע איינגענע ארבעטער, און נים נאר וויל זי ניט האבן קיין אימיגראנטן, נאר ווען עטלאכע מיליאן פון אירע איינגענע ארבעטער שטארבן אויס פון הונגער, וואלט איר געווארן א ליכט אין די אויגן . . .

אט רייסט מען נעבאך אירע גבירים פאר די פאלעס, זיי זאלן געבן צדקה פאר די ארבעטסלאזע, און געשעפטן זיינען שלעכט, און קיין נייע "ראקערס" זיינען ניטא, — מען האט שוין ביי זיי אלעמען אויסגעליידיקט די קעשענעס, — און פרנסה איז נעבאך געשלאגן.

ארבעטער זיינען איצט אן איבעריקער לוקסוס פאר אמעריקע!

די קלאסיפיצירטע אנאנסן (וואנט־עדס) געפינען זיך אין דער היינטיקער אויסגאבע אויף דער 5־טער זייט

בריטישע ארבעטער דערקלערן קריג דער נייער רעגירונג

באשולדיקן נייע רעגירונג אין ענדערן נאציאנאלע פאליטיק אויספאלגנדיק באפעלן פון באנקירן. — קאמף וועט זיין איינער פון די ביטערסטע אין בריטישער פארלאמענטארישער געשיכטע

לאנדאן, אווג. 28.— די בריטישע ארבעטערשאפט האט דערקלערט אן אפענעם אנטשיידענעם קריג צו דער נייער "נאציאנאלער" רעגירונג אנגעפירט פון פרעמיער ראמזי מאקדאנאלד, וועלכער איז ערשט מיט א וואך צוריק געווען דער אנערקענטער פירער פון די זעלבע ארבעטער.

אין א מאניפעסט צום בריטישן פאלק פארעפנטלאכט דא נעכטן, רופט דער טריידס יוניאן קאנגרעס, די נאציאנאלע עקזעקוטיווע פון דער ארבעטער פארטיי און דער ראט פון דער פארלאמענטארישער ארבעטער פארטיי צו אן אנטשיידענעם קריג קעגן דער נייער רעגירונג.

דער מאניפעסט באשולדיקט די רעגירונג, אז זי האנדלט אן א פולמאכט פונם פאלק. די רעגירונג, זאגט דער מאניפעסט, איז אנטשלאסן צו מאכן אן אנטשיידענע אטאקע אויפן לעבנס שטייגער פון די ארבעטער, כדי צו באגעגענען א לאגע געשאפן דורך דער פאליטיק פון פריוואטע באנקירן, וועמעס געשעפטן דאס פובליקום קאן ניט קאנטראלירן.

"זי זוכט ארויפצווינגען א פאלשטענדיקע ענדערונג פון דער נאציאנאלער פאליטיק הויפטזאכלאך דערפאר, ווייל די פינאנציעלע אינטערעסן האבן באשלאסן אז ענגלאנד איז א שלעכטער ביישפיל פאר אנדערע לענדער, ארויפלייגנדיק שטייערן אויף די רייכע כדי צו פארזארגן די ארימע מיט די נויטיקסטע לעבנס מיטלען", דערקלערט דער מאניפעסט.

טאם דזשאנסאן, געוועזענער לארד פריווי סיל אין דער ארבעטער רעגירונג, האט דערקלערט: "זיי האבן געוואלט קרייזן די מענשהייט אויף א קרייץ פון גאלד. מיר האבן זיך אפגעזאגט און רעזיגנירט".

די פארלאמענטארישע ארבעטער פארטיי האלט היינט אפ א פארזאמלונג צו דערוויילן א נייעם פירער אויף מאקדאנאלדס ארט. דער קאמף, ווערט פאראויסגעזאגט, וועט זיין איינער פון די פארביטערטסטע אין דער געשיכטע פון ענגלישן פארלאמענט.

עס ווערט באהויפטעט, אז א צאל קאנסערוואטיווע און ליבעראלע דעפוטאטן, וואס קומען פון די אינדוסטריעלע געגנטן, זיינען אומרואיק און זיי קאנען מורא האבן צו שטימען פאר שניידן די "דאול", דאס זאל זיך ניט אפרופן דערנאך אויף זייערע שטימען.

באנקירן גרייטן ריזיקע הלוואה פאר ענגלאנד

ניויארק, נ. י., אווג. 28.— א פריוואטע באנק הלוואה, וועלכע, ווי מען גלויבט, וועט זיין איינע פון די גרעסטע אין דער געשיכטע, ווערט איצט אראנזשירט אין ניו־יארק און אין פאריז, ווי וואל־סטריט דערוויסט זיך.

די באנקירן פון ניו־יארק און פון פאריז, ווערט באהויפטעט, האבן פארגעשלאגן צו מאכן די הלוואה וואס העכער, כדי צו פארזיכערן די סטאביליטעט פונם פונט. די באנקירן גלויבן, אז די וועלט קאן ניט קומען צו זיך פון דער דעפרעסיע, וואו דער בריטישער קרעדיט וועט ניט זיין אבסאלוט זיכער.

די הלוואה, גלויבט מען, וועט זיין צווישן 300 און 500 מיליאן דאלאר, און וועט זיין צעטיילט אויף גלייכע חלקים צווישן ניו־יארק און פאריז.

עס ווערט פארשטאנען, אז די גרייטקייט פון די באנקירן צו געבן די הלוואה איינגנט אפ אן דער זיכערקייט, אז די בריטישע רעגירונג זאל דורכפירן די פולע פראגראם פון עקאנאמיע, צו וועלכער דער קאבינעט האט זיך פארפליכטעט.

נייע אונגארישע רעגירונג זאגט צו טאלעראנץ צו אידן

ס'איז אבער א קריסטלאכע רעגירונג, זאגט פרעמיער קאראלי

ספעצ. טעלעג. צו ד. א. וו. פון "איטא"

בודאפעסט, אווג. 28 (איטא).— פרעמיער קאראלים דערקלערונג פון דער פאליטיק פון זיין פארלאמענטארישער פארטיי, אין א רעדע פאר'ן פארלאמענט, האט בארואיקט די אידן, וועלכע האבן מורא געהאט פאר אן אנטי־אידישער פאליטיק פון דער נייער רעגירונג.

דער פרעמיער האט דערקלערט, אז די נייע רעגירונג שטייט אויף א קריסטלאך נאציאנאלן באזיס, אבער זי וועט ניט מאכן קיין אונטערשייד צווישן ... גלויבנס, נאר זי וועט באהאנדלען גלייך אלע בירגער וואס דערפילן אין א פולער מאס זייערע פליכטן צום פאטערלאנד.

די סאציאל־דעמאקראטישע דעפוטאטן האבן איבערגעריסן די רעדע מיטן אויסרוף: "דאס איז א גוט ווארט פאר די אידן, ווייל די רעגירונג דארף דאס אידישע געלט!"

דער פירער פון דער רעגירונגס פארטיי, רודינעק, האט באגריסט קאראלים פראגראם פון פרידן צווישן גלויבנס.

געזעלשאפטלאכער קאלענדאר

פרייטאג, אווג. 28

מ. קודין: "מלחמה" געפארן און אונזערע אויפגאבן", 8.30 נ. מ. אין פרייהייט טעמפל.

שבת, אווג 29

רבי הורוויץ: תהילים ומפרשים, 4.30 נ. מ. אין כנסת ישראל שול.

זונטאג, אווגוסט 30

"סילווער טי" פון בנות־ציון ביי מרס ג. גאלדשטיין, סאלטער און סטעלא.

ארויספאר פון אינד. בני אברהם סיק בענ. צו בית עלמין צו שטעלן מצבות, 1 נ. מ.

פיקניק פון וופג. הדסה אין קילדאנען פארק, זאמל־פונקט—ציון זאל, 2 נ. מ. אין פאל פון רעגן וועט דער פיקניק אפגעליינט ווערן.

שטעלונג פון מצבה אויף קבר פון דאנדי, 1 נ.מ., פון לידיעס אקז. אינד. בני־אברהם.

באנקעט און קאמפיין עפענונג פון הנוער העובד, 8.30 אוונט, אין ציון־זאל. מוזיקאלישע פראגראם. קיין זאמלונגען.

אלגעמיינע פארזאמ. פון ציון לאאן אסן. 10.30 פרי, אין ת"ת.

פארזאמ. פון פרויען בקור־חולים פון ליבאוויטשער שול, 3 נ. מ. אין שול.

אויפשטעל פון מצבה אויף קבר פון שלמה אייזנבערג, 10.30 פרי, אויף שערי צדק ב"ע.

טיי פון פרויען פאוואלאטשער שול פון 3 ביז 10 נ. מ., אין שול.

מאנטאג, אווג 31

אלגעמ. פארזאמ. פון מוטער פאראיין פון פרץ שול. באריכטן און וואלן, 8.30 נ. מ., אין פרץ־זאל.

טעג־טאג פון כנסת־ישראל סיסטערהוד.

פארזאמ. פון פרויען קולטור פארב. פון ת"ת, 8.30 נ. מ., אין ת"ת.

עקזעק. פארזאמ. פון מוטער פאראיין פון א. ר. פ. ט. שול, 2 נ. מ.

דינסטאג, סעפט. 1

שוועסטער אוונט פון מוטער־פאראיין פון ת"ת, 8.30 נ. מ., אין ת"ת.

קולט. פארזאמ. ביי איד. ארב. קולט. קלוב, 8.30 נ. מ., אין פרץ אינסט.

ערשטע מוטער פאראיין פארזאמ. פון א. ר. פ. ט. שול פלענער פאר'ן נייעם יאר.

מיטוואך, סעפט. 2

אלגעמ. פארזאמ. פון לידיעס אקז. פון מאונט כרמל קליניק, 8 נ. מ., אין קליניק.

ספעצ. עקז. פארזאמ. פון וופג. טשאפטער הדסה, 8.30 נ. מ., אין ציון זאל.

מאסן־פארזאמ. פון וויניפעג שטאט קאמיטעט 8.30 אוונט אין גרויסער תלמוד תורה. דערקלערונגען און באריכטן.

פרייטאג, סעפט. 4

מ. מענאכאווסקי, פ. זאלף און ש. ראפאפארט וועגן 17טן ציונ. קאנגרעס 8.30 אוו., אין פרץ אינסט.

זונטאג, סעפטעמבער 6

יערלאכער "טעג־טאג" פון מאונט כרמל קליניק.

אלגעמ. פארזאמ. און וואלן פון חסד של אמת, 7.30 נ. מ., אין קליינער ת"ת.

באריכט אז פארבינדונגען זיינען אנטדעקט געווארן צווישן אראבישער עקזעקוטיווע און קאמוניסטן

ספעצ. טעלעג. צו ד. א. וו. פון "איטא"

ירושלים, אווג. 28 (איטא).— ווי עס ווערט באקאנט דער אידישער טעלעגראפן אגענטור, האט דער ארעסט פון דריי פון די שכמ'ער אגיטאטארן אנטדעקט א שטארקע פארבינדונג צווישן די קאמוניסטן און דער אראבישער עקזעקוטיווע.

די פארכאפטע פראטאקאלן און קארעספאנדענץ פון מוסולמאנישן יוגנט פאראיין, ווערט דערווארטעט, וועלן געבן נייע פולערע באווייזן וועגן דער דאזיקער פארבינדונג.

—(::)—

דריטער יערלאכער קאמפיין פון הנוער העובד עפנט זיך דעם זונטאג מיט באנקעט

זונטאג דעם 30טן אווגוסט, 8.30 אוונט וועט די הנוער העובד ארגאניזאציע אנפאנגען איר דריטן יערלאכן קאמפיין מיט א באנקעט אין ציון זאל. גלייכצייטיק וועט אויך דורכגעפירט ווערן א מוזיקאלישע פראגראם, איינשליסנדיק דעם וויניפעגער געזאנגס פאראיין.

דער קאמפיין וועט אנגעפירט ווערן פון דעם 30טן אווגוסט ביז דעם 11טן אקטאבער. א צאל אונטערנעמונגען וועלן דורכגעפירט ווערן אין פארלויף פון דער דאזיקער צייט - און וועט זיך פארענדיקן מיט א טעג־טאג זונטאג, דעם 11טן אקטאבער.

די "הנוער העובד" ארגאניזאציע רופט אלע יוגנטלאכע אין וויניפעג, צו אנשליסן זיך אין אירע רייען און אקטיוו באטייליקן זיך אין איר ארבעט. עס ווערט דערווארטעט, אז דער באנקעט זונטאג אוונט וועט גוט באזוכט ווערן.

—(::)—

מצבה אויף מ. ל. רייזבערגס קבר

זונטאג דעם 30טן אווגוסט וועט אויפגעשטעלט ווערן א מצבה אויפן קבר פון דעם פארשטארבענעם משה־לייב רייזבערג אויפן בית־עלמין פון דער אינדעפענדענט בני אברהם סיק בענעפיט סאסייטי, מיין סטריט נארט. אלע קרובים, פריינט און לאנדסלייט זיינען געבעטן צו קומען 11 אזייגער אינדערפרי.

אומדערטרעגלאכער אנטיסעמיטיזם באריכטעט פון דייטשע זומער רעזארטן

(ספעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע ווארט" פון "איטא")

בערלין, אווג. 28 (איטא). אידן וואס האבן זיך דא היינט צוריקגעקערט פון די זומער רעזארטן ביים צפון ים, באריכטן וועגן אומדערטרעגלאכע אנטיסעמיטישע העצעס אין די רעזארטן, באזונדערס אין מעקלענבורג.

אנטיסעמיטישע פאנען, דערציילן זיי, ווערן אויסגעהאנגען אין אלע רעזארטן, און אנטיסעמיטישע פארזאמלונגען זיינען אפגעהאלטן געווארן אויף די פלאזשעס (ביטשעס), פון וועלכע מען האט די אידן צעטריבן. די קלאגעס וואס די אידישע דאטשניקעס האבן געמאכט צו די מוניציפאלע רעגירונגען האט קיינער ניט געשיינקט קיין אויפמערקזאמקייט.

נאך א אידישער בית־עלמין געשענדעט

בערלין, אווג. 28 (איטא).— דער אידישער בית־עלמין אין וואלדמאהער, סאארער דיסטריקט, איז געשענדעט געווארן פון וואנדאלן לעצטע נאכט. זיי האבן צעשמעטערט א גרויסע צאל מצבות, גע'גנב'עט די אויפשריפטן פלאטען און אויסגעקריצט אויף א צאל מצבות דעם האקנקרייץ.

די אידישע געמיינדע פון וואלדמאהער האט אנגעבאטן א באלוינונג פאר אינפארמאציעס וואס זאלן פירן צום ארעסט און פאראורטיילונג פון די כוליגאנעס.

מאניטאבא וועט קריגן 50 פראצ. ביישטייער פון דאמיניאן רעגירונג פאר ארבעטסלאזע שטיצע

וויניפעג וועט קריגן בלויז 35 פראצענט פאר ארבעטן — רעגירונג וועט אויך ביישטייערן 35 פראצענט פאר דירעקטע רעליף

האנ. וו. ר. קלאב, וועלכער געפינט זיך איצט אין אטאווא, וואו ער קאנפערירט מיט דעם קאנאדער ארבעט מיניסטער, האט נעכטן געמאלדן טעלעפאניש צו פרעמיער ברעקען, אז די דאמיניאן רעגירונג וועט ביישטייערן פופציק פראצענט צו דעם רעליף פראיעקט פאר ארבעטסלאזע אין מאניטאבא, אויסער וויניפעג, און 35 פראצענט פון קאסט אין וויניפעג גראפא, לויט א באקאנטמאכונג פארעפנטלאכט נעכטן פונם פרעמיער פון מאניטאבא.

די דאמיניאן וועט אויך צאלן 35 פראצענט פון דעם גאנצן דירעקטן רעליף, האט מר. ברעקען געזאגט. די דאמיניאן רעגירונג האט אויך געמאכט א פארשלאג ארויסצופירן 2 טויזנט ארבעטסלאזע פון וויניפעג און אוועקשטעלן זיי ארבעטן אויף דער טראנס־קאנאדע האיוועי אין אנטעריא. די מאניטאבא רעגירונג וועט געבעטן ווערן צו צאלן א טייל פון די הוצאות.

אלע וויכטיקע פונקטן און א רעליף פראגראם פאר ארבעטסלאזע וואס דארפן נאך פארהאנדלט ווערן, וועלן אויפגענומען ווערן פון פרעמיער קאנאדע ר. ב. בענעט און פרעמיער ברעקען, פון מאניטאבא, ווען זיי וועלן קאנפערירן אין וויניפעג מארגן.

—(::)—

וואלינער לאנדסמאנשאפט גרייט צו קאנסטיטוציע

אויף א גוט באזוכטער פארזאמלונג פון דער ניי־געגרינדעטער וואלינער לאנדסמאנשאפט לעצטע וואך, אונטער דער פארזיצערשאפט פון א. פיינשטיין, איז פארגעלייענט געווארן דער פראיעקט פון דער קאנסטיטוציע פאר דער ארגאניזאציע, אויסגעארבעט פון לאיערס ח. קושניר און מר. פאטאסקע. די דיסקוסיע איבער די פונקטן פון דער קאנסטיטוציע וועט פארקומען אויף דער קומענדיקער פארזאמלונג, דאנערשטאג, סעפט. 3טן, 7.30 אוונט, אין ת"ת.

גאנדי פליט 50 מייל א שעה איבער געפערלאכן בארג ווענג צו כאפן דעם צוג וואס זאל אים ברענגען צום שיף קיין לאנדאן

סימלא, אינדיע, אווג. 28.— איינגעהילט אין זיין לייכטן שאל און מיט דעם שטיקל געוואנט אויף זיינע לענדן, האט מאהאטמא גאנדי לעצטן אוונט געטראגן זיך איבער א געפערלאכן וועג אין די הימאלאיער בערג, מיט דער שנעלקייט פון 50 מייל א שעה, צו כאפן דעם צוג אין קאלקא קיין באמביי, וואו זיין שיף פארט אפ מארגן (שבת) קיין לאנדאן.

גאנדי, וועלכער האט זיך געפונען אין זיין קליינעם שטיבל אין די הימאלאיער בערג, 100 מייל פון סטאנציע, האט געהאט בלויז 2 שעה צו כאפן דעם צוג, און ער האט דערפאר איגנארירט דעם פארבאט צו פארן אויף דעם דאזיקן וועג ביינאכט, צוליב זיין געפערלאכקייט. און האט זיך דורך אים געטראגן איבער בארג און טאל אזוי שנעל ווי דער אוטאמאביל האט אים געטראגן, פארכאפנדיק דעם צוג פונקט אין צייט.

א צאל פון זיינע אנהייגער וואס האבן אים דערזעען ביי דער באן האבן געשריען: "לאנג לעבן זאל אונזער דערלייזער!" דעם טאג האט גאנדי פארבראכט אין תפלות.

"איך ווייס, אז מיינע נאכפאלגער וועלן זיך האלטן אין פרידן פאר דער צייט פון מיין אפוועזנהייט", — האט ער געזאגט, — "און איך טו תפלה אז איך זאל זיי ברענגען שטענדיקן פרידן און א גליקלאכערע צוקונפט".

איבער צוויי טויזנט וויניפעגער אידישע קינדער קערן זיך אום אין די אידישע לערן-אנשטאלטן קומענדיקן דינסטאג

אלע היגע אידישע לערן־אנשטאלטן עפענען זיך סעפטעמבער 1טן, צוזאמען מיט די פאבליק סקולס, נאך די זומערדיקע וואקאציעס. — אלע שולן פירן איין אויסבעסערונגען

אמווייניקסטנס צוויי טויזנט פון די ארום 3,500 אידישע קינדער פון שול־עלטער אין וויניפעג וועלן קריגן א אידישע דערציאונג אין איינער פון די אונטן אויסגערעכנטע אידישע דערציאונגס אנשטאלטן אין שטאט דעם קומענדיקן לערן־יאר, וואס פאנגט זיך אן דינסטאג, סעפט. 1טן.

פאקטיש אין די אלע אנשטאלטן ווערט איצט אנגעפירט א רעגיסטראציע, און עלטערן ווערן אויפגעפאדערט צו רעגיסטרירן זייערע קינדער, און רעגיסטרירן גלייך, כדי ניט צו שטערן דעם נארמאלן גאנג פון די קלאסן און דעם פראגראם פון זייערע קינדער אין די למודים.

די תלמוד תורה

אויף א פארזאמלונג פון די נייע דירעקטארן פון תלמוד־תורה איז באשלאסן געווארן גלייך אנצופאנגען די רעגיסטראציע פון קינדער. די למודים פאנגען זיך אן סעפט. 1טן. רעגיסטראציע פאנגט זיך אן זונטאג, 9 פרי, און דער אפיס וועט זיין אפן טעגלאך פון 9 פרי ביז 9 אוונט.

די פארוואלטונג אנאנסירט, אז דאס פראגראם פון תלמוד־תורה איז אויסגעבעסערט געווארן. עס וועט געלערנט ווערן העברייאיש, נייע און אלטע העברייאישע ליטעראטור, תנ"ך, רש"י, אגדה, תלמוד, געשיכטע, אידיש שרייבן און לייענען און אויך אידישע ליטעראטור.

דער לערער פערסאנאל פון שול איז באדייכערט געווארן מיט א נייעם לערער, ה' מינדעס, מיט א לאנגיעריקער לערער דערפארונג אין ליטע.

די פרץ שול

רעגיסטראציע אפן זונטאג, פון 10 פרי ביז 1 נ. מ. און מאנטאג און דינסטאג פון 5 ביז 8 אוונט. עלטערן ווערן געווארנט צו רעגיסטרירן גלייך זייערע קינדער, ווייל שפעטער, ווען די קלאסן וועלן אנגעפילט ווערן, וועלן מער קיין קינדער ניט אריינגענומען ווערן, סיידן מען וועט קאנען שאפן א נייעם קלאס.

רעגיסטראציע ווערט אנגענומען פאר קינדער־גארטן, טאג־שול, אוונט שול, מיטל־שול און העכערע קורסן. די פארוואלטונג ציט באזונדער אויפמערקזאמקייט צו דער טאג־שול, וואו די קינדער גייען דורך גלייכצייטיק מיט זייערע אידישע למודים אויך א פראגראם פון 5 קלאסן "פאבליק סקול" מיט'ן גרעסטן דערפאלג.

די ארב.־רינג פר. טעמפל שול

רעגיסטראציע: זונטאג 10 פרי ביז 1 נ. מ., און מאנטאג 7.30 נ. מ. ביז שפעט. קינדער ווערן רעגיסטרירט פאר קינדער־גארטן (ביי וועלכן עס ווערט אויך געגעבן א קורס פון 2 קלאסן פאבליק סקול, אנערקענט פון סקול־בארד), אוונט שול, מיטל שול און פרא־סעמינאר.

עלטערן ווערן געבעטן צו רעגיסטרירן וואס פריער, כדי מען זאל קאנען אין צייט רעארגאניזירן די קלאסן. ניט רעגיסטרירטע קינדער וועלן ניט צוגעלאזן ווערן צו די קלאסן.

די איד. פאלקס־שול

רעגיסטראציע טעגלאך, אויסער שבת, פון 10 ביז 12 אינדערפרי און פון 7 ביז 8 נ. מ.: קינדער גארטן, ענגליש־אידישע טאג שול, איד. עלעמענטארע שול און קורסן פאר דערוואקסענע קינדער. דער לערער פערסאנאל איז פארשטארקט געווארן און אין אים, צווישן אנדערע, איז איינגעשלאסן געווארן, י. ראבינאוויטש.

די פארוואלטונג לאזט וויסן, אז די צאל קלאסן איז באגרעניצט און עלטערן זיינען געבעטן צו קומען רעגיסטרירן זייערע קינדער אין צייט. די שול האט אן אוטאמאביל פאר קינדער פון ווייטע געגנטן.

די נאצ. העב. אידישע שול

די שול איז איצט אונטער דער לייטונג פון מ. קארפ, געוועזענער פרינציפאל פון סאסקאטונער תלמוד תורה, און מ. אווערבאך. נעמט אן תלמידים פון יעדן עלטער. רעגיסטראציע אפן טעגלאך צווישן 10 און 12 אינדערפרי. למודים: העברייאישע און אידישע שפראך און ליטעראטור, תנ"ך, תלמוד, אידישע געשיכטע.

קרענדלס העב.־אידישע שול

א. קרענדל, געוועזענער לערער און אנפירער פון מעגנוס בר. תלמוד תורה פירט אן די שול "אין גייסט פון תלמוד תורה", אין 662 מאניטאבא עוועניו. ספעציעלער קלאס פאר אנפאנגער, אנגעפירט פון גראדואירטער לערערן פון איד.־העב. גימנאזיע. רעגיסטראציע אין שול אדער אין מר. קרענדלס וואוינונג, 655 סעלקירק עוועניו.

—(::)—

פוילישע פויערים ארעסטירט ווען זיי זוכן אריינגנב'ענען זיך אין סאוו. פארבאנד

מאסקווע, אווגוסט 28. — פון מינסק מעלדעט מען, אז אין פארלויף פון די פארגאנגענע צען טעג האבן סאוועטישע גרעניץ וועכטער ארעסטירט איבער צוויי הונדערט פוילישע פויערים וועלכע האבן געמאכט א פרווו אריינצוגנב'ענען זיך אין סאוועטן פארבאנד מיטן צוועק צו זוכן פאר זיך ארבעט.

היגע קאמוניסטן ווילן זיך זעען דא מיט פרעמיער בענעט

א מאסן־דעמאנסטראציע ווערט דא דורכגעפירט מארגן (שבת), 11 אינדערפרי, אונטער אויספיצן פון דעם ארבעטסלאזע פאראיין פון דער "ווארקערס יוניטי ליג", לויט אן אנאנס געמאכט פון טשארלס מאריאט, א מיטגליד פון דער ארגאניזאציע, און ווי עס ווערט באהויפטעט, א קאמוניסטישער ארגאניזאטאר.

א דעלעגאציע וועט אויך געשיקט ווערן צו פרעמיער בענעט, וועלכער קומט אהער מארגן צו באראטן זיך מיט פרעמיער ברעקען וועגן די ארבעטסלאזיקייט הילף־פלענער. די דעלעגאציע וועט פראטעסטירן צום פרעמיער קעגן די פאלגנדע זאכן:

1. די פלענער צו שיקן ניט־פארהייראטע ארבעטסלאזע אין די וועלדער און אויף וועג קאנסטרוקציע צו ארבעטן פאר בלויז זייער עסן; 2. די פאליציייאישע אטאקעס אויף דער ארבעטער קלאס באוועגונג און דער אנגעווענדונג פונם שענדלאכן פאראגראף 98 פונם קרימינאלן קאדעקס; 3. קעגן די אלגעמיינע דעפארטאציעס פון אויסלענדיש געבארענע ארבעטסלאזע, אנגעפירט פון דער בענעט רעגירונג; און 4. צו פאדערן ווידער ארבעטסלאזיקייט פארזיכערונג, אן ביישטייערונגען מיצד די ארבעטער.

צאל באשעפטיקטע אין קאנאדע ביים אנהויב פון אווגוסט גרעסער ווי לעצטן חודש

דאס איז אבער הויפטזאכלאך א רעזולטאט פון די רעליף ארבעטן אנגעפאנגען אין סאסקאטשעוואן. — באשעפטיקונג אין דער איסט עטוואס געפאלן

אטאווא, אווג. 28.— די צאל באשעפטיקטע אין קאנאדע איז ווידער געוואקסן ביים אנהויב פונם חודש אווגוסט לויט א באריכט פון דער דאמיניאן ביוראָ פון סטאטיסטיקס.

לויט די באריכטן פון 7,887 פירמעס איבערן לאנד, וואס די ביוראָ האט טאבולירט, זיינען דעם 1טן אווגוסט אין די דאזיקע פירמעס געווען באשעפטיקט 956,238 פערזאן, אין פארגלייך מיט 943,419 יולי 1טן.

די צאל באשעפטיקטע אווג. דעם 1טן איז געווען קלענער ווי אין דעם זעלבן פעריאד פאר די פארגאנגענע פיר יאר, אבער העכער ווי אין די יארן צווישן 1921 און 1925.

דער וואוקס איז הויפטזאכלאך געווען אין די פריירי פראווינצן, דאס איז באזונדערס געווען א רעזולטאט פון די געזעלשאפטלאכע ארבעטן אונטערגענומען אין סאסקאטשעוואן. אין קוועבעק, אנטעריא און אין די מאריטימע פראווינצן איז אבער די צאל באשעפטיקטע עטוואס געפאלן, בעת אין בריטיש קאלומביא איז די לאגע געבליבן אומגעענדערט.

אין די פריירי פראווינצן האבן 1,162 ארבעטסגעבער באריכטעט 156,504 ארבעטער, א וואוקס פון 24,561 ארבעטער. אין די איבעריקע טיילן פון לאנד איז די צאל באשעפטיקטע דעם 1טן אווגוסט, אין פארגלייך מיטן 1טן יולי (אין קלאמערן) געווען:

מאריטימע פראווינצן, 73,411 (74,938); קוועבעק, 272,818 (274,987); אנטעריא, 374,182, מיט 7,906 ווייניקער ווי לעצטן חודש, און בריטיש קאלאמביא, 79,323, פאקטיש די זעלבע צאל ווי אין יולי.

"שטערן" פאדערט אז אלע אידישע פרויען פון די אוקראינישע שטעטלאך זאלן מאביליזירט ווערן

מאסקווע, אווג. 28 (איטא).— די כארקאווער אידישע קאמוניסטישע צייטונג "דער שטערן", איז היינט ארויסגעקומען מיט א פאדערונג, אז אלע אידישע פרויען פון די אוקראינישע שטעטלאך זאלן מאביליזירט ווערן, כדי צו העלפן אראפנעמען די תבואות פון די פעלדער אין די קאלעקטיוון. די צייטונג פאדערט, אז אלע אידישע מיידלאך און פרויען זאלן געשיקט ווערן פון די שטעטלאך אין די דערפער אויף א צייט פון 6 וואכן. די פרויען זאלן געצוואונגען ווערן צו העלפן באזונדערס די זאמלונג פון די בוריקעס, וועלכע זיינען זייער נויטיק פאר די צוקער פאבריקן.

סינסינעטי גיט האַרציקן "צאתך לשלום" צו צבי הירש מאַנישעוויטץ

פיר הונדערט פּראָמינענטע פּערזענלאַכקייטן ביי גרויסאַרטיקן אָפּשיידס־באַנקעט. — גאָווערנאָר וואַהייט פון אהייאַ, און גאָווערנאָר לאַרסאָן פון דזשווערסי באַגריסן ערנגאַסט. — דער פּרעזידענט פון אגודת הרבנים פּרעזענטירט ערך־גאַסט מיט ש"ס ירושלמי.—הונדערטער באַגריסונגען קומען אָן

סינסינעטי, — די אידישע געמיינדע פון סינסינעטי האָט זיך פייערלאַך און האַרציק געזאָגט מיט איר לאַנג יאָריקן תושב הרב צבי מאַנישעוויטץ, וועלכער וועט דעם ערשטן סעפּטעמבער פאַרלאָזן סינסינעטי און זיך באַזעצן אין ניו־יאָרק. די וויכטיקסטע פאַרשטייער פון דער אידישער באַפעלקערונג אין סינסינעטי און אהייאַ סטייט ווי אויך א סך פּראָמינענטע רבנים און כלל טוער פון נאַנצן לאַנד האָבן איבערגעגעבן זייערע בעסטע גרוסן און וואונשן צו הרב מאַנישעוויטץ, ביי דעם גרויסאַרטיקן אָפּשיידונגס באַנקעט לעצטן מאָנטאָג אָוונט אין סינטאָן האָטעל.

דער פּראָכטפול דעקאָרירטער זאַל איז געווען באַהערשט פון א יום־טוב־דיקער אטמאָספערע. איבער פיר הונדערט געסט האָבן פּערזענלאַך זיך געזעגנט אויפן וואַרימסטן שטיינער מיט הרב מאַנישעוויטץ און הונדערטער טעלעגראַמעס פון אַלע טיילן לאַנד האָבן געבראַכט זייער "צאתך ובואך לשלום" דער באַנקעט האָט געטראָגן א ווירדיקן עכט אידישן כאַראַקטער, געמיטלאַכקייט און פאַרהערונג האָבן זיך וואַנגלדערבאַר פאַראייניקט און אַלץ איז געווען האַרמאָניש מיט דעם נייסט פון חתן היובל.

טאָסטמאַסטער פון באַנקעט איז געווען דער אַנגעזעענער סינסינעטער תושב מר. אַסקאַר בערמאַן. און באַמעלדונג פון הרב ר' אליעזר שליוער, פּרעזידענט פון "אגודת הרבנים", וועלכער איז אַקאָרשט אויפגענומען געוואָרן אַלס רב הכולל פון די אַרטאָדאָקסישע קאָנגרעגאַציאָנס אין סינסינעטי; סטייט סענאַטאָר בען בערמאַן, דזשאַדזש מאַיאָר שפּיגל, מר. סעמיואל שמידט, סינסינעטי עדיטאָר און פאַבלישער, מר. אַקאָפלאַן, פון באַלטימאָר, הרב ישראל פּורת, און נאַמען פון די תלמוד תורות אין קליוולאַנד, האַבאיי עמנואל עקשטיין, אין נאַמען פון דער קליוולאַנדער אידישער קהלה, הערנס מאַרגענשטערן, אין נאַמען פון דער אידישער קהלה אין שטערן, פון סטעף פון דער מאַנישעוויטץ פון סינסינעטי.

צווישן די רבנים זיינען אַנוועזנד געווען הרב פּרדס פון שיקאַגאָ, הרב טרייגין, הרב ב. נאַטעלעוויץ, הרב לעאָפּלד גרינוואַלד, הרב פאַרדעוועסקי, הרב שוראַן, הרב א. שאַפּירא, הרב טראַכטמאַן, הרב ב. ז. זעמעל א. א.

הרב צבי הירש מאַנישעוויטץ

גאָווערנאָרס פון אהייאַ און ניו דזשערזשי באַגריסן

טעלעגראַפישע באַגריסונגען זיינען דערהאַלטן געוואָרן פון גאָווערנאָר וואַהייט פון אהייאַ סטייט און גאָווערנאָר לאַרסאָן פון ניו־דזשערזי. אויך דער סינסינעטער מעיאָר האָג. ראַסעל ווילסאָן געזעגנט זיך אין נאַמען פון דער שטאָט. אַבשיידס־באַגריסונגען פון אַנדערע וויכטיקע באַאַמטע זיינען פאַרגעלייענט געוואָרן ביים באַנקעט.

הונדערטע טעלעגראַפישע באַגריסונגען זיינען אָנגעקומען פון די באַרימטסטע אינסטיטוציעס און אָרגאַניזאַציעס אין נאַנץ אַמעריקע, ווי אויך פון גרויסע צענטערן אין אייראָפּאַ און באַזונדערס פון אַרץ־ישראל.

הרב סילווער פּרעזענטירט הרב מאַנישעוויטץ תלמוד ירושלמי

א באַזונדערס איינדרוקספולע רעדע האָט געהאַלטן הרב סילוועד, פּרעזידענט פון אגודת הרבנים, וועלכער האָט געשילדערט הרב מאַנישעוויטץ אַלס אינעם פון די, וועמען אַלע אינטערעסן פון אירן און אידישקייט זיינען נאָענט צום האַרצן. צום סוף פון זיין רעדע האָט ער פּרעזענטירט הרב מאַנישעוויטץ מיט א זאַץ פון תלמוד ירושלמי.

מר. סעמיואל שמידט, האָט פּרעזענטירט א פאַרטרעט פון ערן־גאַסט, וואָס פראַפ. באַרנס שאַיץ, דירעקטאָר פון בצלאל, האָט געמאַלן.

דעם גאַסט'ס ברודער, מר. י. יעקב מאַנישעוויטץ, וועלכער איז דער פּרעזידענט פון דער מאַנישעוויטץ מצחד פירמע, האָט זיך העכסט ברידערלאַך פערפאַשיידעט אין א געפילפולער רעדע.

צו לעצט האָט דער ערן־גאַסט, צבי הירש מאַנישעוויטץ, געענטפערט אין א רירנדן און האַרציקן שטיינער אויף די ענטוזיאַסטישע רעדעס פון באַגריסונגען. אין זיין איינגעגעבן נאַמען און אין נאַמען פון זיין פאַמיליע האָט ער באַדאַנקט די אַלע וועלכע האָבן צוגעגרייט

די פּאַמיליע אין דער היים

די ברי־מצוה פון היימי, זון פון מר. און מרס. ה. גראַנאָווסקי, 6.30 מאַנטאָבא עוועניו, אין פאַרנעקומען שבת, דעם 15טן אָוגוסט. דער ברי־מצוה האָט זייער שיין געזאָגט מפטיר און ער האָט נאָכדעם געהאַלטן א געלונגענע רעדע אין אידיש.

א רעסעפּשאָן איז געגעבן געוואָרן פאַר א צאָל קרובים און פרײַנט. אַלע האָבן זיין פאַרבראַכט און דער עולם האָט געוואונשן מר. און מרס. גראַנאָווסקי און זייער זון היימי מ סך גליק אין זייער לעבן, צוזאַמען מיט זייער נאָכצער פאַמיליע. היימי גראַנאָווסקי איז פּרעזענטירט געוואָרן מיט שיינע מתנות.

* * *

די פעס מאַנ.

דזשאַזעף לעאָן קאָהען סינאַל, לאָזאַראָוויטש, דער קעניג פון די האָבאָס איז געווען א גאַסט אין די פעס. ער וועט אויך באַזוכן פלין־פלאַן. אַלע אידן פון די פעס האָבן אים זייער פיין אויפגענומען. מר. אַסטרי און מר. פרידמאַן האָבן אים פּרעזענטירט מיט מתנות, און די פאַלגנדע האָבן פאַר אים געמאַכט פאַרטיס:

מר. און מרס. דיוואָנסקי, מר. און מרס. אַסקאַר הייימאַן, מר. און מרס. ה. פישמאַן, מר. דזש. און מיס סעמא שעקסטער. מר. און מרס. ס. שקלאָוו, מר. מעקס קלאַמער, מר. מ. קאָהען און מר. און מרס. מ. שקלאָוו.

* * *

מר. און מרס. ד. גלאַדסטאָן, 107 באַראָוס עוועניו, האָבן געפייערט זייער 25טן חתונה יובילי, זייערע צאַלרייכע פריינט ווינשן זיי לאַנגע יאָרן און א גליקלאַכע עוקינפּס.

* * *

זונטאָג, דעם 23טן אָוגוסט האָט דער בנות ציון קאָמיטעט געמאַכט א סורפּרייז פאַרטי לכבוד מרס. זימבערג, 466 סעלקירק עוועניו און די פרויען האָבן איר פּרעזענטירט מיט א שיינע מתנה. שיינע טישן זיינען סערווירט געוואָרן מיט גוטע מאַכלים און אַלע האָבן פאַרבראַכט א פריילאַכן אָוונט. פּרעזיצערן איז געווען מרס. ל. גאַלדשטיין. מרס. זימבערג האָט באַראַנקט פאַר דער מתנה און פאַר דער אַנגענעמער איבעראַראַשונג.

פאָלגנדע פרויען זיינען אַנוועזנד געווען: פולמער, סלוצקי, פולאָווסקי, גאַלדשטיין, גאַז, קירשנער, רייס, סיגאַל, גרין, סניידער, בומען, סערעבּרין, רעזניק, לעשנער, וועדרא, קרישטאָל, פעסאָטשין, קייסי, באַליז, אַלי־פערשטיין, גאַלדסטאָן, ר. קאָהען, לעראָוועקי, גיפּפל.

* * *

אָוגוסט דעם 18טן האָט די קינדער אַקוילערי פון דער אינדיפענדענט בני אברהם נעמאַכט א טיי לכבוד מרס. סטיינס מאַטשער, א כלה פון היינטיקן מאַנאָט. פאַרנעקומען אין די טיי אין כלה'ס וואוינונג, 191 ענדרוס. מרס. לאַכטער איז געווען פּרעזיצערן. מרס. זוקין האָט איבערגעגעבן זייער א שיינע מתנה צו דער כלה, אינם נאַמען פון פאַרבראַכט א שיינעם אָוונט.

אַנוועזנד זיינען געווען: מרס. סטיין, מיס סטיין מרס. זוקין, מרס. לאַכטער, מרס. גרין, מרס. מאַגיר, מרס. פּלוד, מאַז, מרס. אַלטמאַן, מרס. גיטעס, מרס. וועקסלער, מרס. רייז, מרס. אקיילע, מרס. טאַבאַטשניק, מרס. באַראַן, מרס. זימבערג, מרס. סטיינער, מרס. וועקס, לער, מרס. סלוצקי, מרס. וואַלינסקי, מרס. ראָזנבוים, מרס. לודוויק, מרס. קאָן, מרס. אויפער.

* * *

פרייטאג, דעם 21טן אָוגוסט האָט די פּרעכטיקע אָבשיידס־פייערונג און האָט זיך געזעגנט מיט די אַנוועזנדע ווי אויך מיט דער נאָכצער אידישער געמיינדע אין סינסינעטי.

די לעצטע וואָכן איז סינסינעטי געשטאַנען אונטערן צייכן פון הרב מאַנישעוויטץ'עס אָפּפאָר און יעדערער איז געווען פאַראינטערעסירט צו דעמאָנסטרירן די געפילן פון פאַרערונג און דאַנקבאַרקייט אויפ'ן אימפּאָזאַנטסטן אופן. שולן, געזעלשאַפטן, אָרגאַניזאַציעס, און חברות פון שטאָט האָבן איינגעאָרדענט פּרעכטיקע אָפּשיידס־באַנקעטן פאַר איינעם פון זייערע חשוב'סטע מיטגלידער. אין די אַלע פייערונגען האָבן זיך באַטייליקט מאַסן מיטגלידער פון די באַטרעפנדע געזעלשאַפטן. די קאָנגרעגיישאָן פון בית המדרש הגדול האָט איינגעאָרדענט א וואונדערבאַרן אָבשיידס־אָוונט אין דער "אידישער דערציאונגס ביוראָ," וואו עס זיינען אַנוועזנד געווען הרב סילווער און א סך אַנדערע פּראָמינענטע רבנים. די לײַדיס אקזילערי האָט ביי דער געלעגנהייט פּרעזענטירט מרס. מאַנישעוויטץ מיט א שנור פּערל אַלס אָנערקענונג פאַר איר ענערגישער טעטיקייט פאַר דער קאָנגרעגיישאָן.

צבי הירש מאַנישעוויטץ וועט זיך באַוועגן אין ניו־יאָרק דעם 1טן סעפּטעמבער אום איבערצונעמען די לייטונג פון דער נייער מאַנישעוויטץ מצה בע־קעריי אין ניו־יאָרק. מעטראָפּאָליטאַן דיסטריקט, וואָס האַלט זיך איצט אין בויען.

דער באַנקעט איז געווען איינער פון די שענסטע און איינדרוקספולסטע פייערונגען וואָס סינסינעטער אידענטוס האָט ווען עס איז געגעבן לכבוד א חשוב'ער פּרעזענלאַכקייט און האָט געמאַכט א טיפן איינדרוק אויף אַלע אַנוועזנדע.

אַט דער מאַנישעוויטץ "צאתך לשלום" באַנקעט וועט לאַנג פאַרבלייבן אין זכרון פון סינסינעטער אידענטוס.

—(::)—

אין פּעלעס טעאַטער

"לייף אוו די פּאַרטי", א העכסט שפּאַנענדע בילד וועט היינט און מאָרגן אין געווען אין פּעלעס טעאַטער, מיט לוינע לייטנער אין דער הויפּט ראָל. עס ווערט אויך געווען רין־טין טין און "אַז די באַרדער". זעט די דאַזיקע גרויסע דאַבל פּראָגראַם.

די ערשטע דריי טעג פון קומענדיקער וואָך, וועט ווידער געווען ווערן א גרויסע דאַבל פּראָגראַם: נעגסי קאָראָל אין "דער טאַנץ פון לעבן" און אַלוילא בענקהער אין "טערעיש ליי־די" — צוויי העכסט שפּאַנענדע בילד־דער וואָס זיינען ווערט צו זעען.

מאַכט דעם פּעלעס טעאַטער פאַר אייער פאַרווייליגונגס צענטער, — וואו איר קאָנט שטענדיק זעען די בעסטע בילדער.

—(::)—

פּיקניק פונ'ם מאָנט כרמל קליניק גרויסער דערפאָלג

דער פּיקניק וואָס דער מאָנט כרמל קליניק האָט דורכגעפירט פאַראַנטאַלטונג אין פאַראַריי גאַרטנס איז, ניט נעקוקט אויפן קילן וועטער, געווען זייער גוט באַזוכט און דער עולם איז נאָך מער פאַרגעסערט געוואָרן אין אוונט ווען עס איז פאָרגעקומען דער קאָנצערט אין פאַווילייאָן. פאָלגנדע האָבן זיך באַטייליקט אינם קאָנצערט: מר. יאָן מרס. מאַרגס קאָהען, מיס ליי־ליאָן מאַרגאָן, מר. פּרעד מאַפּט, מר. סעם גודמאַן, מיס עסטעלאַ סיים, מאַס־טער מאָנטי סיים און מיס עון וויינ־מאַן.

א זעלטענע געלעגנהייט קלאַפּט אין אייער טיר — נוצט עס אויס!

עס איז ניט קיין נייעס און פאַר קיינעם ניט קיין סוד, אז מענשן האָבן אין זיך א דראַנג צו שפּאַרן געלט, אין בערהויפּט איז עס אין דעם פאַל ווען עס קומט עפּעס צו קויפן, — דאַמאָלסט וויל יעדער איינער, מאַן אָדער פרוי, קויפן ביליקער, צאָלן דעם נידעריקסטן פּרייז פאַר די בעסטע סחורות.

יעדער איינציקער קונה וואָלט זיך געוואונשן צו קויפן אַלע זיינע אַרטיקלען וואָס ער דאַרף האָבן, פון דאָס קלענסטע ביז דאָס גרעסטע, אין האַלב־סייל. צאָלן האַלבסייל פּרייז פאַר סחורות איז דער וואונש פון יעדן קונה און עס איז קיין וואונדער ניט. די קו־נים ווייסן, אז אויף האַלבסייל פּרייזן קאָנען זיי איינקויפן א סך, א סך ביי־ליקער, ווי זיי דאַרפן צאָלן אין די ר־ר־טייל געשעפטן.

איבערהויפּט איז דער וואונש פון די קאַסטאָמערס צו קויפן דזשולערי צו האַלבסייל פּרייזן, ווייל אין דעם דאָזיקן פאַל ווייסן זיי, באַזונדערס, אז זיי קאָנען פאַר זיך איינשפּאַרן א סך געלט.

די ווינטיפּענער אידן, מענער און פרויען, האָבן איצט די זעלטענע געלעגנהייט איינצוקויפן פאַר זיך די פיינסטע דזשולערי רינגען, דימענטן, זיינערלאַך, זילבערוואַרג, לייכטער און א סך אַנדערע שיינע אַרטיקלען צו באַמת. האַלבסייל פּרייזן.

דער גוט־באַקאַנטער דזשולערי מאַנופעקטשורער ש. ביינדער, וועלכער האָט זיין פעקטאָרי אין רום 307 דאָנאַלדאַ בלאָק, האָט דערעפנט אין דער נאָרט־ענד, אין 874 מיין סטריט, א סיילס רום, און אין אַן אַנדער פּלאַץ, אין דער היינטיקער אויסנאַבע, אַנאַסיט ער אַן אומאַיבערטרעפלאַכן סיילס מיט אַלערליי נידעריקע פּרייזן אויף בעסטער קוואַליטעט סחורות, וואָס וועלן איבערראַשן יעדן מאַן און פרוי. נאָכדעם ווי מר. ביינדער האָט פאַר צוואַנציק יאָר, צייט מאַנופעקטשורט פאַרשיידענע צירונג פאַר די אַנגעזעענסטע האַלסיילערס און צירונג הענדלער אין ווינטיפּעג האָט ער באַשלאָסן צו פאַרקויפן דזשולערי דירעקט צו דער פּובליקום פאַר עטוואָס העכער פון האַלבסייל פּרייז.

עס איז א זיכערע זאַך, אז די ווינטיפּענער אידן וועלן אויסנוצן די דאָזיקע זעלטענע געלעגנהייט און זיי וועלן קומען אין מאַסן מאַרגן אין 874 מיין סטריט, איינקויפן פאַר זיך אַלץ וואָס זיי דאַרפן האָבן אין דזשולערי און זילבערוואַרג — ווייל אַזעלכע סיילס זיינען א זעלטנהייט.

די לודוויק פאַר קאַ. שיקט א האַרציקע איינלאַדונג

צו די אידישע פרויען צו באַזוכן אונזער ניי אויסגעבויטע סטאָר אינ'ם זעלבן לאָקיישאָן וואו מיר זיינען געווען פאַר א סך יאָרן

476 פּאָרטעדזש עוועניו.

בלויז איין בלאָק וועסט פון האַדסאָן בעי קאַ. און זעט אונזער נייעם און סאַמע פולשטענדיקן אויסוואַל פון 1932 אַדוועניס מאַדעלן וואָס מיר האָבן וועט געווען אין דער געשיכטע פון אונזער קוזיסטענע.

$300 פּרייע פּאָרס

יעדער וויזיטאָר אין אונזער סטאָר וועט באַקומען א נוטעריטע קאַרטל וואָס וועט זיי באַרעכטיקן צו א געלעגנהייט צו געווינען איינעם פון דריי פאַר פּרייזן. איר דאַרפט גאָרנישט ניט קויפן. איר קאָנט אפשר זיין מזל'דיק צו געווינען. ערשטער פּרייז — סילוועד פאַקס $175; צווייטער פּרייז — רוטער פאַקס $75; דריטער פּרייז — ברוינער פאַקס $50.

צוליב דעם עקאָנאָמישן צושטאַנד, זיינען די פּרייזן אויף פוטערוואַרד געפאַלן צום נידעריקסטן פּונקט אין יאָרן. מיר ראַטן אייך צו קויפן איצט און שפּאַרן.

קויפט מיט צוטרוי

אין אונזער נייער סטאָר

באַמערקט דעם אדרעס און באַזוכט אונזער סטאָר, צי איר האָט בדעה צו קויפן, אָדער ניט, זייט איר וועלקאָמען

LUDWICK FUR CO.

476 PORTAGE AVE. PHONE 34 645

מר. באַס, פון דער

קענעדיען אפּהאַלסטערי קאָ.

ווינשט אַלע זיינע קלייענטן, פריינט, באַקאַנטע און כלל ישראל א כתיבה וחתימה טובה

און ער אַנאָנסידט

אז ער האָט איבערגעמיפּט אין א גרעסערער סטאָר, אין

852 מיין סטריט

ארום דאָפּערין עוועניו

וואו ער וועט פאָרזעצן צו באַדינען דאָס פּובליקום מיט דער בעסטער אַרבעט און באַדינונג וואָס איז נאָר מעגלאַך.

טשעסטערפילד סעטס

איידער איר קויפט ערגעץ אַנדערש, קומט אַריין און זעט אונזערע סעמפּלס און פאַרגלייכט אויך אונזערע פּרייזן

מיר קאָנען אייך איינשפּאַרן געלט — געדיינקט דעם נייעם אדרעס

CANADIAN UPHOLSTERING COMPANY 852 MAIN STREET, near Dufferin Phone 54 641

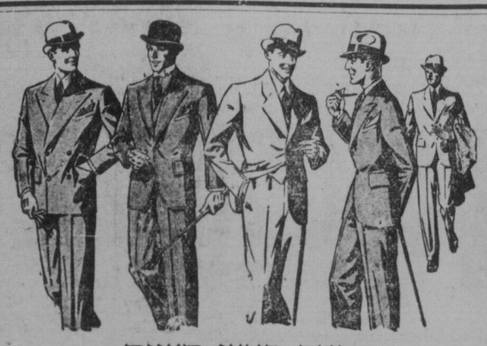

פאַר ראַש השנה

זעט אויס ווי בעסער איז אין א

$27.00 טיפּ טאָפּ סוט

געמאַכט צום מאָס. בלויז אין פרייז —

געמאַכט פון די פיינסטע ענגלישע וואולענס אין וועלכן עס איז סטיל, פעסטערן אָדער קאַליר, לויט אייער אייגענעם וואונש.

באַמערקט דעם אדרעס, בלויז אין סטאָר אין ווינניפּעג

Tip Top Tailors Ltd.

273 Portage Ave.

איידאַ סטאַקהאַמער הערשפילד

פּיאַניסטן און לערערן

אַנאָנסירט די ווידער־ערעפענונג פון איר סטודיאָ

דינסטאָג דעם 1טן סעפּטעמבער

סטודיאָ:

347 קאַלעדזש עוועניו — טעלעפאָן 51 162

זיי מוזן זיין גוט

לאָזט אונז

אכטונג געבן אויף אייערע וועש און מאַכט אייער הויז קלענינג פאַר יום־טוב לייכטער.

מיט אונזער מאָדערנעם אויסגעשטאַטטן פּלענט און הויך קוואַליפיצירטע אַרבעטער, קאָנען מיר אייך פאַרזיכערן צו קריגן די סאַמע בעסטע לאָנדרי אַרבעט און באַדינונג. מיר זיינען שטענדיק גרייט צו באַדינען אייך. לאָזט אונז נעמען אייער באַגדל.

טעלעפאָנירט 57 051

PIONEER LAUNDRY LTD.

93 GRANVILLE ST. WINNIPEG

אַנאָנסירן ווענן דער דערעפענונג

פון דער

ראַדיאָ און בעטערי סערוויס שאָפּ

965 מיין סטריט — טעלעפאָן 56 862

נאָרדערן עלעקטריק ראַדיאָס
דזשענעראַל עלעקטריק ראַדיאָס
גלאָבליים בעטערים

אויסגעשטאַטעט פאַר גרינדלאַכער באַדינונג פאַר יעדער סאָרט ראַדיאָ אָדער בעטערי

ספּעשעלטי — פּאָבליק אדרעס סיסטעם

אָפּן אָוונטן

קומט אַריין און באַטראַכט דעם שאָפּ

NEW PALACE THEATRE

סעלקירק און פּאַוערס

היינט און מאָרגן וועט געווען געוויזן א גרויסע דאַבל פּראָגראַם

ווייני לייטנער אין

"לייף אָף די פּאַרטי"

אויך

רין טין טין

אין

"אַן די באַרדער"

קומ. וואַר, מאַנט., דינסט., מיטוו.

א גרויסע דאַבל פּראָגראַם

נעגסי קאָראָל אין

"דער טאַנץ פון לעבן"

און טאַלולא בענקהעד אין

"טערנישד ליידי"

איר קאָנט שיקן שפּייז פּעקלאַך

צו אייערע קרובים אין פריינט אין רוסלאַנד, דורך דעם

אימיגראַנטן הילף פאַראיין

פון קאַנאַדע

וועגנדעט זיך צו

M. A. GRAY

676 מיין סטריט

טעלעפאָן 28 527

האָלאַנד'ס באַרימטע רייך־בלומענדיקע דאַרווין טוליפּס

אונזערע דאַרווין טוליפּס מיט עקסטרא לאַנגע סטעמס זיינען מערקווירדיק פאַר זייער לאַנגן בלומענדיקן פעריאָד. זייער גרויסע בלומען אויף שטאַרקע שטאַמען פון אַרום דריי פוס לאַנג. אויסגעצייכנט פאַר גאָרטן, ראַנדן און צו קולטיווירן אין טעפּ.

קויפט איצט טוליפּס דירעקט פון דעם דאוטש גראָווער

גלענצנדע דאַרווין טוליפּס אין 5 קאָלירן:
פּינק — רויט — ווייאָלעט — העליאָטראָפּ — געל
100 פון יעדן קאָליר, און יעדער קאָליר באַזונדער געפּאַקט

500 פּאָסט און דיוטי פרייי

$10.-

דעליווערט צו אייער הויס פאַר בלויז

פּלין שיקט דאָס געלט דורך מאַני אָרדער:

W. A. DEWINTER, ING., DUTCH BULB GROWERS - HEEMSTEDE

HOLLAND, EUROPE

54 מיליאָן פעקלאך זיינען פארקויפט געוואָרן לעצטן יאָר

"SALADA" TEA

"פריש פון די גערטנער"

דעם

רב'ס טאָכטער

א העכסט שפאנענדיקער ראמאן פון דעם אידישן לעבן אין מיטל-אלטער פון לאָאן וויזענפעלד

(פארזעצונג)

זי האט געוואוסט, אויף וועלכן אור פון מענער דאדעק בעטן די האנט פון א פרינצעסן, און דערפאר האט זי דאס באנעמען פון דעם פרינץ שטארק געבוגן אזוי צעטומלט, אז זי האט נישט געוואוסט וואס צו ענטפערן און וואס צו דיינקען. זי איז אבער ביסלאכווייז געקומען צו זיך און זי האט באלד דערזעען אז דער פרינץ איז עפעס נישט אלעמען, אז עפעס פילט ער זיך אומבאקוועם, און אז ער רעדט אפילו צו איר ווי א געצוואונגענער. דאס האט איר זייער פארדראסן.

— און איך ווילט, — האט זי אים צוריקגעפרעגט, — אז איך זאל אויף געבן מיין ענטפער ? . . .

— געוויס פרינצעסן, געוויס דער־וואָרט איך אז איר זאלט מיר שיינקען אייער האנט . . . . — האט דער פרינץ געשטאמלט. איך בין זיכער, אז פון א פארבינדונג צווישן אונז וועלן אונזערע ביידע פירסטנטומס זייער פיל פראפיטירן . . .

— אונזערע פירסטנטומס ? — האט די פרינצעסן אויסגערופן.

— נו, יא, — האט דער פרינץ וויי־טער געשטאמלט. — איר ווייסט דאך, פרינצעסן, אז דאן וואלטן אונזערע לענדער פיל געשטארקט געווארן אונזער איינפלוס אין מיטל אייראפע וואלט געקאנט ווערן פיל גרעסער ווי ער איז איצט.

פרינצעסן העלענא האט א ווייל באטראכטט דעם פרינץ אין זי האט ניט געקאנט פארשטיין וואס עס טוט זיך מיט אים. איז דאס אזא מאדע אין טירנא, אז דא דערקלערט מען זיך אין ליבע צו א פרוי אויף א ריין גע־שעפטלאכן אופן ? — האט זי זיך אליין געפרעגט — אדער איז דער פרינץ אזא כאם, אזא אומדערצויגענער מענש, אז ער קאן נארנים גע־פינען קיין אנדערע ווערטער ווי אזוי צו

ווען גרייט צו געפינען א זכות פאר זיינע מארגע האנדלונגען, און האט אים געגעבן, אנצוהערן, אז זי איז גרייט אים מוחל צו זיין. האט בלוין נאך מער פארגרעסערט זיין צעמישונג און האט אים פארשאמט נאך גרעסע־רע שמערצן. ער האט געוואלט, אז זי זאל אים האסן און אים פארטרייבן פון זיך.

האט אים פרינצעסן העלענא גע־קאנט פון זיך פארטרייבן ? האט זי אים געקאנט פיינט האבן ? — אויף דער דאזיקער פראגע האט זי דאן אליין נאר ניט געקאנט ענטפערן, עפעס אין איר האט אים געזאגט, אז זי זאל אויב זי וועט אים אפשר ניט קאנען אזוי באלד ליבן מיט איר נאנצן הארץ, אז זי זאל אים אויסגעפארן פון איר היים קיין טירנא, וועט זי אים אבער ליבער אויך קיינמאל ניט קאנען האס־סען. דער פרינץ איז איר געפעלן גע־ווארן פון דעם ערשטן אויגנבליק אן, און זי האט זיך באלד געפילט צו אים צוגעצויגן. זי האט דערוואַרטעט, אז אויף זי וועט אים געפעלן, און אז ער וועט זיין אומגליקלאכער ליבע צו איר, און די פרינצעסן, וועלכע האט גוט געוואוסט דעם צוועק פון איר קו־מען קיין טירנא, האט זיך ניט גע־קאנט אפזואונדערן איבער דער זאכ־דערבארקייט פון דעם פרינץ. ענדלאך האט דער פרינץ אונטערבראכן איר שטילקייט.

— פרינצעסן, — האט ער זיך אפ־גערופן, — איר וועט מיר מוזן פאר־ציין. איך ווייס, אז איך האב ניט געהאנדלט קעגן אייך ווי עס דארף זיין. איך ווייס, אז איך פאר דעם אופן, אויף וועלכן איך האב צו אייך גע־רעדט, פארדיין איך אייער פארארב־טונג.

— א, ניין, ניין ! — האט די פרינ־צעסן געענטפערט. — מיין פארארב־טונג ? — חלילה ! איך נעם אן אייער האנדלונג אין דעם פולן באוואוסט־זיין, אז איר זייט עפעס ניט מיט אלע־מען, אבער מיר פאלט ניט איין אייך דערפאר צו פאראכטן.

וואלט זי אים דאן געווען געענט־פערט מיט אנדערע ווערטער; וואלט זי אים געווען געזאגט, אז זי פאר־אכטעט אים פון גאנצן הארצן, אז זי האט אים פיינט, אז זי וויל אים מעהר ניט זעען, אזוי וואלטן איר ווערטער זיכער דעם פרינץ געווען מער צופרי־דען געשעפלט. דאס וואס זי איז גע־

ער האט געפילט, אז ער מוז גוט מאכן זיין פעלער. אבער אויף וועלכן אופן זאל ער דאס טאן ? ער קאן דאך איר ניט זאגן, אז ער איז פאר־ליבט אין איר. ער קאן איר אפילו ניט צוזאגן, אז ער וועט זי שפעטער ליבן . . . זיין הארץ באלאנגט דאך יענער, יענער שיינער אידישער געטין, וועלכע האט אים אזוי באצויבערט, אז ער וועט קיינמאל ניט קאנען מיט דעם גאנצן הארצן באלאנגען צו א צווייט־טער . . . . ער האט אבער געוואוסט, אז אזוי האנדלען, ווי ביז איצט, טאר ער אויף ניט. ער מוז זיך שטארקן און ער מוז האנדלען ווי א מאן, ווי אן ארויסטאקראט, אדער ער וועט איר מוזן זאגן, אז ער וויל אין דער אמת'ן ניט, אז זי זאל ווערן זיין פרוי, א זאך, וועלכע ער טאר ניט טאן, אדער — ער מוז צו איר רעדן אנדערש, אינ־נאנצן אנדערש . . .

א ווייל האבן ביידע שפאצירט אין גארטן ניט ארויסרעדנדיק קיין איינ־ציקן ווארט. יעדער אין געווען פאר־טאן אין זיינע אייגענע געדאנקען. דער פרינץ האט געטראכט וועגן חנה'לען און וועגן זיין אומגליקלאכער ליבע צו איר, און די פרינצעסן, וועלכע האט גוט געוואוסט דעם צוועק פון איר קו־מען קיין טירנא, האט זיך ניט גע־קאנט אפזואונדערן איבער דער זאכ־דערבארקייט פון דעם פרינץ. ענדלאך האט דער פרינץ אונטערבראכן איר שטילקייט.

— פרינצעסן, — האט ער זיך אפ־גערופן, — איר וועט מיר מוזן פאר־ציין. איך ווייס, אז איך האב ניט געהאנדלט קעגן אייך ווי עס דארף זיין. איך ווייס, אז איך פאר דעם אופן, אויף וועלכן איך האב צו אייך גע־רעדט, פארדיין איך אייער פארארב־טונג.

— א, ניין, ניין ! — האט די פרינ־צעסן געענטפערט. — מיין פארארב־טונג ? — חלילה ! איך נעם אן אייער האנדלונג אין דעם פולן באוואוסט־זיין, אז איר זייט עפעס ניט מיט אלע־מען, אבער מיר פאלט ניט איין אייך דערפאר צו פאראכטן.

וואלט זי אים דאן געווען געענט־פערט מיט אנדערע ווערטער; וואלט זי אים געווען געזאגט, אז זי פאר־אכטעט אים פון גאנצן הארצן, אז זי האט אים פיינט, אז זי וויל אים מעהר ניט זעען, אזוי וואלטן איר ווערטער זיכער דעם פרינץ געווען מער צופרי־דען געשעפלט. דאס וואס זי איז גע־

זי האט זיך געוואָרנט וועגן איר וואָג

"איך האב אנגעפאנגען נעמען קלושען זאלץ מיט א מאנאט צורוק. איך האב פארלארן 5 פונט, און מיר האבן זיך אויס אז איך האב שוין פארלארן 50 פונט. איך בין איצט קרעפ־טיק, און פריער בין איך געווען שטארק פאר־זארגט וועגן מיין געזונט, ווייל איך האב זיך געפירכט אנטסוטיקט, אז לענג, און פלעג זיין אומרואיק וועגן קליניקייטן. איך וועל אבער מיט דאנקבארקייט זאגן איצט, אז וועגן מיינע צרות זאלן זיין צוויי מאל אזוי גרוים, וועט עס מיך נים מער אזן איצט — א דאנק די קרושען זאלץ."— (מיס ו. ש.).

דא האט איר א רעצעפט ווי אזוי צו באר־פרייען זיך פון פעט, נעמט א האלבן טייל־לעפל פון קרושען זאלץ אין א גלאס הייסע וואסער, פאר ברעקפעסט, ווייל לויטער אז איר טוט דאס יעדן פרישארוי, ווייל "מאיר די פעגלאכע פארציע וואס נעמט ארונטער די פעט". פארפעלט נים קיין פריפארבן. קרושען יעדן טאג מיינט אז יעדע־שטיקל פארלירן־דע טע איבערריקע פאטערע, אוז שטרלאנע זיי־ערקייטן און נאזן ווערן ארויסגעשטיסן פון קערפער.

בייט איבער אייער לעבען, אוז נעם אביסל מיידע אינזנען. דער מאגן, דער לעבער, די נירן און די געדערים ווערן פארשטארקט, און דאס ריינע, פרישע בלוט, וואס אנטארלט די דאזיקע זעקס זאלצן ווערט צוגעפירט צו אלע טיילן פון קערפער, און דאס ווערט באגלייט פון "דעם קרושען געפיל" פון עניער־גיער געזונטהייט און טעמפיקייט וואס שפר־נעלט זיך אפ אין די קלארע אויגן, רייניגער הויט, פרייליכער לעבהאפטיקייט און שייגער פיגור.

רעדן צו איר, אויסער אין דער שפראך, וועלכע ער געבראוכט ?

— מיר דאכט זיך, מיין פרינץ, — האט זי זיך נאך א ווייל אפגערו־פען, — אז איר זייט היינט עפעס ניט מיט אלעמען. אפשר וואלטן מיר עס בעסער איבערגעלאזט פאר א צייט ווען איר וועט זיין בעסער אויפגעלייגט אין אויף זיך מיר וועלן זיך שוין הא־בען בעסער און אביסל נעענטער באר־קאנט ?

עמעריך וואלט פון דעם גאנצן הארץ צען דערפילט איר פארלאנג, און וואלט זייער גערן אפגעלייגט מיט איר צו רעדן וועגן זייער צוקונפט. דאס וואלט אפשר געווירקט אויף אים באראוגענדיג, און ער וואלט דאן געקאנט קענען איר האנדלען איידעלער ווי אין איר דאס איצט געווען אומשאנד צו טאן. אבער ער האט געוואוסט, אז דארט, אין נארטגאר, ווארט זיין מוטער אויף זייער צו־ריקקומען מיט דער גרעסטער אומגע־דולד. זי גרייט זיך דארטן שוין צו דער גליקלאכער מינוט ווען זי וועט קאנען באקאנט מאכן די פארבינדונג צווישן די צוויי פירסטנטומס, און ער טאר ניט האנדלען קעגן איר ווילן.

— ניין, פרינצעסן, — האט ער גע־ענטפערט, — מיין מוטער איז זייער נייגעריק אויף דעם ענטפער, וועלכן מיר וועלן איר צוריקברייגגען. איר גרעסטער באגער איז, אז איר זאלט ווערן מיין פרוי. און מיר וואלטן זי ביטער אנטוישט ווען מיר וואלטן זיך צוריקגעקערט אין זאל אן א באשטימ־טען ענטפער.

— פארוואס אבער רעדט איר נאר ווען אייער מוטער און נארנים וועגן זיך ? — האט אים די פרינצעסן מיט פארוואורף געפרעגט. — איר זאגט, אז אייער מוטער איז זייער נייגעריק אויף א פארבינדונג צווישן אונזערע לענדער. נו, און ווען זאגט איר וועגן דער פארבינדונג צווישן אונז ביידע, און ניט בלויז צווישן אונזערע שטאטן ? . . .

עמעריך האט אין דעם ערשטן אויגנ־בליק ניט געוואוסט וואס צו ענטפערן. זי פראגט פון דער פרינצעסן האבן אים אינגאנצן געמיינט. ערשט איצט האט ער איינגעזעהען, אז ער האט ניט געהאנדלט ריטערלאך. ניט א פרינץ קען א פרינצעסן, ערשט איצט איז אים קלאר געווארן, אז ער פאסט זיך ניט אריין אין דער ראלע, און אז ער האט זי זייער שלעכט געשפילט.

בריוז אין רעדאקציע

וועגן לאנדסמאנשאפטן

חשובער רעדאקטאר : —

דערלויבט מיר א שטיקל פלאץ פאר א ברייוועלע.

לעצטע וואך האב איך באמערקט אן אנאנס אין "דאס אידישע וואָרט", אז די וואלינער לאנדסמאנשאפטן רופט א פארזאמלונג אויף דעם אין דעם טאג. טראכט איך, מ'דארף גיין, ווייל איך ווייס די שווערקייטן פון גרינדן אן ארגאניזאציע, און הערן און זען ווי אזוי עס נעמט געבארן ווערן א וואלינער לאנדסמאנשאפט ארגאניזיציע.

עס איז זייער שיין ווען לאנדסלייט זיינען פאראייניקט. ווען מיר איז אויס־געקומען מיט 25 יאר צוריק צו תלפן שאפן די היבדן סיק בענעפיט פאסייטי וואלט איך פיל בעסער געוואלט אפ דאן האבן געווען וואלינער, אבער ליידער איז נאך געווען זייער א קליינע צאל מען האט נאך דאנכלסטן ניט געקאנט גרינדן קיין לאנדסמאנשאפט פאראיינען. אבער יעצט איז נאנץ אנ־דערש. א לאנדסמאנשאפט ארגאניזא־ציע קומט ביי מיר אויס פריינדלאכער, ברידערלאכער. מען פארשטייט זיך בע־סער איינער דעם צווייטן, עס מעג טא־

קע זיין אז מען איז ניט פון איין שטאט אדער שטעל. אבער ווען מען קומט זיך צוצוויף, מען הערט דערנאמען דיין גע־בורט־ארט, וואו דו האסט פארבראכט דיינע קינדער יאר, דו הערסט דעם נאמען פון דיין שטעטל און דעם נאמען פון א דערבייאיקן שטעטל און דו לעבסט איבער עטוואס אזעלכעס וואס דו קענסט ניט האבן אין אן אלגעמיי־נער ארגאניזאציע, וועמעס מיטגלידער זיינען פון פארשיידענע ערטער און פון פארשיידענע נעגנען : דער איז א ליט־וואק, דער איז א גאליציאנער און דער איז א רומענישער און א. וו. •

עס איז פונקט ווי מ'דערציילט אז אמאל איז געפאהרן א פריץ מיט דריי גוטע פערד און האט נעדארפט איבער־פאהרן א בלאטע. זיינען די דריי גוטע פערד געבליבן שטיין און גייען ניט. דער קוטשער, דער אנטרייבער, קוקט מיט דער בייטש און די פערד ריהרן זיך ניט פון ארט. דער פריץ זיצט און איז ברוגז אויף זיינע גרויסע קנאפערס, אבער די פערד קימערט עס וועי דער פאריאריקער שניי, אזוי ווי זיי שטייען פארגריזנט אין בלאטע. פארט דורך א פראסטער כוואשיק מיט א פאר אויס־געמאטערטע פערדלאך. און זע, אט די אויסגעמאטערטע פערדלאך לויפן אי־בער די בלאטע.

איז דער פריץ פארוואונדערט גע־ווארן און שטעלט אפ דעם גוי און פרעגט אים : איך מיי מאזעלכע דריי גרויסע פערד האב ניט געקענט ארויס־פארן פון דער בלאטע — און דו מיט אזעלכע צוויי קליינע, אויסגעמאטערטע פערדלאך ביסט אזוי גיך ארויס פון דער בלאטע ?

ענטפערט דער פויער : זאג מיר, פריץ לעבן, וואו האסטו געקראגן דיי־נע פערד ?

— וואס הייסט, — איינעם האב איך געקויפט איר יארמעלינע אויפ'ן יאריד און ער שטאמט פון'ם גרעסטן יחוס, און דעם צווייטן האב איך גע־קויפט אין ווארשע און האב פאר אים באצאלט גוטע געלט, און דעם דריטן האב איך געקויפט אין מאסקווע, און ער שטאמט פון דער אארמסקע פאמיליע. אלע דריי פערד קומען ארויס פון די בעסטע וואס געלט האט נאר געקענט קריגן !

זאגט דער פויער : טאקע ווייל זיי זיינען די גרויסע יחסנים און ווייל זיי זיינען פון דריי פארשיידענע לענדער ארט זיי ניט איינער פאר'ן צווייטן. דערלאנגסטו דעם יארמעלינער ארט דאס ניט דעם ווארשעווער און א. וו. און דא, פריץ לעבן, האסטו צוויי אויס־געמאטערטע פערדלאך וועלכע זיינען אויפגעבראכט געווארן צוזאמען פון קליינווייז אן און דערלאנג איך איינעם מיט דער בייטש ארט דאס דעם צווייטן און איינער דעם אנדערן העלפט ווי ווייט נאר ער קען.

אזוי איז אויך מיט די לאנדסמאנ־שאפט פאראיינען. און איך באגריים די וועלכע האבן ארויסגעבראכט דעם גע־דאנק פון גרינדן א וואלינער לאנדס־מאנשאפט ארגאניזאציע. עס וועלן ווינשנסווערט געווען אז אלע וואלינער לאנדסלייט זאלן זיך פאראייניקן און דאס זאל זיין איינע פון די גרעסטע ארגאניזאציעס אין וויניפעג.

איך דאנק אייך פארן שטיקל פלאץ אין פאראויס.

מיט אכטונג,

אב. כהן.

מער לעבעדיקייט !

איר קאנט אנהאלטן אייער גע־זונט צום העכסטן גראד. טרינ־קענ־ייק טעגלאך א קווארט —

סיטי מילך

ריין, פאסטעריזירט. שטעלט אפ אונזער מילך פייל־לסמאן אויף אייער נאס אדער טעלע־פאנירט צו

City Dairy LIMITED

PHONE 87 647

בלויז צוויי וואכן ביז יום טוב

פאר נעקסטער וואך וועלן מיר אייך געבן אז אויסערגעוויינלאכע געלעגנהייט

מיט יעדן מענערשן סוט, דריי קלינד און געפרעסט — **$1.00**

3 נעקסטיים דריי קלינד פריי

מיט יעדער ליידיס דרעס דריי קלינד, וועלן מיר אויסריינינען איין פאר ליידיס גלאווס פריי. אלץ וואס איר דארפט טאן איז

טעלעפאָנירן 89 304 (דריי ליינס)

און אויב איר ווילט וועלן מיר צוריקבריינגען אייער ארבעט אין 24 שטונ'ן אדער דעם זעלבן טאג.

UNITED DYERS & CLEANERS LIMITED

593 Notre Dame Ave. Phone 89 304

פרעגט פאר פאלם וואטער איסעס

ביי יעדן פאונטען

פאלם וואטער איסעס

זיינען געשמאק און זיי אנט־האלטן ניט קיין מ י ל ד אדער ק ר י מ .

פאלם וואטער איסעס

ווערן געמאכט אין אייערע באליבטע פלייוואָרס

פרעגט אייער נאענטסטן דילער אדער טעלעפאנירט

25 838 אדער 25 839

PALM DAIRIES LIMITED

1 טאָג

ג. פ. פארטנאי מענערשער

דרייקליינינג אדער פאר לאנגט, אין אלע אייערע — אדער פארבן

PERTH DYE WORKS LTD. 37 266

ווי

אויסגעצייכענט אין א הייסען טאג ! א שיסעל קרובלע קעללאגג'ס קארן פלייקס מיט מילך אדער קריעם. ווי קלוג ! ווייל קעללאגג'ס זיינען זעהר לייכט צו פארדייען. זיי העלפען באמת זיך צו האלטען

קיהל

קעללאגג'ס קארן פלייקס זיינען אב־סאלוט ריין, אונטער דער השגחה פון אגודת הרבנים פון טארונטא.

Kellogg's CORN FLAKES

★אומער אויוועז־פריש אין דעם אינערליך־פארזיגעלטען שטייפען וואקס־פאפיר.

ביי אלע גראסערס.

הורטיג'ס

מערב קאנאדער גרעסטע עקסקלוזיוו מאנופעקטשורינג ריטייל פארייערס

אונגעסט פאר סייל

ענדיקט זיך מאנטאג

דער גרעסטער אין דער געשיכטע פון הורטיג

ווען האט איר דען געזעען

הוירטיג פאר קאוטס צו אזעלכע נידעריקע פרייזן

איפריל'ק, דאס איז דער יאר פון יאר צו קויפן א פאר קאוט — און הורטיג'ס אונגעסט סייל איז דער סייל פון סיילס! סטייל זיינען קיינמאל פרייער ניט געווען אזוי צוציענד — אזוי אייביל ווי זיי זיינען איצט. נעדיינקט, אויך, אז קוואליטעט פאר קוואליטעט, הורטיג'ס פארקויפן פאר ווייניקער ווייל מיר מאכן 95 פראצענט פון אונזערע פאר קאוטס און מיט דעם שפארן מיר אייך איין דעם פארמיטלערס פראפיט !

רעגולאר $150	רעגולאר $250
מאסקרעט קאוטס	האדסאן סיל קאוטס

מאסקרעט איז דער פאסאן פון דעם סעזאן — און מאסקרעט ליטעט האדסאן סיל קאוטס, פעלצן זיינען פון די נידעריק־סטע פרייזן אין דער געשיכטע. די ראויקע גרופע שליסט איין פיינע נארדערן מ א ס ק ר ע ט קאוטס אין א וואריעטעט פון סטיילס.

$92.50 — $190

נוצט אונזער ליבעראלן דעפוירד פיימענט פלאן

HURTIG AND DRAYTON

383 PORTAGE AVENUE, WINNIPEG, MANITOBA

מרס. ב. וויאָלעט אייספעלד

A. T. C. M.

פיאניסטן און לערערן

סטודיא, 666 אלווערסטאן סטריט

טעלעפאָן 292 30

פיוופלס צוגעגרייט פאר אלע גרייזדס

דאָקטוירים — Doctors' Directory

IN ALPHABETICAL ORDER

Office	Residence	
53 578	51 250	**דר. ס. דוש. בערמאק**, 834 מיין סטריט. אפיס שטונדן פון 2—4 און 7—8 **DR. J. C. BERMACK**
54 107	54 107	**דר. דוש. ברענער**, 402 סעלקירק עווענוי 8.30—7.30 ,5—3 :אפיס שטונדן **DR. J. BRENER**
26 947	53 422	**דר. א. גוטמאן**, 714 טראנסקאנטא דזשעו. טראפס בילדינג, 283 פארטעדזש עווע. קאר. סטיט אפיס שטונדן:10—12, 2—6 און ביי אפאינטמענטס **DR. A. GUTTMAN**
22 717	54 429	**דר. ס. דשואוויש**, 404 באיד בילדינג שטונדן: 11—12, 3—6 און ביי אפאינטמענטס **DR. SIMON JAUVOISH**
26 600	28 153	**דר. ה. הערשפילד**, 576 מיין, קאר. אלעקסאנדער אפיס שטונדן: 11—1, 2—5 און 7—9 **DR. H. HERSHFIELD**
53 181	53 181	**דר. י. פערלמאן**, 291 באראוס, קאר. טשארלס אפיס שטונדן: 5—3 און 7—8 **DR. I. PEARLMAN**
54 866	51 968	**דר. ס. קאבריינסקי**, סוויט 2 קראסנפ בלאק (מיין און דאפערין עווענוי) אפיס שטונדן: 3—5 און 6.30—8 **DR. S. KOBRINSKY**
53 915	52 614	**דר. סעם ראדין**, ראיאל בענק בילדינג (מיין און סעלקירק) אפיס שטונדן: 3—4 און 6—8 **DR. SAM RODIN**
88 916	59 473	**דר. א. ל. שובין**, שטונדן 11—12 און 2—6 אפיס: בענק אף קאמערס בלדג. מיין און אלעקסאנדער רעזידענס: 375 מאקריי עווענוי **DR. A. L. SHUBIN**

אויגן, אויערן, נאז אוך האלז

29 110	51 848	**דר. י. ה. בעקמאן**, 613 באיד בילדינג **DR. J. H. BECKMAN**
24 465	51 359	**דר. ד. מ. דושענאף**, 2-830 סאמערסעט בלאק **DR. D. M. GENOFF**

קינדער קראנקהייטן

88 013	53 320	**דר. ה. מעדאווי**, 904 באיד בלדג. 3—5; 332 מאניטאבא עווע. 11—12 **DR. H. MEDOVY**
22 446	55 332	**דר. דזשא. ה. שאפירא**, 604 באיד בילדינג שטונדן: 3—5 און ביי אפאינטמענטס **DR. GEO. H. SHAPERA**

דענטיסטן — Dentists Directory

IN ALPHABETICAL ORDER

Office	Residence	
51 560	41 652	**דר. י. בן עזרא**, ב.א. 962½ מיין, קאר. סעלקירק **DR. I. BEN EZRA, B.A.**
53 720		**דר. מ. ברעגמאן**, סט. 1 סט. דזשאנס בלק. 984 מיין **DR. M. A. BREGMAN**
56 600	52 041	**דר. א. ד. גאלדין**, 1308 מיין סט., סוויט 1 **DR. A. D. GOLDIN**
56 056		**דר. ס. טשווירטשיל**, סוויט 1 טריק בלאק, 972 מיין סט. **DR. S. H. CHURCHILL**

שינבין, מאָראָזניק און ראָבלין

Shinbane, Morosnick & Roblin

Barristers, Solicitors and Notaries

באריסטערס, סאליסיטארס, נאטאריוס

207-8 Confederation Life Bldg.

457 Main St. Opposite City Hall

טעלעפאָן 21 345—6

טשערניאק, קאָפּשטיין און ספּיוואק

Barristers, Solicitors, Etc.

460 מיין סטריט

טעלעפאָן 24 591 און 24 666

קאנטאָר און דאָרפמאן

אדוואקאטן און נאטארי

CANTOR & DORFMAN

211 קורי בלדג. 233 פארטעדזש עווע.

טעל. 29 937—89 225

רעזידענס:

103 בענערמאן עווע., טעל. 51 353

ה. שולמאן

אדוואקאטן און נאטארי

נעלט צו ליען אויף ½* פראצענט

Schulman & Nitikman

213 קאנפעדערעישאן לייף בילדינג

457 מיין סט., אנטקענן סיטי האל

טעלעפאָן 88 462

ש. מילער

באריסטער, סאליסיטאר א. א. ו.

S. MILLER, B.A., LL.B.

505 Paris Bldg., Portage and Garry

Phone 22 203

מר. מילערס וואוינונג:

152 באראוס עווע., טעלעפאָן 51 652

מ. אווערבאך

באריסטער, סאליסיטאר נאטארי

און א. ו.

824—8 ראיאל בענק בלדג.

טעלעפאָן 86 200

רעז. 435 אבערדין עווע., טעל. 53 354

חיימאן און העסטרין

באריסטערס, סאליסיטארס און א. ו.

216 — מעאינסטיר בלאק — 216

טעלעפאָן 21 627

מר. העסטרינס וואוינונג:

306 סט. דזשאנס עווע., טעל. 53 133

הורטיג'ס

מערב קאנאדער גרעסטע עקסקלוזיוו מאנופעקטשורינג ריטייל פארייערס

אונגעסט פאר סייל

ענדיקט זיך מאנטאג

דער גרעסטער אין דער געשיכטע פון הורטיג

ווען האט איר דען געזעען

הוירטיג פאר קאוטס צו אזעלכע נידעריקע פרייזן

איפריל'ק, דאס איז דער יאר פון יאר צו קויפן א פאר קאוט — און הורטיג'ס אונגעסט סייל איז דער סייל פון סיילס! סטייל זיינען קיינמאל פרייער ניט געווען אזוי צוציענד — אזוי אייביל ווי זיי זיינען איצט. נעדיינקט, אויך, אז קוואליטעט פאר קוואליטעט, הורטיג'ס פארקויפן פאר ווייניקער ווייל מיר מאכן 95 פראצענט פון אונזערע פאר קאוטס און מיט דעם שפארן מיר אייך איין דעם פארמיטלערס פראפיט !

רעגולאר $150	רעגולאר $250
מאסקרעט קאוטס	האדסאן סיל קאוטס

מאסקרעט איז דער פאסאן פון דעם סעזאן — און מאסקרעט ליטעט האדסאן סיל קאוטס, פעלצן זיינען פון די נידעריק־סטע פרייזן אין דער געשיכטע. די ראויקע גרופע שליסט איין פיינע נארדערן מ א ס ק ר ע ט קאוטס אין א וואריעטעט פון סטיילס.

עס אין אויפגעלייגט מיט א פעסטער שטימע. אפילו ניט שולדיק. איך האב אייך געזאגט א לינ . . . ווייטער אבער גייט עס ניט ! איך קאן ניט מער ! זאג נע־שען, וואס עס וויל, אבער איך קאן ניט . . .

—איין איידער די פרינצעסן האט גע־האט צייט צו באגרייפן וואס דא איז געשען, האט ער זיך פאר אירע פאר־ניגט. האט זי גלאנט זיצן אליין אויף דער באנק איינע אליין, און ער איז פון איר אנטלאפן, גלייך טויזנטער ביייזע רוחות וואלטן אים פון איר גע־יאגט.

טיף באליידיקט, פארלעגט און אויפגעבראכט, איז די פרינצעסן צור ריק געקומען מיט איר אייגע אליין. פרינצעסן מארגיע, וועלכע האט גע־ווארט מיט אומגעדולד אויף איר און עפערינג'ס צוריקקומען, האט באלד פארשטאנען, אז עפעס איז פארגעקו־מען. א טויט דערשראקענע איז זי אנטקעגן געלאפן דער פון צארן ברע־נענדיקער העלענא און האט זי כמעט אז אטעם געפרעגט, וואס עס איז גע־שען. און וואס דער פרינץ איז ניט געקומען צוזאמען מיט איר.

העלענא איז אבער געווען צופיל

רופן מיט א פעסטער שטימע. אפ־שולדיקט. איך האב אייך געזאגט א לינ . . . ווייטער אבער גייט עס ניט ! איך קאן ניט מער ! זאג נע־שען, וואס עס וויל, אבער איך קאן ניט . . .

—איין איידער די פרינצעסן האט גע־האט צייט צו באגרייפן וואס דא איז געשען, האט ער זיך פאר אירע פאר־ניגט. האט זי גלאנט זיצן אליין אויף דער באנק איינע אליין, און ער איז פון איר אנטלאפן, גלייך טויזנטער ביייזע רוחות וואלטן אים פון איר גע־יאגט.

טיף באליידיקט, פארלעגט און אויפגעבראכט, איז די פרינצעסן צור ריק געקומען מיט איר אייגע אליין. פרינצעסן מארגיע, וועלכע האט גע־ווארט מיט אומגעדולד אויף איר און עפערינג'ס צוריקקומען, האט באלד פארשטאנען, אז עפעס איז פארגעקו־מען. א טויט דערשראקענע איז זי אנטקעגן געלאפן דער פון צארן ברע־נענדיקער העלענא און האט זי כמעט אז אטעם געפרעגט, וואס עס איז גע־שען. און וואס דער פרינץ איז ניט געקומען צוזאמען מיט איר.

העלענא איז אבער געווען צופיל

אויפגעבראכט, און זי האט אפילו ניט געהערט איר פראגע. זי האט מיט די אויגן געווטכט איר מוטער, פירסטן אלעקסאנדרא, און ווען זי האט זי דער־זעען איז זי צוגעלאפן צו איר, און אריינפאלנדיק אין איר אין דער אייגע הויט, האט זי אויסגעבראכן אין א ביטערן געוויין.

איר פלוצלומדיקער אויסברוך אין דער אויפגעגעבן פון דעם פרינץ, האט ארויסגערופן גרויס פארווירונג. די הויף־דאמען האבן זיך ווידער אנגע־הויבן שושקען וועגן דעם פרינץ, און כמעט אויף דעם ארט זיינען ווען אים פון איר גע־יאגט.

אים פארפאסט געווארן נייע "סודות" וועלכע די דאמען, יעדע פאר זיך און יעדע עפעס אנדערש, האבן געווארט צו דערציילן.

ענדלאך איז מען געווארן געווארן וואס אין נארטן איז פארגעקומען. פרינצעסן העלענא האט זיך ניט גע־קאנט פאנטראלירן און זיך איינהאל־טען כדי ניט צו דערציילן פאר אלע־מען, וועלכע באליידיקונג זי האט גע־מוזט אויסשטיין פון דעם פרינץ.

(ווייטערדיגע קומט)

ג ע ד י י נ ק ט !

אז מיר קאנען אייך געבן דרייקליינינג אדער פאר־לאנגט, אין אלע אייערע — אדער פארבן

PERTH DYE WORKS LTD. 37 266

ג. פ. פארטנאי מענערשער

THE ISRAELITE PRESS
The only Jewish Newspaper in Western Canada.
דאָס אידישע וואָרט
Office and Place of Business: Israelite Press Bldg., 165 Selkirk Ave., E.
Published daily except Saturday and Sunday.
ENTERED AS SECOND-CLASS MAIL MATTER AT OTTAWA
Subscription: $6.00 per year.
Established 1910 Phones: 55 409—52 213
WINNIPEG — MANITOBA

דער שטראָם פון דעהעברעאיזאציע אין דער אידישער שפּראַך ביי דער אידסעקציע

פון אבא יאנאווסקי

דער אנגעזעמענער באשלוס אין וויל־נא צו דורכפירן א רעפאָרם ארטאגראַ־פיע אין די העברעאישע עלעמענטן, האט־גאַרניט צופרידנגעשטעלט, לויט מיין אַרעמער מיינונג, א גרויסן טייל פון דער אידישער וועלט, און פיליייכט, דעם גרעסערן.

די סאָוועט־אידישע פילאָלאָגיע אין געווען דער עמוד־דען צו אוועקפירן די העברעאיזמען פון דער אידישער שפּראַך אין א אידישער טראַנסקריפּ־ציע, ווילנא האָט אויף דעם וועג נאָכ־געטראָטן. צו וועט זיך ווילנא וויטער פאָרמעסטן מיט די פּראָלעטאַרישע פילאָלאָגן אויף אנדערע ווייטגייענדע רעפאָרמעס?

דער חבר נחום שטיף, אין דעם אר־טיק סאָוועטישן זשורנאל "די אידישע שפּראַך": אַרויסגעגעבן אין קיעוו פון אידישן אינסטיטוט פאַר אידישער קולטור, איז אַרויסגעקומען מיט א מאַרנעם אַרטיקל (נומ. 17-18, 1929), א סענסאַציאָנעלע תורה, אונטערן קעפּל: "די סאַציאַלע דיפערענציע אין אידיש. די העברעאישע עלעמענ־טען אין דער אידישער שפּראַך". אין דעם אַרטיקל דערוויזט ער, אז ס'אין א היסטאָרישע נוטוועגדיקייט צו אַרויסוואַרפן אַלע העברעאישע עלע־מענטן פון דער אידישער שפּראַך.

די העברעאישע עלעמענטן דער־וויזט ער, שטאַמען פון דער רעליגי־עז־ריטיקער קולטור, צי זיינען אריינגעבראַכט געוואָרן פון באַלעבאַ־טים, סוחרים, כליי־קודש און לומ־דים. מיט אַרבעט קערן זיי זיך מאָרגלייכן אידעיע צו פאַ־לעסטינע. און די אינדישע באַפעלקערונג צו דער פאַלעסטינער?

גאנדיס קאַמף טראָגט מער א רעליגיעזן און עטישן כאַראַקטער, ווי א פּאָליטישן. גאנדי, ווי ער אַליין דערקלערט, איז מער א געזעל־שאַפטלאַכער רעפאָרמאַטאָר, ווי א פּאָליטיקער. און ער קומט צו די אידעיע מיט א לערע וואָס איז אַזוי פאַרשטענדלאַך פאַר זיי און וואָס איז אַזוי צוגעפּאַסט צו זייערע כאַראַקטעריסטישע אייגנשאַפטן!

גאנדי איז א פּראָפּוקט פון אינדישן אינדעקס אין זיין גוואַלדי־קער איינפלוס אויפ'ן אינדישן פאָלק דערקלערט זיך דערמיט, וואָס ער דערקלערט זיי מיט אַזוי פיל. וואָס דאָס פאָלק אנערקענט במילא. אין קיין אנדער לאנד וואָלט גאנדי ניט געקאָנט שאַפן אַזאַ מאַסן בא־וועגונג וואָס פאַרהייליקט אים אין איסאיבן אַזאַ קאָלאָסאַלן איינפלוס.

נו, אין אינדיע האָט א באַפעלקערונג פון דריי הונדערט מיליאָן מענשן. און וועגן דריי הונדערט מיליאָן מענשן האָבן אונטער גאנדיס אינפלוס דערקלערט א באַקאָנט קענן ברויטיש קענן ברויטיש אַזוי פיל־אָנען יאָרד טעקסטיל סחורות און א גוואַלדיקער קלאַפּ פאַר דער טעקסטיל אינדוסטריע פון לענקשייר. דורך לענקשייר האָט לאַנ־דאָן דערפילט דעם וויייטיק, אין לאַנדאָן האָט זיך אנגעהויבן בויגן פאַר דעם אויסגעדאַרבן, האַלב־נאַקעטן אסקעט גאנדי, וואָס איז אַזוי זיכער געזעסן אין אידער א טורמע . . .

ענגלאנד האָט באַזאַנט ניט איין אינדישן אויפשטאַנד, און זי וואָלט געקאָנט געפינען מיטלען ווי צו זאַמלען די שטייערן פון די אינ־דיער. אָבער קענן דעם באַקאָנט פון איר געוואַנט האָט זי גאָרנישט ניט געקאָנט מאַכן.

וואָס זשע קאָנען די פאָלעסטינער אַראַבער דערוואַרטן פון א פּאָליטיק פון "נאַך־קאָפּעריישאָן" און באַקאָנט?

ערשטנס, איז צווישן די אַראַבער ניטאָ קיין איינציקער פירער, וואָס זאָל דערגרייכן גאנדין צו די אקסלען. קיינער פון זיי האָט ניט אפילו קיין־הונדערט־טהיל פון גאנדיס מאַגנעט איינפלוס אויף די מאַסן, און קיינער פון זיי איז ניט פעאיק צו גיין אַליין דער ערשטער אין פיי־ער. ווי דאָס האָט גאנדי תמיד צוגעמאַכט. אמווייניקסטנס האָט ביז איצט יעדער איינער פון זיי באַמיט זיך אין יעדן פאַל אַרויסצושטעלן דעם המון אין די פראָנט פּאָזיציעס, און אַליין האָט מען זיך באַהאַלטן אין די הינטערשטע רייען, כדי דערנאָך אַרויסצוגיין טרוקן, ווי א גאנז פון וואַסער . . .

און וועגן דזשעמאַל הוסיינע, דער סעקרעטאַר פון דער אַראַבי־שער עקזעקוטיווע, רעדט איצט וועגן קרבנות וואָס וועט נויטיק זיין צו ברייגנען. און וועגן מענלאַכע מאַסן־אַרעסטן אין פאַל פון ס'דורכפיר פון דעם באַקאָפּ פאַלן. אין עקזעקוטיוו אין פאַל פון ס'דורכפיר די קרבנות אויף אימעצנס אנדערש חשבון.

און זיי פעלט דאָס מאַגישע וואָרט, מיט וועלכן גאנדי נעמט די אינדישע מאַסן. די אַראַבער, אנדערש ווי די אינדיער, זיינען אפשר פעאיק צו קעמפן מיט וואָפן אין זייערע הענט. אָבער ניט צו פאַסיוון ווידערשטאַנד.

און זאָל עס זיי אפילו דער פאַלן געלינגען, און די פאָלעסטינער אַראַבישע מאַסן וועלן צישטיין צום באַקאָפּ קאַמפּיין, וועט עס היינט בלויז צו ברייגנען אומזיסטיין קרבנות. ענגלאנד וועט זיך זייער לייכט סאַראַוועגן מיט זעקס הונדערט טויזנט אַראַבער. און אין עקאָנאָמישער באַקאָפּ פון די פאָלעסטינער אַראַבער וועט האָבן וויייניקער באַדיי־טונג פאַר ענגלאנד, ווי א כים פון א פליג פאַר א לייב: גאנץ פאָלעס־טינע אימפּאָרטירט פון ענגלאנד סחורות אשר אויף א פאַר מיליאָן פונט א יאָר, און די מייסטע קונים פון די דאָזיקע סחורות זיינען ניט די אַראַבער נאָר די אידן.

אין דער צייט פון דער גרויסער מלחמה פלעגט מען אין רוס־לאנד זאָגן א ביטערן וועג: "די אליאירטע זיינען גרייט צו קעמפן ביז דעם לעצטן רוסישן פויער". די אַראַבישע פירער זיינען אשפר אויף אַזאַ אופן ברייטהאַרציק און אנטשלאָסן צו קעמפן — ביז דעם לעצטן אַראַבישן פעלאַך . . .

אויב אָבער זיי מיינען באמת צו באַזיגן דעם ענגלישן לייב מיט אַזאַלכע מעטאָדן, נאָכדעם ווי זייער אַלטע טאַקטיק איז דורכגעפאַלן, דאַן זיינען זיי פשוט'ע דאָן־קיכאָטס מיט דעם. וואָס זיי זיינען, פונקט ווי דער אמת'ער דאָן־קיכאָט. אויסער ציים אין אויסער פּלאַן.

און זייער סוף וועט זיין אַזאַ טרויעריקער, ווי דאָן־קיכאָטס.

די אַראַבישע דאָן־קיכאָטן

דאָן קיכאָט איז געווען איינער פון די פיינסטע און איידלסטע גייסטער אין דער מענשלאַכער געשיכטע. צו זיין אומגליק איז ער אָבער געקומען מיט דורות שפּעטער נאָכ'ן ריטערטום. און ער איז געווען אַזאַ סער צייט אין אויסער פּלאַן. ער איז אַזוי געווען א טעמע פאַר שפּאָט און חוזק ביז היינטיקן טאָג.

דאָן קיכאָטס גורל דערוואַרט אויך די אַראַבישע פירער. וואָס פּלאַנעווען איצט אַנצוואוענדן די אינדישע מעטאָדן פון קאַמף קענען דער בריטישער רעגירונג אויף פאַלעסטינע. די דאָזיקע פלעגער מוזן זיך אויסלאָזן טראַגיש. אָבער מיר האָבן מורא, אַז ליידן פון זיי וועלן פיל מער די אַראַבישע מאַסן וועלן אַריינפאַלן אין נעץ, ווי די אַראַבישע פירער.

די אַראַבישע פירער זיינען איינגעלאָך ניט די ערשטע צו פּראָ־יעקטירן אַזאַ סאָרט פּלאַן. די אידישע רעוויזיאָניסטן האָבן, דאָכט זיך, מקדים געווען זיך. פאַרשלאָגנדיק דעם גאנדי פּלאַן פון "נאָן קאָאָפּע־ריישאָן" און באַקאָט קענן דער בריטישער רעגירונג און בריטישע סחורות. אָבער די דאָזיקע דאָן־קיכאָטישע פלעגער האָבן באַגעגנט טויז־בע אויערן צווישן די אידן, און עס בלייבט צו זעען, אויב די אַראַבער זיינען פעאיק ריכטיק אַזאַ פּלאַן. אין עס אַזאַ פּלאַן שכל־הישר, צוריקצואוואַרף די דאָזיקע פלעגער.

עס איז אמת, אַז דער אינדישער קאַמפּיין פון "נאָן קאָאָפּעריי־שאָן" און באַקאָט, אָנגעפירט פון מאַהאַטמא גאנדי, האָט געבראַכט גרויסע רעזולטאַטן. ברעכנדיק דעם ווידערשטאַנד פון דער מעכטיקער בריטישער אימפּעריע, אָבער ווי קאָן מען פאַרגלייכן אידעיע צו פאַ־לעסטינע, און די אינדישע באַפעלקערונג צו דער פאַלעסטינער?

גאנדיס קאַמף טראָגט מער א רעליגיעזן און עטישן כאַראַקטער, ווי א פּאָליטישן. גאנדי, ווי ער אַליין דערקלערט, איז מער א געזעל־שאַפטלאַכער רעפאָרמאַטאָר, ווי א פּאָליטיקער. און ער קומט צו די אידעיע מיט א לערע וואָס איז אַזוי פאַרשטענדלאַך פאַר זיי און וואָס איז אַזוי צוגעפּאַסט צו זייערע כאַראַקטעריסטישע אייגנשאַפטן!

גאנדי איז א פּראָפּוקט פון אינדישן אינדעקס אין זיין גוואַלדי־קער איינפלוס אויפ'ן אינדישן פאָלק דערקלערט זיך דערמיט, וואָס ער דערקלערט זיי מיט אַזוי פיל. וואָס דאָס פאָלק אנערקענט במילא. אין קיין אנדער לאנד וואָלט גאנדי ניט געקאָנט שאַפן אַזאַ מאַסן בא־וועגונג וואָס אַזאַ אַרט פון אויסאיבן אַזאַ קאָלאָסאַלן איינפלוס.

נו, אין אינדיע האָט א באַפעלקערונג פון דריי הונדערט מיליאָן מענשן. און וועגן דריי הונדערט מיליאָן מענשן האָבן אונטער גאנדיס אינפלוס דערקלערט א באַקאָט קענן ברויטיש קענן ברויטיש מיינטן ביליאָנען יאָרד טעקסטיל סחורות און א גוואַלדיקער קלאַפּ פאַר דער טעקסטיל אינדוסטריע פון לענקשייר. דורך לענקשייר האָט לאַנ־דאָן דערפילט דעם וויייטיק, אין לאַנדאָן האָט זיך אנגעהויבן בויגן פאַר דעם אויסגעדאַרבן, האַלב־נאַקעטן אסקעט גאנדי, וואָס איז אַזוי זיכער געזעסן אין אידער א טורמע . . .

ענגלאנד האָט באַזאַנט ניט איין אינדישן אויפשטאַנד, און זי וואָלט געקאָנט געפינען מיטלען ווי צו זאַמלען די שטייערן פון די אינ־דיער. אָבער קענן דעם באַקאָט פון איר געוואַנט האָט זי גאָרנישט ניט געקאָנט מאַכן.

וואָס זשע קאָנען די פאָלעסטינער אַראַבער דערוואַרטן פון א פּאָליטיק פון "נאָן־קאָאָפּעריישאָן" און באַקאָט?

ערשטנס, איז צווישן די אַראַבער ניטאָ קיין איינציקער פירער, וואָס זאָל דערגרייכן גאנדין צו די אקסלען. קיינער פון זיי האָט ניט אפילו קיין־הונדערט־טהיל פון גאנדיס מאַגנעט איינפלוס אויף די מאַסן, און קיינער פון זיי איז ניט פעאיק צו גיין אַליין דער ערשטער אין פיי־ער. ווי דאָס האָט גאנדי תמיד צוגעמאַכט. אמווייניקסטנס האָט ביז איצט יעדער איינער פון זיי באַמיט זיך אין יעדן פאַל אַרויסצושטעלן דעם המון אין די פראָנט פּאָזיציעס, און אַליין האָט מען זיך באַהאַלטן אין די הינטערשטע רייען, כדי דערנאָך אַרויסצוגיין טרוקן, ווי א גאנז פון וואַסער . . .

און וועגן דזשעמאַל הוסיינע, דער סעקרעטאַר פון דער אַראַבי־שער עקזעקוטיווע, רעדט איצט וועגן קרבנות וואָס וועט נויטיק זיין צו ברייגנען. און וועגן מענלאַכע מאַסן־אַרעסטן אין פאַל פון ס'דורכפיר פון דעם באַקאָפּ פּלאַן. און וועגן מענלאַכע מאַסן־אַרעסטן אין פאַל פון ס'דורכפיר די קרבנות אויף אימעצנס אנדערש חשבון.

און זיי פעלט דאָס מאַגישע וואָרט, מיט וועלכן גאנדי נעמט די אינדישע מאַסן. די אַראַבער, אנדערש ווי די אינדיער, זיינען אשפר אויף אַזאַ אופן ברייטהאַרציק און אנטשלאָסן צו קעמפן מיט וואָפן אין זייערע הענט. אָבער ניט צו פאַסיוון ווידערשטאַנד.

און זאָל עס זיי אפילו דער פּלאַן געלינגען, און די פאָלעסטינער אַראַבישע מאַסן וועלן צישטיין צום באַקאָפּ קאַמפּיין, וועט עס היינט בלויז צו ברייגנען אומזיסטיין קרבנות. ענגלאנד וועט זיך זייער לייכט סאַראַוועגן מיט זעקס הונדערט טויזנט אַראַבער. און אין עקאָנאָמישער באַקאָפּ פון די פאָלעסטינער אַראַבער וועט האָבן וויייניקער באַדיי־טונג פאַר ענגלאנד, ווי א כים פון א פליג פאַר א לייב: גאנץ פאָלעס־טינע אימפּאָרטירט פון ענגלאנד סחורות אשר אויף א פאַר מיליאָן פונט א יאָר, און די מייסטע קונים פון די דאָזיקע סחורות זיינען ניט די אַראַבער נאָר די אידן.

אין דער צייט פון דער גרויסער מלחמה פלעגט מען אין רוס־לאנד זאָגן א ביטערן וועג: "די אליאירטע זיינען גרייט צו קעמפן ביז דעם לעצטן רוסישן פויער". די אַראַבישע פירער זיינען אשפר אויף אַזאַ אופן ברייטהאַרציק און אנטשלאָסן צו קעמפן — ביז דעם לעצטן אַראַבישן פעלאַך . . .

אויב אָבער זיי מיינען באמת צו באַזיגן דעם ענגלישן לייב מיט אַזאַלכע מעטאָדן, נאָכדעם ווי זייער אַלטע טאַקטיק איז דורכגעפאַלן, דאַן זיינען זיי פשוט'ע דאָן־קיכאָטס מיט דעם. וואָס זיי זיינען, פונקט ווי דער אמת'ער דאָן־קיכאָט. אויסער ציים אין אויסער פּלאַן.

און זייער סוף וועט זיין אַזאַ טרויעריקער, ווי דאָן־קיכאָטס.

נאָך אַן אנטיסעמיטישער קרבן פון קוועבעקער וואָלן

איינער פון די צוויי אַרויסגעבער פון די דריי אנטיסעמיטישע רינשטאַק בלעטער אין מאָנטרעאל האָט דערקלערט, אַז די אויסגאַבע פון די בלעטער מוז אָפּגעשטעלט ווערן צוליב א מאַנגל אין מיטלען. נאָכדעם ווי זיי זיינען רואינירט געוואָרן פונ'ם "פאָגראָם" אין זייער דרוקעריי לעצטע וואָך.

דער "פאָגראָם" אין די שריפה, ווערט פאַרדעכטיקט, זיינען גע־ווען א פּויעל־יוצא פון די צו שאַרפע פּאָליטישע אַרטיקלען אין די בלעטער אין פאַרבינדונג מיט די וואָלן. מיר פאַרדאַמען פון טיפסטן האַרצן די דאָזיקע כוליגאַנישע מעטאָדן. פון וואַנען זיי זאָלן ניט קומען.

אָבער די בלעטער גופא האָבן כשר פאַרדינט זייער מיתה־משונה. זיי, וואָס האָבן געהעצט צו שנאה זיינען געפאָלן קרבנות פון גוואַלדטאַטן.

רעגיסטרירט
אייערע קינדער אין דער
ארבעטער רינג
פרייהייטס
טעמפּל שול
אין שול וועט געלערנט: אידיש, אידיש לייענען און שרייבן, אידי־שע און וועלט ליטעראַטור, נעשיכ־טע און אַרבעטער באַוועגונג.
אין מיטל־שול און פּראָפ'מינאַר וועט געלערנט: אידישע און וועלט ליטעראַטור, פּאָליטישע עקאָנאָמיע, פּסיכאָלאָגיע, נעשיכטע פון סאָציאַ־ליסטישן גע־אַנק און מאַרקסיזם.
ביים קינדערגאַרטן זיינען פאַראַן די ערשטע צוויי קלאַסן פון "פאַבליק סקול", אַנערקענט פון דער סקול באָרד
ניט אייער קינד א סאָציאַליסטישע דערציאונג. דערציט זיי אין'ם מיסט פון דער נייער אַנקומענדער סאָציאַליסטישער וועלט.

גרויסע קלייניקייטן

(קליינער פעליעטאָן)
פון י. ש.

דער חבר שטיף האָט געזאָגט איינס. דער באַוואוסטער פעדאַגאָג און סאָוועטישער שרייבער "זאַרעצקי", האָט געזאָגט א צווייטעס, שפּיציק און מער סענסאַציאָנעל.

ער גייט מיט א טריט ווייטער פונם חבר שטיף און זאָגט: אז ס'איז־אַן סקס אז די העברעאיזמן דאַרפן פון אידיש אינסטיטוט פאַר אידישער קולטור, איז אַרויסגעקומען מיט א מאַרנעם אַרטיקל (נומ. 17-18, 1929), א סענסאַציאָנעלע תורה, אונטערן קעפּל: "די סאָציאַלע דיפערענציע אין אידיש. די העברעאישע עלעמענ־טען אין דער אידישער שפּראַך". אין דעם אַרטיקל דערוויזט ער, אַז ס'איז ניט אַזוי פיל אַזאַ מאַרנעם אַזאַ תורה אויפן אַרויסוואַרפן אַלע העברעאישע עלע־מענטן פון דער אידישער שפּראַך.

די העברעאישע עלעמענטן דער־וויזט ער, שטאַמען פון דער רעליגי־עז־ריטיקער קולטור, צי זיינען אריינגעבראַכט געוואָרן פון באַלעבאַ־טים, סוחרים, כליי־קודש און לומ־דים. מיט אַרבעט קערן זיי זיך מאָרגלייכן אַזאַ, און דערפאַר מיטן אויפקוקן פון אידישן אַרבעטער קלאַס, דאַרף דורכ־געפירט ווערן א סיסטעמאַטישע ענט־העברעאיזירונג.

לויט די אידישע ווערטער ביכער האָט שטיף, אויסגעפונען קנאַפּע פינף טויזנט ווערטער פון די העברעאישע עלעמענטן אין אידיש, פון וועלכע נאָר ד ר י י צ ן פון אַזאַ צוטאַן מיט אין אידיש, אין דערפאַר נאָר זיי פאַרדינען אַן עקזיסטענץ באַרעכטי־קונג. אויסער זיי, דאַרפן אַלע העב־ראַיזמן אַריינגעטראָגענע פון פאַרי־קער וועלט, אַרויסגעשמיסן ווערן, ווייל זיי זיינען אין אונז אויף, רעלי־גיעוז, בורזשואַזנע, קלעריקאַליש אַסאַ־ציאַטיוו. אויב א קאַמף, אַז דער מענ־נאַנען פראַנט. א רעוואָלוציע אויף אין דער שפּראַך. א קלאַסן קאַמף פון ווער־טער. ווערטער זאָלן שלאָגן ווערטער. די ווערטער פון פּראָלעטאַרישע באַ־גריפן, דאַרפן אַרויסשטויסן די ווער־טער פון רעליגיעז־בורזשואַזנע באַ־גריפן וועלכע האָבן בין איצט אָקו־פירט די שפּראַך. ס'דאַרף געשאַפן וועג־רען א ספּעציעל ריין פּראָלעטאַרישע ליטעראַטור.

דער חבר שטיף האָט געזאָגט אַזוי. דער באַוואוסטער פעדאַגאָג און סאָוועטישער שרייבער "זאַרעצקי", האָט געזאָגט א צווייטעס, שפּיציק און מער סענסאַציאָנעל.

ער גייט מיט א טריט ווייטער פונם חבר שטיף און זאָגט: אז ס'איז־אַן סקס אז די העברעאיזמן דאַרפן פון אידיש אינסטיטוט פאַר אידישער קולטור, איז אַרויסגעקומען מיט א מאַרנעם אַרטיקל (נומ. 17-18, 1929), א סענסאַציאָנעלע תורה, אונטערן קעפּל: "די סאָציאַלע דיפערענציע אין אידיש. די העברעאישע עלעמענ־טען אין דער אידישער שפּראַך". אין דעם אַרטיקל דערוויזט ער, אַז ס'איז ניט אַזוי פיל אַזאַ מאַרנעם אַזאַ תורה אויפן אַרויסוואַרפן אַלע העברעאישע עלע־מענטן פון דער אידישער שפּראַך.

די העברעאישע עלעמענטן דער־וויזט ער, שטאַמען פון דער רעליגי־עז־ריטיקער קולטור, צי זיינען אריינגעבראַכט געוואָרן פון באַלעבאַ־טים, סוחרים, כליי־קודש און לומ־דים. מיט אַרבעט קערן זיי זיך מאָרגלייכן אַזאַ, און דערפאַר מיטן אויפקוקן פון אידישן אַרבעטער קלאַס, דאַרף דורכ־געפירט ווערן א סיסטעמאַטישע ענט־העברעאיזירונג.

לויט די אידישע ווערטער ביכער האָט שטיף, אויסגעפונען קנאַפּע פינף טויזנט ווערטער פון די העברעאישע עלעמענטן אין אידיש, פון וועלכע נאָר ד ר י י צ ן פון אַזאַ צוטאַן מיט אין דער אידישער שפּראַך. אין דערפאַר נאָר זיי פאַרדינען אַן עקזיסטענץ באַרעכטי־קונג. אויסער זיי, דאַרפן אַלע העב־ראַיזמן אַריינגעטראָגענע פון פאַרי־קער וועלט, אַרויסגעשמיסן ווערן, ווייל זיי זיינען אין אונז אויף, רעלי־גיעוז, בורזשואַזנע, קלעריקאַליש אַסאַ־ציאַטיוו. אויב א קאַמף, אַז מענ־נאַנען פראַנט. א רעוואָלוציע אויף אין דער שפּראַך. א קלאַסן קאַמף פון ווער־טער. ווערטער זאָלן שלאָגן ווערטער. די ווערטער פון פּראָלעטאַרישע באַ־גריפן, דאַרפן אַרויסשטויסן די ווער־טער פון רעליגיעז־בורזשואַזנע באַ־גריפן וועלכע האָבן בין איצט אָקו־פירט די שפּראַך. ס'דאַרף געשאַפן וועג־רען א ספּעציעל ריין פּראָלעטאַרישע ליטעראַטור.

דער חבר שטיף האָט געזאָגט אַזוי. דער באַוואוסטער פעדאַגאָג און סאָוועטישער שרייבער "זאַרעצקי", האָט געזאָגט א צווייטעס, שפּיציק און מער סענסאַציאָנעל.

ער גייט מיט א טריט ווייטער פונם חבר שטיף און זאָגט: אז ס'איז־אַן סקס אז די העברעאיזמן דאַרפן פון אידיש אינסטיטוט שרייבער "זאַרעצקי", האָט געזאָגט א צווייטעס, שפּיציק און מער סענסאַציאָנעל.

ער גייט מיט א טריט ווייטער פונם חבר שטיף, אונטערן קעפּל: "וואָס וואָלט אידיש געווען אַן העברעאיש". וואָס וואָלט ער אַנאַלאַזירט די גאַנצע תורה פונם חבר שטיף, דערוויזנדיק אויף וויפיל זי איז לעכטראַלאַך, און האַלט ניט אויס קיין קריטיק. "צו מען איז פרום, צו א אפיקורס, מוז מען מודה זיין, אַז די איינגאַרטיקע בעזעלאַשאַפט־לאַבע אַטאַמאַפּערע ביי די אַנהייגער אידיש לעכן. אַז דער געוויסן־סונג פון די אַלטע אַראַבישע רעליגיע, — האָט עס געשאַפן די נויטיקיים און די מעג־לאַכקייט פון א באַזונדערער אידישער שפּראַך".

"אין דער זייגונג, און וואָרט ביל־דונג, זיינען די העברעאישע טייל פעסט אַריינגעוואַקסן אין די אנדערע עלעמענטן".

"די אידישע שפּראַך איז געשאַפן געוואָרן דורך דער אַלמעכטיקער מס־שלה פון דער רעליגיע אין אַמאָליקן אידיש לעבן. אַז דער געוויסן־סונג פון די פאַרשיידענע דייטשע דיאַלעק־טען, וואָלט אידיש אויך געווען, — מער נאָך, אויף א ריינעם ביי־ערישן אָדער שוואַבישן באַזיס. אַז דעם סלאַ־ווישן צומיש, וואָלט אידיש געהאַט אַן אנדער פּנים. אַז די העברעאיש־אַראַמיש עלעמענטן, וואָלט די אַ־דישע שפּראַך ניט געווען!

"כל זמן אַז ס'וועט זיין א מנין דאַוונער, וועט לעבן דאָס וואָרט 'מנין'. וואָס עס לעבט נאָך האָט ניט אפּגע־לאַנקט. א גלויבן וואָס איז שוין כמ־עט ווי אפּגעשטאַרבן, קאָן זיך ווידער אויפלעבן ביי א נייעם שיכט מענ־שען. אַזוינע פאַרשטאַרקטע רעליגיעזע כוואַליעס, האָבן זיך שוין ניט איין מאָל געטראָפן אין דער וועלט געשיכ־טע. אין מיין עצה צו 'שטיצן' איז, אַז ער זאָל ניט גיבן זיין קאָפּ דער־פאַר, א זאַיטטער אין שוין ענטגיל־טיקט אויס רעליגיע".

"ווייטער דערוויזט דר. ווייגרייך, אַז וועגן די צייט אַז דער צייט־גייסט ביי־טען זיך, פאַנגט זיך אַן א פאַרקער־טער פּראָצעס. די שפּראַך ניט אַריין־נייעם וויין אין אַלטע לאַגלען. ווער־טער וועלכע זיינען פאַרעלעגיעזירט געוואָרן, ווערן נייטראַליזירט, אָדער באַקומען א ברייטע אנווענדונג לויט די נייע געשאַפענע באַנריפן.

"א מצות אויף דיר". אַן עבירה די צייט וואָס איך האָב גע'פּטר'ט". אָדער, "די האָסט די קלעפּ בשר פאַר־דינט". אָדער, "פרעג מיך בחרם", — אַזוי זיינען ניט די אַלע אויסדרוקן פרַיי אינגאַנצן פון זייער רעליגיעזן טעם"?

"דאָס נעמלאַכע: 'איך דאַרף עס אויף כפּרות', וועט שטיף אויך מודה זיין, אַז מען קאָן עפּעס דאַרפן אויף כפּרות, און ניט טראַכטן דערביי וועגן יום־כפּור" און א. וו.

"דער בעסטער באַווייז קענען שטיפס שיטה, זיינען די פאַלן, וואָו העברע־איזמן, לכתחילה פאַרערלעגיעזירטע, זיינען אין אידיש ניט סתם נאָט־ראַליזירט געוואָרן, נאָר זיי האָבן באַ־קומען א ברייטע אנווענדונג אין דער פּראָלעטאַרישן, אַדער נאָך בעסער, אין דער סאָוועטישער שפּראַך".

"וואָס אין נאָך הייליקער פאַר דעם אידישן אַרבעטער און דאָס וואָרט 'חבר'? דאָס וואָרט האָט א אַנגעג רעליגיעזע געשיכטע. אין וואָס זשע דאַרפן דער אידישער אַרבעטער אַן נוצן אַזאַ געוואָרן וואָרט 'חבר', און דאָס העברעאישע וואָרט 'מנין', אין איינפרן אנשטאָט דעם, דאָס אידישע וואָרט (לויט שטיפן) 'נענאָסע', אָדער 'מאַוואַרישטע'?

אגב, פרעגט דער שרייבער קלינגאָוו (אין "העולם" נומער 9), פאַרוואָס הערט מען ניט אַזאַ פאַרשלאָג וועגן אויסראַטן די רעליגיעזע באַגריפן פון דער רוסישער שפּראַך? אָבער מיר זיינען שטענדיק אָפּגעטלאַכער פון דעם פאַפּסט אַליין.

אויף ז. קאַלמאַנאָוויטש, אין "די ליטעראַרישע בלעטער", איז אַרויסגע־טראָטן קענן חבר שטיפס אידאַלאַנ־ע, דערוויזנדיק, אַז שפּראַך וויסנשאַפט איז א זאַך וואָס לינט (באַזונדער אין די קאַפּיטאַליסטישע לענדער) אויסערן קלאַסנקאַמף. איטלאַכער ברידער, — שרייבט ער — פאַרשטייט "אַז אין די פאַרשונג, און ער האָט פאַרפנטלאַכט אינטערעסאַנטע פאַרשונגען. דאָך האָט ער זיך נאָך געהאַלטן שטרייבן ביי דער טראַדיציע פון כשרות. ער האָט ניט געשריבן אום שבת. ער איז גע־ווען פאַרזיכטיק פון דער לומדיש סוחר'ישער אידישסטישער, אַז אין סיי פון דער ציו־ניסטישער פון דער בורזשואַזע וויי־סענשאַפט. די רעליגיעזע עלעמענטן — פאַר סס־המות, פאַר אפּיון צו פאַר־שיכור'ן און פאַרטערעסנט דאָס פּאַלק, די אַלע קרבנות האָט שטיף געבראַכט אויפן מזבח פון קאָמוניזם. מיט דעם האָט ער זיך ניט באַגנוגט. ער האָט אויסגעגעשטעלט א פּאַזיציע צו מאַכן אין אַ־מעריקע אַרבעט. אויף זיין איצט־טאַקטיק קענען ניט באַזונגען מיט דער אַרבעטער־אָרגאַניזאַציע פון דער אַמעריקע. אויף זיין איצט־קע עטאַר, צו אַרויסשטייען אין דער־איזמן פונם אידיש, קוועלט אויס די מורא פון רעליגיעזן איינפלוס דורכן דער־עברעאישן וואָרט".

דאָס איז איינער פון די טיפן אויף וועלכן אונזער נביא האָט אויסגערופן: מהרסיף ומחרוביך ממך יצאו. ד. ה. דיינע צעשטערער און פאַרדערבער זיינען פון דיר. עלבסטן אַרויסגעקער מען!

דער אידישער פאָלק־שול

האָט זיך אָנגעפאַנגען

זונטאָג דעם 23טן אוגוסט

פאַר די פאָלגנדע אַפּטיילונגען:

1. קינדער־גאַרטן.
2. ענגליש־אידישע טאָג־שול
3. אידישע עלעמענטאַר שול
4. קורסן פאַר דערוואַקסענע קינדער.

די צאָל קלאַסן איז באַגרענעצט און עלטערן זיינען געבעטן צו קומען רעגיסטרירן זייערע קינדער אין צייט.

די רעגיסטראַציע וועט פאָרקומען יעדן טאָג

פון 10 ביז 12/פאַרמיטאָג

און

פון 7 ביז 8 נאָכמיטאָג

א חוץ שבת.

א ספּעציעלער שול אויטאָמאָביל פאַר קינדער פון וויייטע גענענטן.

די
רעגיסטראַציע
פון תלמידים אין דער
אידישער
פאָלק־שול
האָט זיך אָנגעפאַנגען
זונטאָג דעם 23טן אוגוסט
פאַר די פאָלגנדע אַפּטיילונגען:
1. קינדער־גאַרטן.
2. ענגליש־אידישע טאָג־שול
3. אידישע עלעמענטאַר שול
4. קורסן פאַר דערוואַקסענע קינדער.
די צאָל קלאַסן איז באַגרענעצט און עלטערן זיינען געבעטן צו קומען רעגיסטרירן זייערע קינדער אין צייט.
די רעגיסטראַציע וועט פאָרקומען יעדן טאָג
פון 10 ביז 12/פאַרמיטאָג
און
פון 7 ביז 8 נאָכמיטאָג
א חוץ שבת.
א ספּעציעלער שול אויטאָמאָביל פאַר קינדער פון וויייטע גענענטן.

די בלוטיקע פינף רובל

פון א. ווײנראָב

איז געווען אין ווינטער 1911 ... אוסורסק. איך בין געווען אנגע־ ... אין קאנוואינע קאמאנדע. עס ... "פאסעלעניע" (איבערשיקונגס ... די פאליטישע ארעסטאנטן ...

זיין זעקס קאנוואיעס: פינף זאלן נאכ־ קוקן נאך די ארעסטאנטן און דער זעקסטער איז אן עלטסטער. יעדער קאנוואי איז פאראנטוואָרטלאך פאר 1 ארעסטאנט, ווייל עס זיינען געווען פאלן ווען איין ארעסטאנט איז אנט־ לאָפן און אלע סאלדאטן זיינען אים געלאָפן כאפן, דערווייל זיינען די איבע־ ריקע ארעסטאנטן, איבערבלייבנדיק אן א שומר, אויך אנטלאָפן אין די סיבי־ רער וועלדער. דערפאר איז ארויס א פריקאז, אז יעדער איינער איז פאר־ אנטוואָרטלאך בלויז פאר איין ארעס־ טאנט.

איבערנעמענדיק די 5 ארעסטאנטן פון דער גראזשדאנסקער טורמע אין וולאדיוואסטאק, האט דער קאמענדאנט פון סטאנציע ניט געפונען פאר נויטיק צו געבן אונז אן עטאפנע וואגאן, מיט אייזערנע גראטעס אויף די טירן און פענסטער. ער האט אונז געזאגט אז מיר קאנען זיי פירן אין א פאסאזשיר־ נע וואגאן, ווי עס פארן פריוואטע מענ־ שען. מיר האבן געקראגן א באזונדערע אפטיילונג — אפגעטיילט פון די אי־ בעריקע פאסאזשירן.

אפפארנדיק פון וולאדיוואסטאק ביז ניקאלסק־אוסורסק, 98 ווערסט, האבן מיר גערעכנט, אז דארטן וועט מען אונז בייטן. אבער אנקומענדיק קיין ניקאלסק האבן מיר דערהאלטן א פריקאז צו פארן ווייטער, ווייל זיי האבן ווייניק מענשן. די באן רירט זיך. עס ווערט אזוי אומעטיק אויפ'ן הארצן. מ'הערט נאר דאס קרעכצן פון די לאקאמאטיוון.

— איך זאג לאקאמאטיוון, ווייל צוויי גייען פון פארנט און איינער שטופט נאך אונטן. די רעדער פון די וואגאנעס סקריפען און דער שניי פייפט מיט אזא אומעטיקן טאן, און גנב'עט זיך אריין דורך די שפאלטן פון די טירן און לייגט זיך אין בערגלאך. די פענסטער זיינען פארפרארן, מען זעט ניט דעם דרויסן און מען פילט ניט דעם גרויזאמען סי־ בירער פראסט. אין וואגאן איז ווארים.

איך זיץ קעגנאיבער מיין ארעסטאנט מיט מיין ביקס אין די הענט, פארזונ־ קען אין טרויעריקע געדאנקען. איך טראכט זייער איבער פון דער היים. איך האב שוין אזא לאנגע צייט ניט באקומען קיין בריוו. ס'ווילט זיך דוקא אידישע בריף צו באקומען, ווייל אידי־ שע בריוו זיינען פארבאטן געווארן צו דערהאלטן. איך האב שוין אפילו דער־ האלטן א פאר רוסישע בריוו, אבער זיי קוקן מיר אויס צו זיין אזוי טרוקן, אלע אויף דעם זעלבן שטייגער, מיט די זעלבע סקארבאווע ווערטער (פריוועט אט פאפאשי אי מאמאשי), א גרוס פון דעם טאטן און פון דער מאמען, און א. וו. זיי קאנען ניט אויסדריקן זייערע ליידן און פריידן און מיר דערציילן נייע וואס עס טוט זיך ביי זיי אין שטע־ טעל און אין גאנץ רוסלאנד. איך לייען אמאל יא די "נאוואיא ווערעמיא", די איינציקע צייטונג וואס איז דערלויבט צו לעזן, נאר עס איז ניט דער "מא־ מענט" פון ווארשע, מיט זיין ראמאן, "די פארשלייערטע דאמע", מיט זיינע טעלעגראמעס פון דער וועלט.

א פלוצלומדיקער קלאפ פון'ם קאנ־ דוקטאר האט מיך אויפגעוועקט פון מיינע טרויעריקע געדאנקען. מיין ארעסטאנט גייט צו צו מיר און זאגט מיר, אז ער האט בויך־ווייטיק, אז איך זאל אים דערלויבן זיך דורכצוגיין וואו מען דארף. איך גיי אים נאך, אנשטאט ער זאל עפענען די טיר אויף רעכטס, האט ער מיטאמאל געגעבן א שלעפ די ...

איך וועל קיינמאל אין מיין לעבן ניט פארגעסן די באגעגעניש וואס איך האב מיט אים געהאט. איך האב באלד אויס־ געפונען אז די וואונד איז ניט אזוי גע־ פערלאך ווי איך האב געמיינט. די וואונד איז געווען אין גראבן פלייש פון פוס. איך האב געהאט א פלעשעלע יאד און אביסל מארלי אין מיין ראנעץ (זאק). מיר פלעגן דאס כסדר טראגן מיט זיך. איך האב אויסגעטאן מיין שי־ ...

... ער בעט מיך, אז איך זאל ארויס־ שלעפן דעם שינעל, איך קאן זיך נאך צוקילן. די נאכט האט זיך אנגעהויבן ...

(שלוס אויף לעצטער זייט)

דער גע'שמד'טער דריילינג

(פון דער סעריע משומדים)

פון אלחנן

(שלוס)

דער קוטשער האט זיך פארטראכט אויף א ווייל, און איז באלד מיט א פרייד אויפגעשפרונגען:

— כ'האב עס!

— אזוי ווי דער פריץ איז איצט ניט אין דערהיים, און דער פאניענקע איז אומעטיקלאך, וועל איך מארגן צו־ ...

גענוען. ער האט באמערקט ווי גנעס־ קע איז פריער געווען שטארק אומעטיק, זיצנדיק פארשפארט אין הויז. איצט אבער, איז זי גאר ניי באלעבט געווארן, און ער האט עס צוגעשריבן, צו אירע וויזיטן צו דער פאניענקע און איז צו־ פרידן געווען, ווי האט ער נאר געקאנט דערוואַרטן אז זיין בייזער שיקזאל, ...

שטיין. גנעסקע איז אוועק, אוועק אום ניט מער ניט קומען צוריק...

* * *

ר' איטשע איז אין שטאט ניט געפארן... נאך א לאנגן ארומזוכן און פארשן, מיטן זונס הילף און מיט דער הילף פון אנדערע אידן, האבן זיי נאר אויסגע־ פונען, אז דעם פריצ'ס קוטשער האט א ...

... יאר, ווערט געפירט צום שמד. יאר־ בער קלינגען גלעקער. יובלט דער המון. פרייען זיך די פריצים. א געווינס הא־ בען זיי געכאפט, געראטעוועט א פאר־ שאלטענע אידישע נשמה, אריינגע־ בראכט אין דעם שוים פון דער "פרא־ וואסלאווונער צערקאוו"...

און אין מאראזאוועקער פוליוואַרעק ליגט דער אלטער ר' איטשע צום בעט, א צעבראכענער שארבן. אפגעריסן קרי־ אה, צוזאמען מיטן הארץ און נשמה. אבער זיצן שבעה האט ער מער קיין כח ניט געהאט. ליגט ער, דער אלטער, א לעבעדיקער מת. שלינגט בלחש איין קאפיטל תהילים נאכן אנדערן, און בא־ וואשט זיך מיט הייסע טרערן פון די אלטע אויסגעלאשענע אויגן...

עדמאנטאן, יולי, 1931.

גרויסע קלײניקייטן

(שלוס פון זייט 4)

...

Classified Section קלאסיפייד סעקשאן

ספעציעלע פרייזן פאר אדווערטייזינג אין דער קלאסיפיצירטער אפטיילונג:

איין מאל, 5ס. פער אגייט ליין. פאר א וואך, 20ס. 〃 〃 〃 פאר א מאנאט, 75ס. 〃 〃 〃

3 מאנאטן, $2.15 אגייט ליין. 6 מאנאטן, $4.00 〃 〃 פאר 1 יאר, $7.50 〃 〃

:·: פערזענלאכעס :·:

PERSONAL

היים און אפיס פארניטשור פארלאנגט פאר מזומן געלט.

KILSHAW'S

Auctioneers

Canada Bldg. Phone 29 040

מאטאר טוריסטן

מיר מאכן פארבינדונגען צווישן מאָ־ טאָריסטן און פאסאזשירן, אויף א שער עקספענס באזיס. באראטונג פריי.

Auto Transportation Bureau

382 Donald St. Phone 86 139

GIBBONS UPHOLSTERY & METAL WORKS

צוזאמענשטעלן ארבעט א ספעשעלטי עקספערט ארבעט

ראדיאייטארס, באדי ארבעט, טאפס, אפהאלסטערי

144-6 Fort St., cor. York

Phone 22 667

שדכנים ביורא

לײדים און דזשענטלמען פון יעדן עלטער און קלאס. אײניקע מיט געלט און הייסער, נאר זיי זיינען איינזאם; פריוואַ־ טע ערנהאפטע שידוכים אראנזשירט. שטרייננ געהיים. זייער קליינע שדכנות געלט. קומט אדער שרייבט — די מענעדזשער, רום 2, 382 דאנאלד סט., 4 טירן פון נאטר דיים עוועניו.

:·: צו פארקויפן :·:

FOR SALE

דער גרעסטער אויסוואל פון סוויטס

באלפוריא אפארטמענטס, קאטיד־ ראל און מיין סט. די שיינהייט און שטאלץ פון דער נארט ענד. 3 און 4 רומס.

וואגעל אפארטמענטס, אטלאנטיק און אייקינס. אויסגעפיקסט מיט אלע מאדערנע איינריכטונגען. 3, 4 און 5 רומס.

נארט פאנאמא, בלאק, מאקריי און טשווירטש, מיט אלע מאדערנע איינ־ ריכטונגען. 3 און 4 רומס.

קארמאן אפארטמענטס, בראום עווע. שיינע באקוועמע צימערן, אוק פינישינג, עלעקטרישע אויוונס, אוים־ גערעקארירט. 2 און 3 רומס.

נאבל בלאק, אלפרעד עווע. שיינע ליכטיקע צימערן, אוק פינישינג, עלעק־ טרישע אויוונס. 3 און 4 רומס.

גלאב אפארטמענט, סט. דזשאנס און מיין. שיינע ליכטיקע רומס, ניי אויסגעדעקארירט. 3, 4 און 5 רומס.

רענפריו אפארטמענטס, מאונטען און פאווערס. שיינע ליכטיקע צימערן, אוק פינישינג. 3 און 4 רומס.

אראראַ בלאק, 567 סעלקירק עווע. אוק פינישינג, עלעקטרישע אויוונס, ניי גערעקארירט. 3 און 4 רומס.

דיימאנד בלאק, 407 סעלקירק עוו. ניי גערעקארירט, עלעקטרישע אויוונס, 3, 4 און איין סוויט דאונסטערס פון 6 רומס.

מאלקאווא בלאק, 337 מאניטאבא. ...

Sheps Agencies Ltd.

804 מיין סטריט

טעלעפאנס 55 761 און 53 807

...

:·: צו פארדינגען :·:

FOR RENT

...

צו פארדינגען א 3 רום סוויט צו פארדינגען א 5 רום טעמי מאדערן הויז. זיך ווענדן צו

MISS PATTERSON

465 Flora Ave. Winnipeg

3 און 4 רום סוויטס צו פארדינגען אין יוראפיען בלאק. הייסע וואסער טאג און נאכט. ביליק רענט. זיך ווענדן אין 203 מעקגרעגאר סטריט.

צו פארדינגען א סוויט פון 5 גרויסע רומס 2טן פלאר, ניי דעקארירט, הייסע וואסער אימער, סקרין ווערענדע, סטים באהייצונג. $40 א מאנאט. קאן מופן סעפטעמבער 1טן. 390 סעל־ קירק עווע., טעלעפאן 56 061.

צו פארדינגען א פול מאדערן זיבן רום הויז אויף אלפרעד עוועניו, א האלבן בלאק פון מיין סטריט. הייסע וואסער און אלע באקוועמלאכקייטן. טעלעפא־ נירט 55 464.

...

QUALITY SQUARE GUARANTEE W BRAND

קויפט איין אלע אייערע נויטיקע זאכן אויף יום־טוב איצט! אונזערע פרייזן זיינען שטארק רעדוצירט געווארן, ווייל אונזערע שעלווס זיינען איבערפולט.

בילדערס און נויטיקע ארטיקלען פאר היימישער באלעבאטישקייט עלעקטרישע מכשירים

קומט אריין און באטראכט עס

WEIR HARDWARE CO.

MAIN STORE: 666 MAIN ST., PHONE 28 985

LILAC BRANCH: 165 LILAC ST., PHONE 44 337

רעגיסטראציע — אין — ... פרץ־שול

... אפן פאר קינדער־גארטן, טאג־ ... מיט א פאבליק סקול פראגראם ... קלאסן), אווענט־שול, מיטל־ שול און העכערע קורסן

... טאג, 10 פרי ביז 1 נ.מ. ... נטאג, 5 ביז 8 אוונט

... ער קאנען ניט באזוכן די קלאסן ... זיי ווערן פריער רעגיסטרירט פון די עלטערן

... יסטרירט גלייך, אײ־ ... ער די קלאסן ווערן פארפילט

... דעם ערשטן קלאס "פאבליק ... " וועט מען דאס יאר לערנען א ... טאג. די פרץ טאג־שול נוצט ... דעם צווייטן האלבן טאג פאר אידישע למודים.

... ט אויס די געלעגנהייט

איר קאנט נאך רעגיסטרירן

אייערע קינדער אין דער

נאציאנאל העברעאיש־אידישע שול

240 מאניטאבא עווע.

... די שול איז אונטער א נייער לייטונג.

... טאג און מאנטאג אווגוסט 30 און 31

... ן 10 און 12 פארמיטאג, ווי ... אין די ערשטע פאר טעג פון ... סעפטעמבער, צווישן 4 און 7.

... ערן געלערנט פאלגנדע למודים: ... העברעאישע שפראך און ליטערא־ ... אידישע שפראך און ליטערא־ ... היסטאריע, תנ"ך און תלמוד. ... שול וועט אנגעפירט ווערן פון מר. קארפ אלס פרינציפאל מר. אווערבאך און מים דיז אלס לערער

א. קרענדלס

העברייאיש־אידישע שול

662 מאניטאבא עוועניו

ווערט ווידער געעפנט

דעם 1טן סעפטעמבער

מיט א ספעציעלן אנפאנגער קלאס אנגעפירט פון א גראדואירטער לערערן פון א אידיש־העברייאישער גימנאזיע.

רעגיסטראציע אויך אין זיין פרי־ וואטע וואוינונג, 655 סעלקירק עוו.

די

רעגיסטראציע

פון תלמידים אין דער תלמוד תורה

פאנגט זיך אן

זונטאג אווגוסט 30, 9 אזייגער פרי

די תלמוד תורה איז רעארגאניזירט געווארן און מיר האפן, אז פון יעצט אן וועט מעגלאך זיין אנצוגיין מיט אונזער הייליקער ארבעט.

די תלמוד תורה וועט האבן:

2 קינדער־גארטנס, איינעם אין יעדן בראנטש. אויך וועלן מיר האבן קלאסן פאר אנפאנגער אין ביידע אפטיילונגען און אויך א קלאס פאר העכערע למודים.

די פראגראם איז א סך אויסגעבעסערט געווארן.

די קינדער קריגן אונטערריכט אין די פאלגנדיקע למודים: העברייאיש, נייע און אלטע העברייאישע ליטעראטור, תנ"ך, רש"י, אגדה און תלמוד ווי אויך געשיכטע, אידישע שפראך און ליטעראטור.

אײלט זיך צו רעגיסטרירן די קינדער ווייל דעם ערשטן סעפטעמבער וועלן די קלאסן אנפאנגען לערנען. דער אפיס פון תלמוד תורה וועט זיין אפן יעדן טאג פון 9 אינדערפרי ביז 9 אוונט.

לשמוע אל הרינה ואל התפלה

ב. בראָנשטיין

מ. דזשייקאב

דער גוט באַוואוסטער מנגן

ב. בראָנשטיין

מיט דער מיטווירקונג פון דעם מנגן

מ. דזשייקאב

זייגען פאראנטוואָרטלאך פאר דעם מאראלישן דערפאָלג פון דעם תלמוד־תורה מנין. זיי האבן צוגעגרייט א וואונדער־באַרן דערפערטואר פון קאמפאזיציעס פון די אלטע באַרימטע חזנים. און האבן איינגעשטודירט מיט א באַר פון 18 מישוררים. עס איז איבעריק צו זאגן שבחים וועגן די אויסגעצייכנטע מנגנים, וועלכע האבן שוין פיל מאל איבערצייגט דער וויניפעגער אידישער באַפעלקערונג מיט זייער באַהאַוונקייט אין נגינה.

קומט צו סליחות קומענדן שבת ביינאַכט, אין דעם גרויסן תלמוד תורה זאַל, און האט א עוגג רוחני

א קאָמיטע זיצט אין תלמוד תורה יעדן אוונט צו באַזאָרגן אַלעמען מיט סיטס. קומט פריער און באַזאָרגט זיך מיט א גוטן פלאַץ.

די קאָמיטע.

ליבאַוויטשער שול

551 מעגנוס עוועניו

צווישן ענדריוס און מעקגרעגאָר סטריט

מאַכט באַקאַנט אַז זי האָט דעם יאָר אַנגאַזשירט פאַר די קי־מעגדיקע ימים נוראים הבע"ל דעם גוט באַוואוסטן

חזן משה כץ

וועלכער וועט אַלע מתפללים זיכער צופרידנשטעלן אויף דעם העכסטן אָרט, וואָס אַנ־באַאַנגט נגינה און תפילה.

חזן כץ האָט פאַר די לעצ־טע איניקע יאָר געראַוועט אין גרויסאַרטיקע שול אין די שטאַטן. נאָר הייריאָר אין אונז געלונגען אים צוגעמען אין אונזער שול.

מיר האָבן אויך דאָס יאָר אויסגעגעבן אייניקע הונ־דערט דאָלאַר אויף צו דעקאָ־רירן אונזער שול, און עס צו מאַכן שיין, באַקוועם און לופטיק, וואו איר וועט האָבן א ריכטיקן פאַרגעניגן צו דאַוונען.

אַלזאָ, בעטן מיר אַלע אונ־זערע פאַטראָניזיער צו באַ־זאָרגן זיך מיט סיטס וואָס פריער. א קאָמיטע זיצט איצט צוליב דעם צוזעץ אין שול יעדן אוונט פון 7 ביז 10 אויזיגער, און אונזער סעק־רעטאַר, מר. לאַקשין, וועט אייך באַזאָרגן מיט די סיטס וועלכע איר וועט וועלן פאַר אייך און פאַר אייער פרוי, צו זייער מעסיקע פרייזן.

מיט אכטונג, די קאָמיטע.

ר' שלום משה הלוי בוכהאלטער, פרעזידענט

לשמוע אל הרינה ואל התפלה

חזן אליהו שטיינבערג

מיט א גרויסאַרטיקן כאָר אין

כנסת ישראל שול

קאָר. טשאַרלס און סטעלא

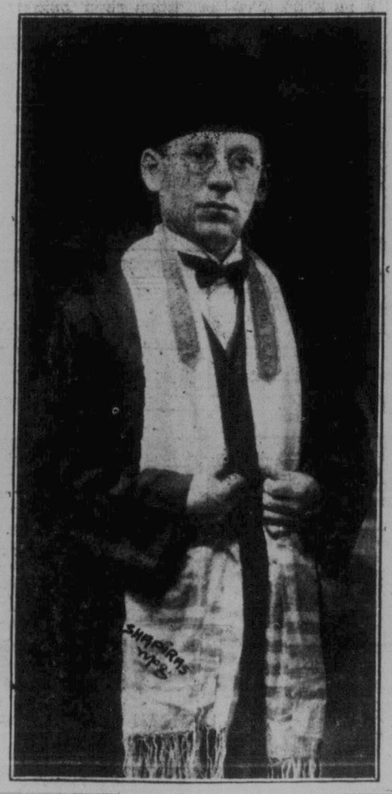

ווי עס איז באַוואוסט דאַוונט אונזער חזן שוין א גאַנץ יאָר אין אונזער שול. און די וועל־כע האָבן נעהערט לעצטן יאָר האָבן אויאָרט נישט פאַרגעסן דעם עונג רוחני וואָס זיי האָבן נעהאַט פון זיינע תפילות.

דאָס יאָר האָט חזן שטיינבערג, אויף דעם פאַרלאַנג פון דער קאָמיטע, פאַרגעסערט זיין כאָר, און מיר האָפן אַז אַלע מתפללים וועלן האָבן דאָס יאָר א דאָפעלטן עונג יום־טוב.

מיר בעטן דאַרום אַלע פאַטראָניזיער וועל־כע האָבן נעראַוונט לעצטן יאָר, אַז זיי זאָלן זיך פאַרזאָרגן באַצייטנס מיט סיטס. מיר וועלן זיי־ערע סיטס האַלטן ביז די ערשטע סליחות, אום כדי זיי זאָלן דערנאָך קיין טענות ניט האָבן.

א קאָמיטע זיצט אין שול יעדן אוונט פון 7 ביז 10 אויזיגער צו פאַרזאָרגן יעדן איינעם מיט סיטס לויט אַלעמענס פאַרלאַנג.

ובזכות זה האָפן מיר צו אויסבעטן זיך א כתיבה וחתימה טובה בכלל כל ישראל.

מיט אכטונג אין שול גרוס.

די קאָמיטע

אין פלאַנטער פון לעבן . . .

א העכסט שפּא־נענדער ראַמאַן פון דעם טאַ־תרנעס אידישן לעבן אין אַמעריקע

פון מ. ס.

(פאָרזעצונג)

— נו, זייער גוט. — האָט דער שעף געענטפערט און האָט באַ־טראַכט פון אויבן ביז אַראָפּ — אַבער אויב, גוטער ברודער, דו וועסט דאָ וועלן האָבן א סטעדי דזשאָב, וועסטו זיך מוזן ציפּוצן אַביסל...

— יאָ, יאָ...— האָט ער געשטאַ־מעלט, — נאָך היינט וועל איך זיך אַרומפּוצן אַביסל.

דער שעף האָט געלאַכט און האָט אים פריינטלאַך געקלאַפּט איבער דער פּלייצע.

— נו, זייער גוט, קום מיט מיר, איך הייס דזשים, איך וועל דיר געבן א וויים פאַרטוך, און דו קענסט גלייך אָנהויבן אַרבעטן. דו ביזט אַפשר הונ־געריק? קאָן איך דיר גיבן עסן. דאָס וועט דיר איינמאָל ניט פעלן...

מיט יעדער מינוט האָט גייטן גער נעפילט אַלץ יונגער און לייכטער. ער האָט זיך געפילט. צוגעצויגן צו דעם דאָזיקן פריינטלאַכן מענטש — וואָס הייסט דזשים, און וואָס זיין פּנים איז ברייט ווי א טעלער, פול מיט שמאַלץ.

ער האָט זיך פאַרקליבן אין א ווינ־קעל. אַרום אים האָבן זיך געדרייט עטלאַכע מענטשן. פריינען אַהבן געשאַ־כען, געקאַכט און גערעכנט. פון די קעס־לען האָט געזעצט א פאַרע, וואָס האָט זיך אָנגעשלאָגן אַן דער נידעריקער סטעליע. די טירן וואָס האָבן געפירט אין דערסטאַראַן האָבן זיך געעפנט און פאַרמאַכט אַלע ווייליל. ווייטערס זיי־נען געלאָפן אַרויס און אַריין, אויס־שרייענדיק זייערע אָדרעס הויך.

ס'איז געווען טומלדיק. יעדער איי־נער איז געווען פאַרנומען. מיט אַן אַרבעט. נייטן גער איז געווען צופרידן וואָס אַלע האָבן אַזוי ווי פאַרגעסן אַן אים, זיך ניט אומגעקוקט אויף אים. ער האָט נעהאַט פאַר זיך א פולן טעלער מיט פלייש, וואָס דזשים האָט אים צוגעראָקט, און א גרויס שטיק ווייס ברויט. ער האָט געגעסן מיט אַפּעטיט און האָט זיך אַלע ווייליל אַרומגעקוקט צו זעען, צי קיינער קוקט אים ניט נאָך מיט וואָס פאַר א דשדענקייט ער שלינגט א שטיק נאָך א שטיק. נייטן גער האָט שוין לאַנג אַזא רייכן מאָלץ צייט ניט געהאַט. ער האָט דערפילט ווי זיין מאָג ווערט ברייטער און פולער און א מידע פולקייט צענייטס זיך אי־בער זיינע גלידער. איצט וואָלט נעווען ניט זיך צולייגן אויף א ווייליל, אויס־צייען די גלידער, פאַרדייען דאָס עסן... נאָר ניין, פון דעם קאָן איצט קיין רעדע ניט זיין...

דזשים האָט. פאַרבייליפּנדיק אַזוי שמייכלענדיק, אים צוגערוקט א קרייג־לע קאַווע מיט א שטיק פּאַי. נער האָט געפילט, אַז ער קאָן שוין ניט עסן. אַבער די קאַווע האָט געשמעקט מיט אַזא אָנגענעמען ריח, אַז ס'האָט אים אַזש געקיצלט אין דער נאָז. האָט ער געזופּט די קאַווע און האָט לאַנגזאַם, שוין אַן האַסטיקייט, בעביסן שטיקלאַך פון דער פּאַי. וויפיל דאַרף דען אַינגאַנ־צען א מענש? האָט נייטן גער גע־טראַכט. אָבי ער קאָפּט איבער דעם הונגער, קריגט די וועלט ביי אים נאָר אַן אַנדער פּנים...

ער איז געווען מיד. אַבער אין דער זעלכער צייט האָט ער געפילט אַזוי ווי ער וואָלט מיט אַמאָל יונגער געוואָרן אַפשר אויף צען יאָר. ער האָט זיך אויפגעהויבן, האָט אָנגעטאָן א פאַר־טוך אויף זיך, האָט אַרויפגעקאַשערט די אַרבל פון זיין אַלט, קויטיק און צע־ריסן העמד און האָט זיי אַריינגע־שטופּט אין דעם פעסל הייסע וואַסער.

דאָס וואַסער האָט א כאַפּ געטאָן זיי־נע הענט. וועלכע האָבן שוין אַזוי לאַנג אַזא טעם ניט געפילט. ער האָט גע־טראַכט, אַז ניט נאָר די הענט, נאָר ער אַליין, אינגאַנצן ווי גרויס ער איז, וואָלט געקאָנט, וואָלט געקאָנט איצט אַריינשפּרינגען אין וואַסער. און זיך אַרומוואַשן. ער האָט מיט אַמאָל דער־פילט אַזוי מאָדנע גוט.

אָבער באַלד איז ער פאַרוואָרפן גע־וואָרן מיט אַרבעט, דישעס האָבן זיך א יאָג געטאָן אויף אים פון אַלע זייס־טען. דער קעסל איז פול געוואָרן מיט טעלער און שיסלען, מיט שאָלן און גלעזער, מיט גאָפּל און מעסער, מיט שטיקלאַך פון הינער, מיט פיסלאַך און ביינדלאַך, מיט פעטס, וואָס האָט אַנ־געהויבן אַרומשווימען איבער דעם הייס־סען וואַסער מיט גרויסע, פייליאַכריקע „שמאַלץ־אויגן" און מיט שטיקלאַך ברויט און פּאַי, וואָס האָבן זיך גע־פרייט צווישן דעם קויטיקן געפעס.

א ניט־גוטקייט האָט אים אַרומגע־כאַפּט. ער האָט דערפילט אַן אינערלאַ־כען עקל צו דעם שמץ וואָס האָט זיך אָנגעזאַמלט פאַר זיינע אויגן. ער האָט זיך אַליין נשטראַפט: אַט אַזוי איז א מענש. אַז ער עסט זיך אָן צו זאַט... שוין געפעלט אים ניט... שוין פאַר־דרייט ער מיט דער נאָז... ניין, ניט ער... ער וועט ניט זיין אַזוי...

און מיט חשק האָט ער זיך א נעם געטאָן צו דער אַרבעט, האָט געריבן די לעפל מיט די גאַפּלען, האָט געשווענקט די גלעזער און די טעלער. האָט זיי אויסגעשטעלט דערנאָך אין אַן אָרדע־נונג, האָט זיי געטריקנט און געוווישט. אַז מען האָט זיך געקאָנט שפּיגלען אין יעדער גלאָז און אין יעדער טעלער. די

לוי וועסעל ע"ה

מיר דריקן אויס אונזער טיפ־סטן מיטגעפיל צו מרס. וועסעל און אירע קינדער אין זייער גרויסן פאַרלוסט. וואָס איז אויך דער פאַרלוסט פון די וויניפּע־גער תלמוד תורות. זיינע מעשים טובים זאָלן אייער טרייסט זיין און איר זאָלט שוין מער פון קיין צער ניט וויסן.

פרוען קולטור פאַרבאַנד
פון תלמוד תורה

לוי וועסעל ע"ה

צו זיין פרוי און קינדער און צו דער גאַנצער משפחה דריקן מיר אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל און זייער גרויסן פאַרלוסט. זאָלן זיינע מעשים טובים פאַר דער וויניפּעגער תלמוד תורה זייער טרייסט זיין און מיר ווינשן זיי מער קיינמאָל פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס.
טש. קאַרבאַטשינסקי
מעלוויל, סאַסק.

לוי וועסעל ע"ה

מיר דריקן אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל צו מרס. וועסל און צו אירע קינדער אין דעם פאַרלוסט פון זייער ליבן מאַן און פאַטער מיר ווינשן זיי און דער גאַנצער משפחה נעטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן. המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

מעלוויל היברו קאַמיוניטי

אַנאָנסמענט

די אינדעפּענדענט בני אברהם סיק בענעפיט סאָסייטי

וועט אַרויספאָרן
זונטאָג, אָוגוסט 30טן
צו דער
סעמעטערי

ווער עס איז פאַראינטערעסירט מיטצופאָרן, איז געבעטן צו קו־מען אין 410 פּרינסעסס עוועניו. קאָרנער סאַלטער. 1 אויזיגער נאָכמיטאָג.

טיקעטס פאַר פאָרן הין און צוריק וועט קאָסטן 25 סענט.

אַלע נעוועזענע פריינט, קרובים און לאַנדסלייט פון דער פאַרשטאָרבענער

טאַניע (ניטל) ראַבינאָוויטש ע"ה

(פון קעליהער, סאַסק.)

זיינען געבעטן צו קומען

היינטיקן זונטאָג דעם 30טן אָוגוסט

10.30 אינדערפרי

אויפן שערי צדק בית עלמין

צו דער אויפשטעלונג פון דער

מצבה

אויפן קבר פון דער פאַרשטאָרבענער

יאַרקטאָן. קול מבשר סאַסק.

מיט גרויס שטאָלץ קאָנען מיר מעלדן, אַז נאָך פיל שווערקייטן איז אונז געלונגען צו באַקומען דעם אַלעמען באַוואוסטן

הרב יצחק האפט

אַלס שו"ב, מוהל ובעל תפלה דערינו יאַרקטאָן

מיר פאַרשפּאַרן צו אַדווערטייזן דיזן הרב האפט, ווייל טראָץ דעם וואָס ער איז ערשט צוויי יאָר דאָ אין לאַנד, איז ער באַוואוסט אין וויניפּעג און כמעט אין גאַנץ מערב קאַנאַדע אַלס איינער פון די גרעסטע לומדים און איינער פון די באַרימטסטע שוחטים ומוהלים פון אייראָפּע אין וואָס עס איז פאַקטיש איבערצייגט געוואָרן.

מיר מעלדן אַלע קאָנטרי אידן פון אַרום אונזער געגנט, אַז אונזער גע־ערטער שו"ב, הרב האפט, וועט איה"ש זיין דער חזן אין אונזער שול "שערי שמים" אין די קומענדיקע ימים נוראים הבע"ל, און די וואָס ווילן האָבן אַן אמת'ן עונג יום־טוב זיינען געבעטן קומען צו אונז אויף ימים נוראים הבע"ל. יעדער וויט איה"ש זיין צופרידנגעשטעלט אויף דעם שענסטן אופן.

די וועלכע האָבן בדעה צו קומען צו אונז אויף ימים נוראים, בעטן מיך אונז געבן צו וויסן וואָס פריער, כדי מיר זאָלן קאָנען פאַר זיי פאַר־זאָרגן אַלע באַקוועמלאַכקייטן.

ווינשנדיק אַלע אונזערע פאַטראָניזירער א כתיבה וחתימה טובה בתוך כאחב"י

מיט אכטונג, דן קאָמיטע.

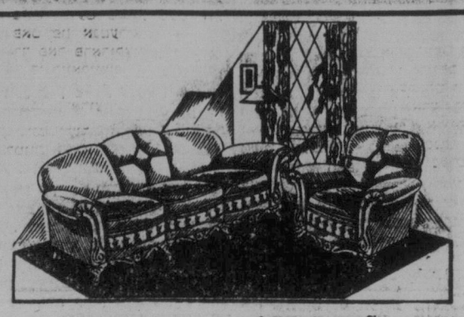

אידישע באַלעבאַסטעס!

ראש השנה איז שוין נאָענט

איז אייער היים ריכטיק צוגעגרייט אויפצונעמען דעם יום טוב? איינע־ר פון אונזערע מאַהער אפּהאַלסטערס מעגן מאַכט א גרויסן אונטער־שייד אין דעם אויסזען פון דער היים.

פריינט צוצופאַסן אייערע מעבלאַקסיטן.

פּרובירט אונזער לייכטן אָפּצאָל פּלאַן

SHAMES RELIABLE UPHOLSTERING CO.

963½ MAIN STREET PHONE 54 952

זון!

שיק דיין טלית צו די פאַרט גערי־קלינערס. זיי האָבן אויסגעריניקט מיינעם —

פריי

און ער זעט אויס ווי ניי

זעט דעם ספּעשל אויף דער לעצטער זייט.

Fort Garry
DYERS & CLEANERS LTD.

א היים!

ווען איר זייט אוועק
פון דער היים
אין
לעווינס כשר רעסטאָראַן
47—49 מאַרטאַ סטריט

בלויז די סאַמע פריישע אין בעס־טע פּראָדוקטן וועגן געגוצט אין אונזערע מאַלצייטן און שטרייטנג כשר בהכשר הרבנים

ליכטיקע רייניע ציפערן פאַר נעסט מיט דער בעסטער באַדינונג

פאַר חתונות, פאַרטיס, באַנקעטן א. א. וו. האָבן מיר די פיינסטע אַקאָמאָדאַציאָנן מיט א טאַנץ פלאַר פאַר 100 פּאַרלאַר.

מיר שטעלן צו פאַלצייטן פאַר אַלע אונטערנעמונגען. אויך אויסער אונזער איינענעם פלאַץ.

LEVIN'S
Commercial Kosher Restaurant
47-49 Martha St. Ph. 25 219

צום ערשטן מאָל אין וויניפּעג!

וועלן די וויניפּעגער אידישע באַלעבאַסטעס - מאַנען קויפן

א גוטן חלק פלייש

א דאַנק דעם וואָס דער גוט באַקאַנ־טער פלייש־הענדלער

ב. הערשטיין

וועט ערעפענען אַן ערשט־קלאַסיקע

בוטשער שאָפּ

מאָרגן (שבת) אָוגוסט 29

אין 696 סעלקירק עוועניו

טעלעפאָן 52 749

איך בעט אַלע מיינע חברים, פריינט און באַקאַנטע צו פאַטראָניזירן מיין נייע אונטערנעמונג און איך פאַר־זיכער אייך אַלעמען, אַז איר וועט זיין זייער צופרידן.

איך וועל פאַרקויפן די בעסטע פלייש בהשגחת הרב

י. י. כהנאָוויטש

אייך איר קאָנט אַליין ניט קומען, דאַן טעלעפאָנירט אייער אָרדער און איך וועל דעליווערן די בעסטע פלייש צו אייער היים

ווינניפּעג שטאָט קאָמיטעט

פאַררופט א וויכטיקן

מאַס מיטינג

אויף מיטוואָך דעם 2טן סעפּטעמבער, 8.30 אין אָוונט

אין גרויסן תלמוד תורה זאַל

קאָרנער טשאַרלס און פּלאַרא

אַלע פרוען און מענער זיינען געבעטן צו קומען. גוטע רעדנער וועלן הערקלערן וועגן דער צוקונפטדיקער אַרבעט און אויפטון פון דער וויניפּעגער שטאָט קאָמיטע פאַר דעם וואָוויל און בעסט פון דער אידישער באַפעלקערונג פון וויניפּעג.

צווישן די רעדנער וועט אויך זיין אונזער ווירדיקער שטאָט רב

הרב חיים צבי הערסאָן

און דער ווירדיקער פּרעזידענט, מ. נו. טריילער, וועט אָפּגעבן א באַריכט פון אַלע אָנגעלעגנהייטן פון דער שטאָט קאָמיטע.

מיר ווינשן אַלע אידן א כתיבה וחתימה טובה.

די וויניפּעגער שטאָט קאָמיטע

סעם דוואָרטשיק

די ליידים סאָסייטי פון מערב קאַנאַדער בית יתומים

לאַדט האַרציק איין אַלע פריינט און באַקאַנטע צו דער

בר מצוה

פון

סעם דוואָרטשיק

(פריער פון עדמאָנטאָן)

שבת עם 29טן אָוגוסט

פ" כי תבא

סעם האָט דזרכגעמאַכט אין זיינע יאָרן א זייער שטורמישן פעריאָד. און אַלע פריינט און באַקאַנטע פון דער משפחה וועלן זעען ווירקלאַך זיך פריינען צו זעען דעם גרויסן פאַרגעדעס וואָס ער האָט געמאַכט זייענדיק אין בית יתומים.

דער בר־מצוה וועט אַליין דאַוונען שחרית מיט'ן כאָר, לייענען די פרשה און זאָגן מפטיר.

שערי ציון פּאַוואַלאַטשער שול

לאָזט ווישן אַלע מעמבערס און פאַטראָניזער, אַז אויף היינטיקע ימים נוראים איז אונז געלונגען צו קריגן

מר. דוד רוזען

אויף דאַוונען ביי אונז מוספים.

יעדער פאַרשטיים, געוויינלאַך, אַז דוד רוזענס תפילה איז ניט קיין געקויפטע, נאָר א געשיינקטע צו זיינע לאַנ־סלייט. מיר אַנערקענען אָבער די ווירדע פון דעם, ווייל דאַדוי רוזען איז באַוואוסט פאַר איינעם פון די בעסטע אידישע בעלי תפילות, און מיר האָפן היינטיקע ימים נוראים צו האָבן א עונג רוחני. איר ווייסט אַז מיר האָבן וויניק סיטס, און מיר דערקלערן דערפאַר אַז אַלע מעמבערס אָדער סאָסייטי מעמבערס און פאַטראָניזירער מוזן באַצייטנס באַשטעלן סיטס, ווייל מיר וועלן פאַר קיינעם קיין סיטס ניט לאָזן.

מיט אכטונג, די שול קאָמיטע

היברו סיק בענעפיט סאָסייטי

לשמוע אל הרינה ואל התפלה

מיר זיינען מודיע אַלע מתפללים, ברידער און פאַטראָניזער פון דער היברו סיק בענעפיט סאָסייטי, אַז אונז איז געלונגען אַנצושטעלן דעם בעסטן בעל תפילה, ברודער

חזן ר' יהודה מיזאָן

צו דאַוונען די קומענדע ימים נוראים הבע"ל אין דעם לופטיקן זאַל פון קווינס טעאַטער

איר וועט הערן אמת'ע אידישע נגינה און נוסח און איר וועט האָבן א עונג יום־טוב מיט א גוט געבעטש יאָר. מיט געווען און פרנסה. מיר האָבן זיך געריכטן מיט דער צייט וועגן די פרייזן, און אויך פאַר די וועלכע זיינען ניט אימשטאַנד צו צאָלן. איר קאָנט באַקומען איינע־ר טיקעטס אין קווינס האַל קאָמיטע רום יעדן אָוונט און אויך זונטאָג ביז יום טוב.

מיר ווינשן אַלע אידן א כתיבה וחתימה טובה בכלל כל ישראל

די שול קאָמיטע.

אב. כהן, טשערמאַן

לשמוע אל-הרנה ואל התפלה

ראש פינה שול

הענרי און מאַרטאַ סט.

מאַכט באַקאַנט צו אַלע אידן, אַז מיר האָבן אויפגענומען אין אונזער שול אויף דעם קומענדיקן ימים נוראים הבע"ל דעם יונגן טאַלאַנטפולן

חזן פנחס כץ

וועלכער באַזיצט א וואונדערבאַר שיינע לירישע טענאָר שטימע און דאַוונט מיט דעם עכט אידישן נוסח. די וועלכע האָבן געהערט חזן כץ בענשן ראש חדש אלול זיינען באַגייסטערט געוואָרן פון זיין וואונדערלאַך זיסער שטימע און קינסטלערישן טאַלאַנט. יעדערער וואָס וויל הערן האַרציקזיסע תפלות און אמת אידישע נגינה אין אונזער שול, וואו איר וועט זיין פאַרזיכערט מיט א ריכטיקן עונג רוחני.

אַזוי ווי סיטס זיינען זייער באַשרייענקט, בעטן מיר אַלע אונזערע פאַטראָניזירער זיך צו באַזאָרגן מיט סיטס וואָס פריער. אונזערע פריינען זיינען זייער בילליק, בלויז 2 דאָלאַר פאַר א גאַנץ יאָר. א קאָמיטעט צו פאַרדינען סיטס געפינט זיך יעדן אין שול יעדן טאָג פון 7 ביז 9 אָוונט.

מיר ווינשן אַלע אידן א כתיבה וחתימה טובה בתוך כלל־ישראל.

די קאָמיטע.

י. פאַרטיגאַל, פּרעזידענט.

אַ טאָג וועט קומען

ווען איר
דאַרפן אויפהיטן
אַן אַלטיטיוד

שטעלט אייך פאַר באַקומט א דעפּ
פון אייער פאַטער
שרייבט: "זון מיינער,
אַלט און הילפלאָז.
קאָסטן 50 סענט א טאָג
אויפצוהאַלטן וועסטו
וועט אייער ענטפער זיין
קאָן עס ניט טאָן?"

א צייט וועט קומען
איר וועט נאָר לעבן —
וועט דאַרפן אויפהאַלטן
אַלטיטשקען — טאָקע
אַליין.

LIFE
ANY
TO, CANADA
Bldg., Winnipeg
anch Manager
Agent

מזומן געלט

דער בעסטער וועג
אויף די הענט וועגן איר
גלייך א סיווינגס אַקאַונט
קליינע סומען דעפּ
זיי אָפּשפּאַרן, וועלן זיך
וועלכע איר וועט דאַרפן
איין דאָלאַר עפנט
אונזע־ר בראַנטשעס.

BANK
Winnipeg, Man.
nnipeg, Man.
Radcliff
own, Manager
ilton, Ont.
, Ont.
Montreal, Que.

פלענע

דער פונדאַמענט פון
געלייגט געוואָרן אין
קונג, מיט דעם שבל
דאָ מער צייט צו אַר
פיין, גוטע פּראַיעקט
די קאָסטן פון אָפּער
רעפּערס . . . און פאַ
סיילס ליטעראַטור. ק
פאַרבעסערן אייערע
מער דרוק אַרבעט.
אַרבעט אייך באַהילט
מיט דער צוגרייטונג
אויסשטעלונג פון ש
העלפן צו זעען און
און אַלע אַנדערע גו

טעלעפ

e Press

nue

אַן אַדווערטייז
וואָרט"

א טאג וועט קומען ווען איר וועט דארפן אויפהאלטן אן אלטישקן

שטעלט אייך פאר אז איר באקומט א דעפעשע — פון אייער פאטער — וואס שרייבט: "זון מיינער, איך בין אלט און הילפלאז. עס וועט קאסטן 50 סענט א טאג, מיך אויפצוהאלטן וועסטו באצאלן?" וועט אייער ענטפער זיין: "איך קאן עס ניט טאן?"

א צייט וועט קומען — אויב איר וועט נאר לעבן — ווען איר וועט דארפן אויפהאלטן אזא אלטישקען — טאקע זיך אליין.

עס קאסט היינט ווייניקער ווי 50 סענט א טאג, צו באווארנען אים.

איז אייער ענטפער אלץ נאך: "איך קאן עס ניט טאן?"

לאזט די מאנופעקטשורערס לייף פאליסי באווארנען דעם אלטן מאן וואס איר וועט זיין אמאל.

THE
MANUFACTURERS LIFE
INSURANCE COMPANY
HEAD OFFICE - TORONTO, CANADA
Branch Office: 300 Huron & Erie Bldg., Winnipeg
W. A. KENNEDY, C.L.U., Branch Manager
M. WAISMAN, General Agent

מזומן געלט ווען איר דארפט

דער בעסטער וועג צו מאכן זיכער אז איר וועט האבן גרייט געלט אויף די הענט ווען איר וועט עס דארפן נויטיק האבן, איז אנצופאנגען גלייך א סייווינגס אקאונט אין דער דאמיניאן באנק.

קליינע סומען דעפאזיטעט רעגעלמעסיק אזוי לאנג ווי איר קאנט זיי אפשפארן, וועלן זיך שנעל אקומולירן צו א באדייטנדיקער סומע, וועלכע איר וועט דארפן נויטיק האבן.

איין דאלאר עפנט א סייווינגס אקאונט אין יעדן איינעם פון אונזערע ברענטשעס.

THE
DOMINION BANK
North End Branch, 678 Main St., Winnipeg, Man.
Main St. and Redwood Ave., Winnipeg, Man.
Regina Branch, Mr. W. A. Radcliff
Saskatoon Branch, Mr. L. C. Brown, Manager
King and McNab Streets, Hamilton, Ont.
City Hall Branch, Toronto, Ont.
Bleury and St. Catherine Streets, Montreal, Que.

פלענער געמאכט אין פאראויס...

דער פונדאמענט פון א סך דערפאלגרייכע געשעפטן איז געלייגט געווארן אין ציימן פון עקאנאמישער איינשרינקונג. מיט דעם שבל'דיקן געברויך פון דרוקעריי. עס איז דא מער צייט צו אראנזשירן א דירעקט־דורך־פאסט קאמפיין. גוטע פראַעקטירנדיקע פארמעס וואס וועלן שניידן די קאסטן פון אפעראציע... צו פארבעסערן לייבלס און רעפערס... און פאראורגן די דילערס מיט ציציענדיקער סיילס ליטעראטור. עס קאן זיין א גוטער מיטל ווי אזוי צו פארבעסערן אייערע געשעפטן דורך דעם געברויך פון גוטער דרוק ארבעט. זאל אונזער דעפארטמענט פון קונסט ארבעט אייך באהילפיק זיין אויפן געבן פון פרינטינג... מיט דער צוגרייטונג פון קאפיע, מיט דער ארטיסטישער אויסשטעלונג פון שריפטן, קאלירן און בילדער, און אייך העלפן צו זען און באגרייפן די מעגלעכקייטן פון סיילס און אלע אנדערע געשעפט טראנסאקציעס.

טעלעפאנירט 55 409

The Israelite Press
Limited
165 Selkirk Avenue
WININPEG

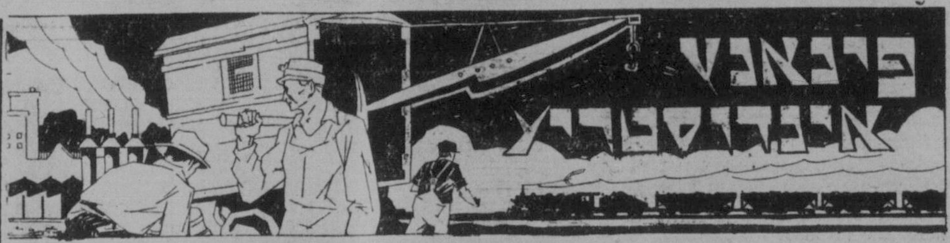

גרעסטע ווייזטרויבן גערעטעניש אין דער געשיכטע, גרייט פאר'ן מארק

האמילטאן, אנט., אויג. 27.— עס ווערט אפגעשאצט, אז די ווייזטרויבן גערעטעניש אין ניאגארא פענינסולא וועט באטרעפן איין מיליאן און 750 טויזנט דאלאר, און דאס איז די גרעסטע גערעטעניש אין איר געשיכטע.

ניט בלויז וועט מיט דעם דער פרוכט פאס פון אנטעריא עטאבלירן א רעקארד פאר פראדוקציע היינטיקס יאר, נאר די קוואליטעט פון די גרייפ וועט שאפן א נייעם הויכן סטאנדארד, ערקלערן די פראדוצירער.

דער גינסטיקער וועטער אין די ווייגארטנער פון אנטעריא האט געהאלפן צו שאפן זייער פיינע גרייפס און די קאנאדער באפעלקערונג וועט פון זיי הנאה האבן. 2000 אקערס פון נייע סקראפ וועט היינטיקס יאר ארונטערגענומען ווערן. מיט דער פארגרעסערונג אין דער פראדוקציע געפינען די פראדוצירער נייע מארקעטס און מיט דער אנטוויקלונג פון נייע האנדלס־קאנאלן האבן אלץ מער די קאנאדער מענשן א געלעגנהייט צו געניסן פון די רייכע פרוכטן פון אנטעריא.

די ווייזן מאכער האבן אין פארלויף פון די לעצטע עטלאכע יאר צוגענומען פאר זיך אלע גרייפס צו מאכן ווייז, אבער לעצטנס האבן די פראדוצירער געשאפן א גרעסערן מארק אין פארשיידענע טיילן פון קאנאדע. די אפעטיטנע געזונט געבנדע גרייפס פון אנטעריא זיינען פאפולער אומעטום און צוליב דער גרויסער פאדערונג אויף בעסטקע שיפמענטס האבן די פראדוצירער פארגרעסערט זייערע ווייגארטנער און היינטיקן סעזאן וועט דער "קראפ" קאנען פארזארגן גאנץ קאנאדע מיט ווייזטרויבן.

אין עטלאכע וואכן ארום וועט מען שוין אנהויבן צו פאקן די גרייפס און זיי וועלן אנהויבן ארויסגעשיקט ווערן איבער אלע טיילן פון קאנאדע. בלויז די פיינסטע גרייפס וועלן ארויסגעשיקט ווערן אונטער דער השגחה פון דער רעגירונג, וואס פארזיכערט א פראדוקט פון דער העכסטער קוואליטעט. מאדערנע טראנספארטאציע איז פארזארגט געווארן. די גרייפס וועלן געשיקט ווערן אין רעפרידזשעריטאר קארס באלד ווי זיי ווערן אפגעריסן פון די צווייגן. קונים וועלן קאנען קויפן ניאגארא גרייפס אין בעסטן צושטאנד, פריש און שטארק, מיט דעם גוטן פלייווער.

צו מאכן ווייז זיינען די דאזיקע גרייפס אומאיבערטרעפלאך. פון די דאזיקע גרייפס ווערט אויך געמאכט ערשט קלאסיקער "גרייפ דזשוס". א קליינע קוואנטיטעט גרייפס וועט פראדוצירן גענוג "גרייפ דזשוס" צו פארזארגן די היים מיט א גרויסן זאפאס פארן גאנצן ווינטער.

דייטשלאנד האט פארבאטן דעם ארייננפיר פון אמעריקאנער אויטאמאבילן און כעמישע שטאפן

בערלין.— די דייטשע רעגירונג האט גוגעמאכט די טירן פון דייטשלאנד פאר אמעריקאנער אויטאמאבילן, מאשינען, שפייז און כעמישע פראדוקטן.

די דאזיקע נייעס איז דא לעצטנס באקאנט געווארן, ווען מען האט זיך ערוואוסט, אז דער נייער דעפארטמענט פון אויסלענדישן האנדל, וואס איז באשאפן געווארן מיט א פאר וואכן צוריק, אנטזאגט זיך ארויסצוגעבן ערלויבענישן צו אימפארטירן קיין דייטשלאנד א גאנצע רייע אויסלענדישע פראדוקטן.

דאס ווערט געטאן אין איינקלאנג מיט דער נייער פאליטיק פון סטייט קאפיטאליזם, וואס די רעגירונג האט מיט א פאר וואכן צוריק איינגעפירט און וועלכע זוכט צו קאנטראלירן דעם אויסטויש פון וואליוטע און אויסלענדישן האנדל.

אמעריקאנער אימפארטערס האבן אויפגעהויבן א פראטעסט באוועגונג קעגן דעם און אויף זייער פארלאנג האט דער אמעריקאנער האנדלס אטאשע געזען מיט פארטרעטער פון דער רעגירונג, אריינגערעכנט די פירער פון רייכס באנק. אנדערע לענדער זיינען פון דער נייער פאליטיק שטארקער געטראפן געווארן ווי אמעריקע. דאך איז עס אויך פאר אמעריקע א פארלוסט פון וועלכע 150 מיליאן דאלאר א יאר. אין פארלויף פון די פארגאנגענע 12 מאנאטן האט אמעריקע פארקויפט צו דייטשלאנד שפייז פראדוקטן פאר 8 מיליאן דאלאר; כעמישע פראדוקטן פאר 10 מיליאן דאלאר און מאשינען פאר 11 מיליאן דאלאר.

—(::)—

פראדוקציע פון צייטונגס פאפיר אפגעשוואכט

די פראדוקציע פון צייטונגס פאפיר אין די שטאטן און קאנאדע אין לויף פון חודש יולי האט באטראפן — 282,279 טאן, אדער 59.9 פראצענט קאפאסיטי, אין פארגלייך מיט 295,057 טאן אדער 62.6 פראצענט קאפאסיטי פאר דעם חודש יוני און 303,809 טאן אדער 64.8 פראצענט קאפאסיטי פארן חודש מאי, לויט די ציפערן פון דער "ניוס פרינט סערוויס ביורא".

די קאנאדישע מילן האבן אפערירט 56.8 פראצענט קאפאסיטי אין יולי פראדוצירנדיק 182,731 טאן צייטונגס פאפיר, אין פארגלייך מיט 60.3 פראצענט קאפאסיטי אין יוני, 63 פראצענט אין מאי, און 64 פראצענט אין אפריל.

וויטערדיקע שריט צו העלפן דייטשלאנד אין איר פינאנציעלן קריזיס

אויף וויפיל דער איינפלוס פון אויסלאנד ווירקט אויף דער פינאנציעלער סיטואציע אין אמעריקע און רעפלעקטירט אויף די באוועגונגען פון די אמעריקאנער סעקיוריטי מארקעטס, מוז מען צוגעבן, אז די באדינגונגען זיינען איצט מער דערמוטיגנד, ווייל די נייעס וואס מען הערט איצט פון בערלין — וואס איז דער פולס פון דער אייראפעישער סיטואציע — זיינען פון א פיל בעסערן כאראקטער ווי מען האט זיך עקאנט פארשטעלן.

די באקאנטמאכונג, אז די דייטשע באנק האבן געשניטן דעם דיסקאונט רעיט פון 15 אויף 10 פראצענט ווערט אנגענומען אלס דער ערשטער שריט אוועקצושטעלן דעם דייטשן אינערלאכן קרעדיט אויף דעם זעלבן מצב ווי ער איז געווען פאר דעם איצטיקן קריזיס. ווארשיינלאך, אויב די לאגע וועט זיך ווייטער בעסערן וועט דער דיסקאונט רייט אין א פאר וואכן ארום געשניטן ווערן צו 5 פראצענט.

די פארהאנדלונגען מיט די אויסלענדישע בענק וועגן אנהאלטן ווייטער זייערע קרעדיטן אין דייטשלאנד זיינען געפירט געווארן אויף צוויי וועגן. פון איין זייט האט די רייכסבאנק דירעקט פארהאנדלט מיט קאמיטעס פון קרעדיטארס, וועלכע האבן זיך געשאפן אין די וויכטיקסטע פינאנץ צענטערן פון דער וועלט, — אין ניו־יארק, לאנדאן, פאריז, צוריך און אמסטערדאם. פון דער אנדערער זייט, האט א קאמיטע פון דער וועלט באנק אין באזעל אונטער דער פארזיצערשאפט פון דעם אמעריקאנער מר. וויגין, טשערמאן פון דער "טשעיס נעשאנאל בענק" זיך באמיט צוזאמענברענגען די אלע קאמיטעס אויף א געמיינזאמען פארשלאג. דער דאזיקער פארשלאג איז גוטגעהייסן געווארן פון דער רייכסבאנק. און דער אפמאך קאן באטראכט ווערן אלס א [illegible]

ליז. די וויכטיקסטע דייטשע אינדוסטריאליסטן האבן פאר'משכ'נט אין דער דאזיקער באנק זייער פארמעגן, כדי צו שאפן א נייע באזע פארן דייטשן קרעדיט.

האמבורג - אמעריקאן ליניע באריכטעט, אז טוריסטן אין דייטשלאנד האבן ניט קיין שוועריקייטן

אגענטן קאנען מיט צוטרוי פארזיכערן זייערע קליענטן, אז די פינאנציעלע און פאליטישע לאגע אין דייטשלאנד האט גארנישט ניט צו טאן מיט די אויסלענדישע געסט, וועלכע קומען אהין אריין. לויט א צאל אנפראגעס וואס דער דייטשישער טוריסטען אינפארמאציע אפיס, 665 פינפטע עוועניו, ניו־יארק, האט דערהאלטן, האט געוויזן, אז איניקע טראוול ביוראס האבן געצווייפלט צי די אמעריקאנער טוריסטן קיין דייטשלאנד דארפן איינצאלן 100 מארק (25 דאלאר) וואס ווערט ארויפגעלייגט אויף דייטשן, וועלכע פארלאזן דעם רייך, און צי דאס פארמאכן פון בענק אונטער די רעגולאציעס פון דער רעגירונג, פאראורזאכט שוועריקייטן אויסצובייטן אויסלענדישע געלט אויף דייטשישע.

די אויסלענדישע דיפלאמאטישע פארטרעטער מעלדן, אז דער גרעניץ אפצאל איז ניט אנגעווענדט אויף געסט פון אויסלאנד. דער דאזיקער אפצאל איז ארויפגעלייגט געווארן בלויז אויף דייטשן, וועלכע ווילן פארלאזן דייטשלאנד, איצט, און אויסבייטן זייער געלט אויף אויסלענדישע, וואס עס מאכט א ווירקונג אויף דער סטאביליטעט פון דעם דייטשישן מארק. פון דעם פאקט איז צו זען, אז עס איז ניטא קיין אורזאך פארוואס אויסלענדער, וועלכע ברענגען אריין געלט קיין דייטשלאנד, אנשטאט ארויספירן, זאלן דארפן צאלן א שטייער.

אויסלענדישע געלט און טראוולערס טשעקס ווערן גערן אויסגעביטן אין די בענק אין דייטשלאנד, ווי אויך אין די טראוול ביוראס, האטעלן און א. וו. צו אן אפיציעלן רייט. אפילו פערזענלאכע טשעקס אויף אמעריקאנער בענק ווערן געקעשט, אויב דער טוריסט איז א גוט באקאנטע פערזענלאכקייט. די טוריסטן אין דייטשלאנד ווערן אויף יעדן געביט זייער גוט באהאנדלט.

אז טוריסטן קיין דייטשלאנד האבן פאקטיש ניט קיין אומאנגענעמלאכקייטן, ווערט געוויזן פון אפיציעלע נאכפראגעס און ענטפערס פון די הויפט רעזארטן, אז די צאל באזוכער קיין דייטשלאנד האט זיך באדייטנד פארגרעסערט אין פארלויף פון די לעצטע עטלאכע וואכן.

די האמבורג־אמעריקאן ליין, וויניפעג, מאנ., אינפארמירט אונז, אז א ליבעראלע רעדוקציע אויף שיפסקארטן איז געמאכט געווארן אויפן מזרח־וועג, און, אז נאך דעם ערשטן אקטיאבער וועט אויך געמאכט ווערן א רעדוקציע אויף שיפסקארטן אויף די רייזעס צו מערב. דאס זיינען צוגעגעבענע רעדוקציעס צו די, וועלכע זיינען שוין געווען אנאנסירט דעם לעצטן דעצעמבער.

באטראכט עס נאר! איבער 50 סיגארעטס פון א 20 ס. פעקעדזש פון Turret Fine Cut — דאס איז עכטע עקאנאמיע.

די עכטע Virginia מילדקייט, גוטער גערוך און עקסטרא פלייוואר וועט אייך איבערצייגן, אז "ווירקלענדיק אייערע אייגענע" מיט Turret Fine Cut גייט צופרידענהייט האנט אין האנט מיט עקאנאמיע... און Chantecler סיגארעטן פאפירן זיינען פריי.

עס באצאלט זיך צו ווינקלען אייערע אייגענע סיגארעטס מיט TURRET FINE CUT

בנות ציון גמילת חסדים פאריין פון וויניפעג

פינאנציעלער באריכט פארן יאר 1930

איינקונפט

מעמבערשיפ ביכלאך	$ 2.00
יערלאכע שטייערן	97.95
פראצענט	187.45
דאניישנס	2.00
פון א טאנץ	11.25
פון ראפלס	81.04
פון סילווער טים	82.15
ס"ה	$463.84

אויסגאבן

דאניישנס צו ארגאניזאציעס און אנדערעס	$ 98.00
הילף פאר נויטבאדערפטיקע שוועסטער	35.50
פאר דרוקן	104.04
געהאלט	125.00
רענט	50.00
שוועסטער טאג	9.15
קלענערע אויסגאבן	27.98
ס"ה	$449.67
פראפיט פאר'ן יאר 1930	14.17
סורפלוס פון פריער	151.88
ס"ה	$166.05

פארמעגן

הלוואות	$3,233.10
אין פראווינץ אף מאניטאבא באנק	275.39
מזומן (קעש אן הענד)	1.25
ס"ה	$3,509.74

שולדן

שערס (צו די מיטגלידער)	$3,235.75
אימפיריאל באנק	107.94
ס"ה	$3,343.69
באלאנס	$ 166.05

מרס. פולמער, פרעזידענט.
מרס. פאלאווסקי, ערשטע וויצע־פרעז.
מרס. זימבורג, צווייטע וויצע־פרעז.
מרס. סערעברין, טרעזשורערן.
מרס. א. לעשנער, רעק. סעקרעטארן.
פריילינס מ. סמיט און פ. באומען, פינאנץ סעקרעטארינס.
מרס. ר. קאהען, קאסירערן.
מרס. נ. סלוצקי, סאשעל טשערליידי.
מרס. גאלדסטאן, סיק וויזיטינג טשערליידי.
מרס. מ. פאלאווסקי, פובליסיטי טשערליידי.
מרס. סיגאל, פארזיצערן צו רופן פארזאמלונגען און א. וו.
מרס. ס. גאלדשטיין און מרס. ל. גאלדשטיין, סיק וויזיטינג קאמיטע.
די פאלגנדע פרויען זיינען אין דעם קאמיטעט: מרס. סניידער, מרס. רייט, [illegible]

INCOME TAX SERVICE
Audits, Financial Reports
Investigations
בוקקיפינג סערוויס
ס. א. פארטינאל
— מיט —
רושא, לוס און קאמפאני
Chartered Accountants,
Auditors
202 באריז בילדינג, טעל. 21 746
רעז. טעל. 24 524

ווייסט איר?

1. אז ווען איר שיקט געלט אהיים דורך דער קענעדיען נעשאנאל עקספרעס

CANADIAN NATIONAL EXPRESS

איז אייער געלט גאראנטירט פון קאנאדער נאציאנאלער אייזנבאן, דאס אייגנטום פון דער קאנאדער רעגירונג?

2. דאס געלט ווערט אויסגעצאלט אין דאלארן אין דעם געלט פון דעם באטרעפנדן לאנד, דירעקט צו דער הויז.
3. א קבלה פאר אייער געלט, אונטערגעשריבן פון דעם צו וועמען עס איז געשיקט אין דער אלטער היים, ווערט צוריקגעקערט צו אייך צו ווייזן אייך אז דאס געלט איז צוגעשטעלט געווארן צו דער ריכטיקער פערזאן.

פאר יעדער ווייטערדיקער אינפארמאציע זייט איר געבעטן שרייבן צו

W. H. BRYCE, Manager
Money Order Dept.
Canadian National Express
355 McGill Street, Montreal

אין שטאט, אין די ביטשעס און אויף אלע הייוועיס

אויב איר דארפט איבערמופן, ארער וועלכע ס'איז טראנספער ארבעט טעלעפאנירט צו

סימקינס טראנספער, 52 540

איר וועט זיין זייער צופרידן; ארדערט ביי אונז אייערע האלץ

די בעסטע האלץ צו ביליקע פרייז:

Simkin's Transfer
456 Stella Ave. Ph. 52 540

אדווערטייזט אין „דאס אידישע ווארט"

שטענדיק - נוצט

ראיאל קראון קלינזער

עס איז ניטא קיין בעסערע — און עס איז כשר.

קויפט עס אין אייער גראסערי

זאמלט די קופאנען פאר ווערטפולע פרייע פרעמיאום מתנות—שרייבט פאר פרעמיאום ליסט צו

THE ROYAL CROWN SOAPS LIMITED
Winnipeg

כינע ווערט גוטער מארק פאר אויטאמאבילן

אין דער לעצטער צייט איז כינע געווארן א גוטער מארק פאר אויטאמאבילן. באזונדערס געפעלט די כינעזער דער פלאן צו קויפן אויטאמאבילן אויף אויסצוצאלן.

דער באזיס אויף וועלכן א מער ווייניקער פארמעגלאכער כינעזער האט ליב צו קויפן א קאר, איז צו איינצאלן א דריטל אין קעש און דעם באלאנס אויסצוצאלן אין 12 מאנאטלאכע אויסצאלונגען.

—(::)—

ענגלאנד איז שטרייננג צו נאכלעסיקע מאטאריסטן

די ענגלישע מאטאריסטן צאלן איבער א מיליאן דאלאר אין שטראפן פאר ברעכן הויפט וועג רעגולאציעס. איבער א דריטל פון אלע מאטאר ביירלאו פארלעצונגען זיינען פארגעקומען אין דעם לאנדאנער דיסטריקט.

"לידיס סאסייטי" פון בית־יתומים

באריכט פונ'ם געלט וואס איז געזאמלט געווארן אין פארלויף פון דעם מיטגלידערשאפט קאמפיין פון דער לידיס סאסייטי פון בית־יתומים.

מרס. גלאדסטאן און מרס. ספיוואק, מאקריי עוועניו	$ 10.00
מרס. מארשאק און מרס. איידלמאן, פריטשארד עוועניו	17.00
די פרויען זלאטין, ראוז, פאלאק, בערעזקין און הורוויץ	42.00
מרס. בערמאק און מרס. טשעס, סטעלא עוועניו	59.00
מרס. ראפאלסקי און מרס. קאץ, מאונטען עוועניו	10.80
מרס. איידלמאן און מרס. שורוועל, אלפרעד עוועניו	32.00
מרס. נאזיק און מרס. דארפמאן, סט. דזשאס עוועניו	28.00
מרס. שילער און מרס. סלאווסקי, בארטום עוועניו	28.35
מרס. שמעלניצקי און מרס. סלאווסקי, פאלסאן עוועניו	13.50
שניידער, פריד און טשאדירקער, איסט פון מיין סטריט	35.50
מרס. יודין און מרס. סילווער, באיד עוועניו	24.55
מרס. קראסאוו און מרס. סילווער, סעלקירק עוועניו	28.00
מרס. לעווין, מאונטען עוועניו	3.00
מרס. פעסאטשין און מרס. יאפע, רעדוואוד עוועניו	40.60
מרס. לוגינסקי און מרס. גאלדסטיין, אלפרעד עוועניו	55.50
מרס. בוכהאלטער און מרס. סילווערמאן, מעגנוס עוועניו	38.75
מרס. מאסטענסקי און מרס. לינדער, פריטשארד עוועניו	38.40
מרס. דיין און מרס. ספיוואק, מאקריי עוועניו	21.50
מרס. מאס און מרס. העריס, מעטעסאן עוועניו	48.00
מרס. דיין און מרס. זימערמאן, קאטידראל עוועניו	19.50
מרס. קאולמאן און מרס. האלפערין, בארטום עוועניו	30.75
מרס. זיגלמאן, אבערדין עוועניו	15.50
מרס. שורוועל און מרס. ספיוואק, דזשארוויס עוועניו	15.50
מרס. ספיוואק	12.00
מרס. יארש, אייטונא, סאסק., ראפל בוך	3.75
מרס. ספעקטאר און מרס. דארפמאן, דאפערין עוועניו	30.50
מרס. שטייטלמאן און מרס. ליזאק, קאלעדזש עוועניו	29.50
מרס. ווערייער און מרס. זיל, פלארא עוועניו	41.60
מרס. גארסי, פון סאוט־ענד	182.80
מרס. גוטמאן און מרס. לעווין, מאניטאבא עוועניו	30.00
מרס. פאמין און מרס. מאס, לאגאן וועסט	3.50
מרס. נעמעראווסקי און מרס. ווייצמאן, סעלקירק	21.25
מרס. ווייסמאן	1.00
מרס. ריסקין	1.00

דורך מרס. ספיוואק, ווען זי איז געווען אין עדמאנטאן:

מרס. ט. גודמאן, וואנקאווער	1.00
מרס. דזש. לארענס, קעמראס, אלטא.	1.00
מרס. ע. א. פענער, לעדוק, אלטא.	6.00
מרס. קאמיסאראף, סטאני פליין	3.00
מרס. ב. וויינבערג, עדמאנטאן, אלטא.	2.00
מרס. קאגנא, עדמאנטאן, אלטא.	1.00
מרס. שמעלניצקי, עדמאנטאן, אלטא., ראפל בוך	3.15
מרס. בערקאוויטש און מרס. ציפורסקי, קילדאנען, מאנ.	16.00
נדבה פון עדמאנטאן סעקשאן פון אידישע "דזשוניארס"	10.05
צוזאמען	$1,057.60

מיר באדאנקען אלע ביישטייערער און זאמלער און מיר ווינשן זיי א גוט און גליקלאך יאר.

מרס. ד. ספיוואק,
פרעזידענט.

פארגעסט ניט אז

בייטן אויל אין אייער קאר איז א נויטווענדיקייט און וועט פארלייגערן דאס לעבן פון אייער קאר. איצט מוזט איר האבן ספרינג אויל, און כדי צו בייטן אייער אויל מוזט איר פלאשן אייער קרענק קיים.

מיר וועלן דאס אלעס טאן פאר אייך פריי

אלץ וואס איר צאלט איז נאר פאר דעם אויל.

אויב איר דארפט עפעס טאן צו אייער קאר, לאזט אונז וויסן. מיר וועלן שיקן נאך דער קאר און זי ברענגען צוריק אהיים אין בעסטן ארדער.

ווי פריער וועל איך אייך געבן מיין פערזענלאכע אטענשאן

מיר געבן די בעסטע סערוויס

GRAND SERVICE STATION
Salter St. & Dufferin Ave. Ph. 54 574

אן אדווערטייזמענט אין "דאס אידישע ווארט" ברייננט רעזולטאטן

אן אומאיבערטרעפלאכע פאסירונג אין דער נאָרט ענד

נאָך 20 יאָר מאנופעקטשורינג אין ווייניפעג פאר האל סיילערס און לידינג דזשטעלערס אין ווייניפעג, האב איך באשלאסן צו פארקויפן דזשעלרי דירעקט צום פובליקום פאר עטוואס העכער פון האלסייל פרייזן.

פאר דער אורזאך דערפון איך די ערשטע בערענטע סיילס־דום אין דער נאָרט ענד

874 מיין סטריט

מאָרגן

דעם 29טן אווגוסט, 9 אזייגער אינדערפרי

צו דער ערעפענונג גיב איך אזעלך סאוועניר פאר פרויען און מענער מיט יעדן אינקויף

די ערשטע 3 קאסטאמערס קאָנען באקומען איין איינציקן 18 קערעט ווייסע גאָלד ליידיס רינג, רעגולאר $15.

ערעפענונג סייל פרייז _____ **$4.95**

ליידיס ווייסס וואטשעס, 15 דזשעל ווייסע גאָלד פילד, רעגולאר $8.25. ערעפענונג סייל פרייז _____ **$3.95**

אויערינגלאך, צוציפאסן יעדן קאָליר דרעס, גאָלד פילד, רעגולאר $4.50. ערעפענונג סייל פרייז _____ **$1.50**

10 קערעט גאָלד, רעגולאר $10. ערעפענונג סייל פרייז _____ **$2.50**

מענערשע סיגנעט רינגס

10 קערעט גאָלד, רעגולאר $8.75. ערעפענונג סייל פרייז _____ **$4.00**

14 קערעט גאָלד, רעגולאר $15.00. ערעפענונג סייל פרייז _____ **$7.50**

לייכטער

5 רערן לייכטער פון האַרטן מעטאל, סילווער פלייטער (נאראנטירט). רעגולאר $35. ערעפענונג סייל פרייז _____ **$19.75**

דיימאנד וועדינג רינגס

א פראכטפולער מאדעל וועדינג רינג פון סאליד ווייסע גאָלד, 18 קערעט, ארענדזש בלאסאם ענגרייווד און געוועבט מיט פראכטפולע, עכטע 3 ווייסע דיימאנדס. דאס איז א פערפעקטער חלום. רעגולאר פרייז $25. ערעפענונג סייל פרייז ___ **$14.95**

א פראכטפולער מאדעל וועדינג רינג פאלאטינום רינג, געוועבט מיט 10 פערפעקטע דיימאנדס. רעג. $85 ערעפענונג סייל פרייז ___ **$50.00**

א סך אנדערע ארטיקלען, ליידיס און מענ'ס בראסלעטס פאר זייגערלאך, זילבערוואר, אלע סארטן מעסער, גאבלען, קאוקטייל שייקערס, טיי סעטס, טרעיס און א סך אנדערע ארטיקלען.

יעדער ארטיקל אין אונזער סיילס רום ווערט פארקויפט צו מאניפעקטשורערס פרייז וואס איז פראצענט וויניקער פון וועלכן עס איז אנדער ריטייל פרייז.

יעדער ארטיקל וואס פארלאזט אונזער פעקטארי טראגט אונזער טרייד מארק און אונזער

געלט צוריק גאראנטיע

איר קאנט קריגן אייער געלט צוריק, אין פאל איר זייט ניט צופרידן, אז דאס ארטיקל איז ניט דאס וואס מיר האבן אייך פארגעשטעלט.

BINDER & COMPANY

Manufacturing Jewelers

ש. ביינדער, איינגנטימער

FACTORY: ROOM 307 DONALDA BLOCK

Phone 24 725

North-End Sales Room: 874 Main Street

Phone 51 000

לעזט און פארשפרייט דאס אידישע וואָרט

אייער אלטע פעלט העט געמאכט ניי פאר אייך פריי

פאר דער נאנצער וואך וועלן מיר, מיט יעדן אָרדער פון $2.00, רייניגן פאר אייך אייער פעלט העט פריי.

מענערשע סוטס און ליידיס דרעסעס דריי קלינד _____ **$1**

מיר וועלן אייך צושטעלן אייער אָרדער אין 24 שטונדן

יוסף אלין — יוסף מייערסאן

JAMES DYERS & CLEANERS

72 Marion St., Norwood — PH. 201 117—2 Lines

אויב איר ווילט זיין זיכער אז אייער דאקטארס מעדיצין זאָל ריכטיק געמאכט ווערן — ברייגנט עס צו דער

מאניטאבא דראג סטאר

וואו מר. בערנשטיין, א דראגיסט מיט א לאנג יאָריקער דערפאהרונג, גיט פערזענלאך אכטונג אז יעדע מעדיצין זאָל פינקטלאך געמאכט ווערן.

טעלעפאָן 52 117

Manitoba Drug Store

587 SELKIRK AVE.

דזש. בערנשטיין, איינגנטימער

לכבוד יום-טוב

מיר גיבן אייך די געלעגנהייט

צו שפּאָרן געלט

און צו באקומען ערשט קלאסיקע ארבעט און באדינונג

א טלית אויסגערייניקט פריי

מיט יעדן אָרדער פון $2.00 פאר דריי קליינינג און דייאינג

מענערשע סוטס דריי קלינד און געפרעסט _____ **$1.00**

ליידיס פליין דרעסעס דריי קלינד און געפינישט _____ **$1.00**

וואָרט ניט אויף דער לעצטער מינוט

טעלעפאָנירט 063 54 אָדער 061 37

געדיינקט אונזער קעש און קערי באדינונג וועט אייך איינשפּאָרן געלט

אונזער נאָרט ענד ברענטש געפינט זיך צווישן מאניטאבא און מעגנום עוועניו

1028 מיין סט.

ב. זז. סילווער, דזשענעראל מענעדזשער

Fort Garry

DEPENDABLE

DYERS & CLEANERS LTD.

ווערנטלאכע געשפּרעכן זוענען געזונט די כלוטיקע 5 רובל

פון א. א. שיינעס

דער וואַרימער וועטער

ברייגנט אינז א סך שיינע טעג און מאכט אונז צו פילן גוט.

אבער

אין דער זעלבער צייט האט עס א סך חסרונות און מען מוז זיך אפהיטן מיט דער דיעטע, איבערהויפט פאר קליינע קינדער.

אייער דאקטאר איז דער בעסטער אויטאריטעט פאר דער גענויער דיעטע פאר אייער קינד. האלט זיך מיט אים אן עצה און אויב איר הארפט א מעדיצין, וועט ער אייך געבן א פרעסקריפּשאן. איך וועל זיין צופרידן אויסצופילן אייער פרעסקריפּשאן.

מיינע 8 יאָר דערפאהרונג זיינען צו אייער באדינונג.

אזוי ווי אין דער פארגאנגענהייט, וועל איך אויך אין דער צוקונפט, און נאָר בעסער, האבן די מענלאכקייט צו געבן אייך מיין פערזענלאכע באדינונג שטענדיג, פאר אלע אייערע באדערפנישן.

Shanas Drug Store

א. א. שיינעס, איינגנטימער

842 Main Street, Cor. Dufferin — Phone 56 213

אידן דארפן קריסטלאך בלוט שוין אויף סכות, גלויבן פּוי-לישע פּויערים

וואַרשע, אווג. 28 (איטא).— אז די אידן באנוצן קריסטלאך בלוט אויף סכות, איז דער נייסטער בלבול וואס אין פארשפּרייט געוואָרן אינם פּוילישן דארף פּלייווּ, סערלעצער קרייז, נאכדעם זוי א 15־יאָריק פּויעריש אינגל איז דארטן פארשוואונדן געוואָרן.

דער פּויער טאשעווסקי, דער אנפירער פון דער אגיטאציע, איז ארעסטירט געוואָרן, ווען דער דיסטריקט שעף פון פּאליציי אין געקומען אויפן פאגישן רוף פון די אידן און האט געפונען דעם אינגל ביי זיינעם א עטער אין א דערביאיקן דארף.

קויפט דירעקט פון מאניטאָבא פארמערס

פאָרמערס וועדזשעטייבל מאַרקעט

מיין סטריט, צווישן סטעלא און פלאָרא

באנוצט זיך מיט אונזערע באַרגענס און קויפט אונזערע מאניטאבא פּראָדוקטן פון הויכן סטאנדארד.

וועדזשעטייבלס, פּרוכטן, פאולטרי (עופות), אייער, פּוטער, קרים, קעז — פריש יעדן טאָג

אונגעדקעס — פרייזן ניד־עריקער ווי ווען עס איז פריער; קויפט אייערע אונגעדקעס איידער דער סעזאן גייט פאראיבער, — בלויז נאָר עטלאכע טעג זיינען פארבליבן.

פאָטייטאָס — מען מוז זיי זעען אום אפּצושאצן זייער ווערט.

און א סך אנדערע באַרגענס.

MANITOBA VEGETABLE AND POTATO GROWERS ASSOCIATION

איך באק שוין בייגל!

שומיאטשער בייגל זיינען אלעמען באוואוסט

געבאקן פון טשערעשטשינסקעס מעל, דרייבענער איינס און האיסיגער מייכיקס. א סך מעשים פלעגן פארן מייקן וויים צו קויפן דיזע בייגל.

היינט קאנט איר זיי קויפן ביי דער

וואַרקינגמענס בעקערי

אדער טעלעפאָנירט און איך וועל זיי אייך צושיקן.

די יעניגע וועלכע האבן שוין פארזוכט די בייגל, זיינען זייער צופרידן.

מיר באקן אויך אלערליי

ברעקפעסט געבעקסן און נייע סארטן ברויט

— אויך —

כּפּעציעלער ברויט פאר ראש השנה

גיט אונז אריין אייער אָרדער אין צייט, איך בין זיכער אז איר וועט זיין צופרידן.

WORKINGMEN'S BAKERY LIMITED

CITY BREAD CO.

S. RACHOOTIN, President

312 STELLA AVE. — PHONE 52 910

שטייט!

זעט אונז צו ערשט פאר אייערע

סקול סופּלאַיס

פריי וועלכער עס איז פון די דאזיקע ארטיקלען אין פארלויף פון סקול דערעפענונג **פריי**

סקריפּ טינט

נעמט א באָקס קענדי, אזוי לאנג ווי זיי זיינען נאָך פאראן. ווערטפולע סעמפּלס מיט יעדן איינקויף פון 25 סענט אָדער מער.

א פענסיל מיט יעדן איינקויף.

א פאונטען פען. א פרייער קופּאָן מיט יעדע 8 פאר 25 סענט סקריבלערס.

קאמפּלעט נייער סטאק פון סקול סופּלייס ביז צו סקול באָרד סטאנדארדס.

עקסערסייז בוקס

אונזער גרויסער סעפּשעל,

80 פּיידזש סקריבלער — — 5ס.
124 פּיידזש לעדערעט, — 10ס.
רייז פאר — — — — 25ס.
200 פּיידזש לעדערעט — 15ס.
פיר פאר — — — — 40ס.
240 פּיידזש לעדערעט — 20ס.
2 פאר — — — — 35ס.
240 פּיידזש האַרטע טאָוולען רעג. 50ס., ספּעשל — 39ס.

צוגעגעבענע ספּעשלס:

קאָלאניאל ביינדער לוס ליף און ריפיל, רעג. 35ס., ספּעשל — 20ס.

נעאמעטריע סעטס, רעג. 50ס., ספּעשל — 35ס.

ריווס פּיינטס, 4 און 8 קאָלירן — — 40ס.

אויך

סקול בענס, מוזיק דיקטיישאן בוקס, רולערס, נאוט בוקס, אירייסערס, קרייאנס, פענסיל שארפענערס, און

אלע אנדערע גוטיקע ארטיקלען

Service Drug Store

מ. גאָלדבערג, דיספענסינג כעמיסט

962 Main Street — Phone 55 354

טעלעפאָנירט סערוויס פאר סערוויס

דעם מאָקאריער רבינ'ס היים

אין 413 באריד עווע, דארט דאוונט ער במנין כל יום בבוקר, 8 אזייגער פונקט ווי אויך אין אוונט. טעלעפאָן 56 591.

גוטע נייעס

א גרויסער סטאק פון אלערליי שיך פאר מענער, פרויען און קינדער אין ערשט אנגעקומען. צוליב אייער איינגעגעבענע בעזעפיט זאָלט איר היינטיקן ערב יום־טוב קויפן אייערע שוכווארג אין

טרעגובאָווס שוך סטאָר

מיר וועלן אייך באהאנדלען אדעגנס־לאך און מיר וועלן אייך געבן דעם בעסטן פריין נאָך דער צייט נאָר. פארגעסט ניט דעם אָדרעס — מיך האבן נאָר איין סטאָר

ROYAL SHOE STORE

836 Main St. — Winnipeg

די מיראקל וואַרניש

מיי אין א ריינעם גלאנץ אדער אין די סאטין קאלירן פון אוקס, וואלנאטס, מאהאגאני און א. וו. טריקנט אויס אין פיר שטונדן. קאן גענוצט ווערן אביראל, צו יעדער צייט, אויף אלצ־רינג, אבסאלוט וואסערפרואוו, לייכ־טער צו באנוצן, ווייזט ניט קיין צייכן כעמס פון דער ברעשטל און מאכט ווארנישינג אן אנגענעמע צייט פאר־טרייב אנשטאט שווערער הויזארבעט.

הויך־קלאסיקע סאנוואַרטי און אימפּאָרטירטע פּייפּערס

אויסגעקליבן פון די בעסערע גרייזס. פריער פּאַרקויפט פון 46 סענט ביז $1.00. איצט

ספּעשל, א ראָל, 25 סענט

אויך וואָל פּייפּער צו 8, 10, 12 און 15 סענט א ראָל.

DONER & COPP

847 MAIN ST. — PHONE 57 066

איך, הערשל אקערמאן

לאז וויסן צו אלע מיינע קאסטאמערס אז איך עפן אויף א

בוטשער שאפּ

דעם שבת אווגוס אווגוסט דעם 29טן אין גראזנס סטאר 160 ענדריוס סטר. קאר. סעלקירק

בעסטע פלייש צו די ביליקסטע פרייזן

די בעסטע רינדענע פלייש 8 סענט א פונט

קעלבערנע פלייש 10¢

בחשנתת ווער הרבנים

י. דודעס

407 פרימשארר עוועניו

טעלעפאָן 52 323

אויך קאָנטרי קאָסטאמערס קאָנען קויפן פאר דעם זעלבן פרייז

איר וויל איר זאָלט נעריינקען אויב איר דארפט

אינשורענס

פאר פייער לעבנס פארזיכע־רונג

אוטאמאביל פּלייט גלאס אַקסידענט

פאָנט מיר

52 619 אָדער 21 989

A. HARRIS — ארעצקי

מופט איר?

51 553 — 55 669

נאָך 9 אָוונט 55 000

וואנצן און קאָקראוטשעס

פארניכטעס. ארבעט גאראנטירט

CHARLES RIESS & CO.

376 Colony St. — Phone 33 529

אדווערטייזט אין "דאס אידישע וואָרט" — עס וועט זיך אייך באצאלן

(שלום פון זייט 5)

מיר געוואָרט. זיי האבן מיר געהאלפן צופירן מיין אָרעסטאנט אין דער פּאליציסקע אופראוולעניע. איך האב זיך מיט מיין אָרעסטאנט צעקושט, ווען קיינער האט ניט געזען, און אים דארטן איבערגעגעבן.

מיט א צוויי וואָכן שפּעטער, נאָך "פּאווערקע", לייענט מען אונז א "פּרי־קאז" פון קאמאנדיר פּאלקא, אין וועלכן ער באדאנקט אונזער קאמאנדע פאר זיין גוטע סאלדאטן, און בעיקר מיך פערזענלאך. אויף מארגן אינדערפרי, האט מען אונז אלע געהייסן זיך אויס־שטעלן און אונזער קאמאנדיר האט מיך ארויסגערופן פון פארנט. ער האט מיר באדאנקט פאר זיין געפריי צום צאר, נאָך א גוטע זאך וואס עס איז מיך ניט באוווסט די קעשענעס, — און האט מיר איבערגעגעבן א גאלדענעם פינף־רובל שטיק פון צאר אליין.

איך נעם די פינף רובל, קוק אויף זיי און עס ווייזט זיך מיר אויס, אז רוטע טראפּנס בלוט רינט פון זיי אויף דער האנט . . .

—)::(—

פעלקער־ליגע זיצונג וועט ניט פארהאנדלען קיין ערנסטע פראגן

זשענעוא, אווג. 28 (איטא).— עס ווערט דא דערוואַרטעט, אז די זיצונג פונ'ם ראט פון פעלקער ליגע וואס דארף זיך דא עפענען סעפּט. 7טן זאָל ניט באטראכטט קיין ערנסטע פראגן, נאָר זאָל זיך באנוגענען מיט די רוטי־נע פראגן. ווייל לארד רידינג, ברטיש־שער אויסערן מיניסטער, וועט ניט קאנען זיין ביי דער זיצונג, צוליב דער דרינגנדיקער לאגע אין דער היים.

פרייַלאכע נייעס — איבעראשנדע נייעס

אלע אידן פון ווייניפּעג

אויפמערקזאם

הרב חזן פרידמאן

אין גרויסן שטיימאן זאל

סעלקירק און ענדריוס

אידן פון ווייניפּעג! קומט און באזאמלט זיך מיט א סיס, וואו מיר וועלן אויסבעטן א גוט מזל'דיק יאר.

חזן פרידמאן האט שוין א סך מאל באגייסטערט די ווייני־פּעגער אידן מיט זיין דאונ־נען און אויך מיט זיינע באַ־לערנדע און זאכלאכע דערעס

וואס ער האלט.

ווען חזן פרידמאן זאגט א תפלה, ברייגנט ער זי ארויס פון דער טיפסטער טיפעניש פון זיין הארצן, און דאס רירט אז דאס אידישע הארץ און די אידישע נשמה.

הרב חזן פרידמאן וועט האל־טען גרויסע באלערנדע רע־דעס, ספּעציעל פאר ראש־השנה, פון וועלכע אלע אידן וועלן האבן דעם בעסטן פאר־גענען.

טיקעטס צו די ביליקסטע פרייזן, צו באקומען אין זאל יעדן אוונט און נאָכמאל א נאנצן טאָג.

סליחות פריי

בברכת כתיבה וחתימה טובה

אלע וועגן פירן צום

רעדוואוד פּאַבליק מאַרקעט

רעדוואוד און מיין סטריט

אנטקעגן דריוריס

פּרוכט און וועדזשעטייבלס

פריש יעדן טאָג

א גרויסער אויסוואל צו די נידעריקסטע פרייזן אין א סך מאָנאטן

קומט איצט און שפּארט

קויפט אין אייערע פּראָדוקטן אין אונזער גרויסן סאניטארישן מאַרקעט, באשיצט פון רעגן און שטויב

ספּעשלס

אוגערקעס — — — — — 25 סענט — א בושל
פּאטייטאָס — — — — — 35 סענט א בושל
טאָמייטאָס — — — — — 4 פונט פאר 25 סענט

בעסערע סחורות — גרעסערער אויסוואל מער ווערט פאר אייער געלט.

מאכט דעם רעדוואוד פּאבליק מאַרקעט פאר אייער איינקויף־צענטער יעדן טאָג

עס וועט זיך אייך באצאלן — קומט און איבערצייגט זיך

אפן יעדן טאָג ביז 9.30 אָוונט. שבתים ביז 12 אָוונט